

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 45 (2124) 1990 LAPKRITIS–NOVEMBER 6

• LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672

Lietuvių slaugos namai

Išėjimo lietuviai, įsikūrę Vakarų pasaulio kraštuose, stengėsi išlaikyti ir ateinančioms kartoms perduoti savo dvasines bei tautines vertybes. Steigė parapijas, kultūros namus, mokyklas, bankelius, fondus — visas reikšmingas institucijas, kurios padėtų išlaikyti lietuviybę ir leistų sklandžiai įsijungti į čionykščio gyvenimo srovę. Nestatė tik vienos, iš laiko perspektyvos žiūrint, labai reikalingos institucijos — savų slaugos namų. Bet galvoti apie senatvę tuo metu nebuvo laiko. Šiandien daugelis tų darbščiųjų pionierių, sulaukę gilaus amžiaus ar praradę sveikatą, yra reikalingi globos, o dažnai ir profesionalaus slaugymo. Didesnę gyvenimo dalį dirbę ir praleidę savo pačių susikurtoje lietuviškoje aplinkoje, dabar yra patalpinami slaugos namuose, kur svetima kalba ir neįprasta aplinka tampa vienintele gyvenimo realybe. Netenka stebėtis, kad jie jaučiasi visų užmiršti ir apleisti.

ONTARIO provincijoje yra nemaža slaugos namų. Vieni jų yra komercinio pobūdžio, kiti remiasi socialinio aprūpinimo principu, tretieji yra įsteigti religinių bei etninių organizacijų. Visi jie privalo turėti sveikatos ministerijos leidimą ir yra valdžios kontroliuojami. Tačiau leidimas negarantuoja slaugos kokybės, o tiksliai reikiama, kad namai išpildytų minimalias valdžios nustatytas sąlygas ir taisykles. Praktikoje tos taisyklės gali būti įvairiai interpretuojamos. Be to, taisyklės dar nesukuria teigiamos ir draugiškos slaugos namų atmosferos, kuri yra būtina rezidentų gerovei. Jeigu žmogus sunaikia susikalbama vietine kalba, tai jo dienos yra nykios. Labai dažnai dvasinis-religinis patarnavimas nepatenkina atskirų individų, nes jie skiriasi vienas nuo kito savo kilmės, kalbos, religijos bei kultūriniais papročiais. Pritaikyti programą kiekvienam atskirai nepajėgtų jokia institucija. Indiferentiška aplinka ir emocinė bei visuomeninė izoliacija pagreitina jų fizinį ir protinį sunykimą. Šiai skaudžiai situacijai sušvelninti kiekviena tautybė stengiasi steigti savo slaugos namus. 1984 m. Kanados medicinos sąjunga po išsamų tyrimų nustatė, kad aukščiausias slaugymo lygis yra etninių bei religinių organizacijų įsteigtuose namuose. Privačius, pelno tikslu veikiančius slaugos namus, rekomendavo pamažu visai panaikinti.

Lietuvių slaugos namai galėtų parūpinti savo rezidentams gerą slaugymą ir priežiūrą, tačiau ne dėl valdžios kontrolės. Pačių lankytojų pastebėti ir viešumon iškelti trūkumai labai greitai iššauktų visuomenės reakciją, kurios slaugos namų vadovybė negalėtų ignoruoti. Taip pat juose krepšiamas ypatingas dėmesys į dvasinius, religinius bei tautinius gyventojų poreikius sukurtų pozityvią ir jaukią nuotaiką, kuri turėtų įtakos jų sveikatai. Žymiai palengvėtų lietuvių kunigų darbas lankant visus vienoje vietoje. Galėtų būti sudarytos gyventojų interesų atliepiančios programos. Pagalbiniai labdaros būreliai padėtų rengti įvairias pramogas bei užsiėmimus. Jaunimo organizacijos, vokalinės ar kitos grupės aplankytų juos specialiomis progomis ir patys bent jau patirtų, kaip svarbu yra neapleisti savo vyresniosios kartos. Lietuvių slaugos namų steigimo reikalas yra pribrėndęs, ir jo nebeįgalima ilgiam atidėlioti, nežiūrint kokie sunkumai pasitaikytų. Jie yra vienas pozityviausių sprendimų, kad vyriausioji karta savo gyvenimo saulėlydyje patirtų tokią globą ir pagarbą, kokios ji užsitarnavo.

A. Sungailienė

Naujas imigracijos planas

Kanados darbo ir imigracijos ministrė Barbara McDougall parlamente paskelbė naują planą, kuris metinį ateivių skaičių 1991-95 m. laikotarpyje palaipsniui padidins iki ketvirtinio milijono. Tada kasmet Kanadon žadama įsileisti 250.000. Oficialiai aiškinama, kad Kanadoje dabar pagausėjo pensininkų ir senesnio amžiaus gyventojų skaičius. Dėl sumažėjusių gimimų vietinio prieauglio neužtenka mirštančiams ir senstantiems pakeisti. Esą Kanadai reikia daugiau darbingo amžiaus ateivių, padidinančių gamybą ir gaminių paklausą.

Naujam planui įgyvendinti reikės papildomų \$525 milijonų metinių išlaidų: \$200 milijonų — įsileistų ateivių anglų ar prancūzų kalbos pamokoms, \$140 milijonų — jų įkurdinimui Kanadoje, \$125 milijonų — administravimui ir \$60 milijonų įvairiems kitiems reikalams. Tačiau visiškai naujo kapitalo reikės tik \$125 milijonų, nes \$400 milijonų bus paimta iš ankstesnių programų, kurias pakeis naujas planas.

Girdėtos idėjos

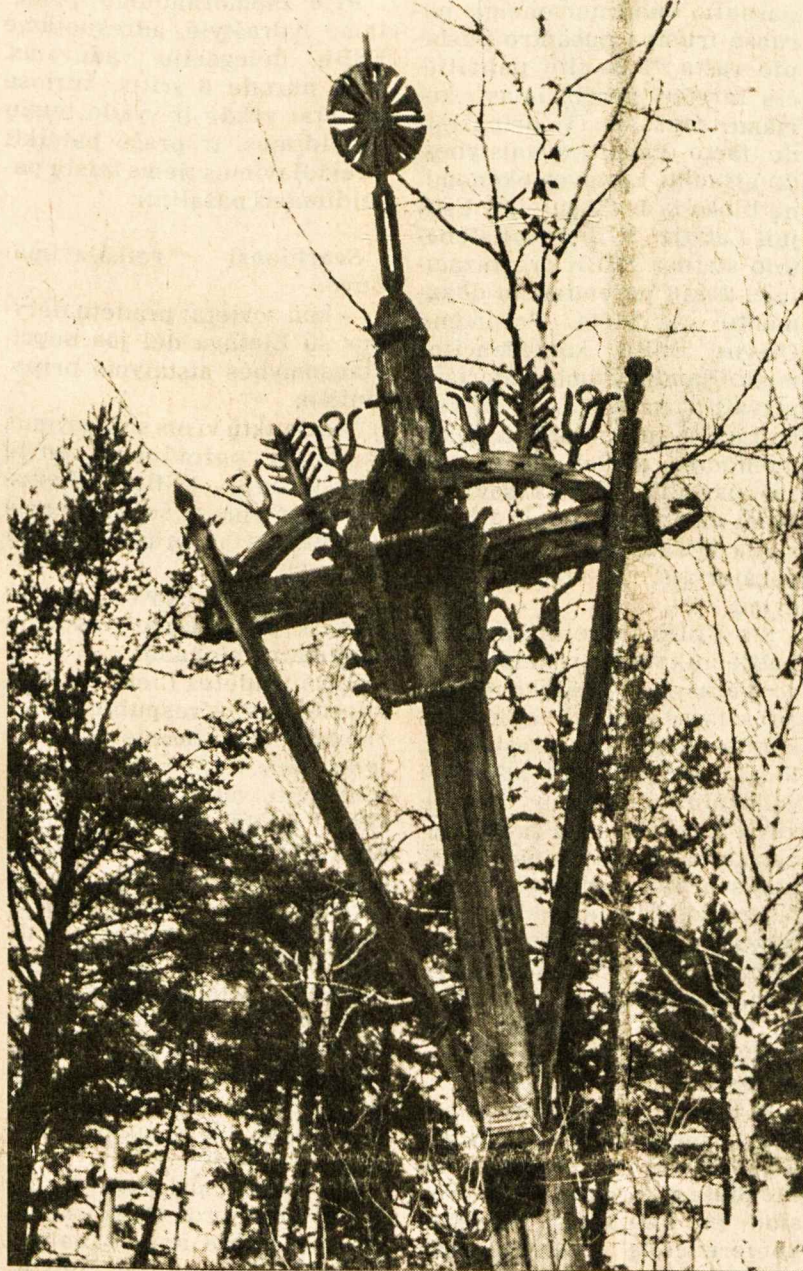
Seniau ateivius Kanadon pasirinkdavo jos vyriausybė, pokario metais plačiai atvėrusi vartus pabėgėliams iš Sovietų Sąjungos okupuotų Rytų Eu-

ropos šalių. Šia proga pasinaudojo ir lietuviai bei kiti baltiečiai, turėję atlikti dešimtį mėnesių trukusias fizinio darbo sukaštis miškuose, kasyklose, geležinkelio ir tada įsikurti savo įėjomis. Vėliau pirmenybė tekdavo ateiviams, Kanadoje turintiems šeimos narių ar bent artimesnių giminių, ir kvalifikuotiems specialistams. Tada jau nereikėjo menkai apmokamo juodo darbo sutarčių su vyriausybe.

Ministrė Barbara McDougall savo naujuoju planu nori padėti dviem pastaraisiais metais užmirštom ateivių grupėm — šeimų nariams ir kvalifikuotiems darbininkams, kurie patys gali rasti darbą Kanados pramonėje. Dėl jų ir norima padidinti metinį ateivių skaičių iki ketvirtadalio milijono. Dabar tokių ateivių atvykimo planus visiškai sulėtino masinis antplūdis nelegalių ateivių, pasivadinusiu politiniais pabėgėliais. Šiemet buvo planuota Kanadon įsileisti 175.000 ateivių. Numatyta skaičių teko padidinti iki 200.000, bet ir jis bus per mažas.

Silpnoji pusė

Ministerei Barbarai McDougall nebus lengva įgyvendinti naują imigracijos planą, kol jame liūto dalis tenka politiniams pabėgėliams (Nukelta į 6-tą psl.)

Lietuvoje sovietinės okupacijos metais buvo sunaikinta daug kryžių. Šis Prienų rajono Nemaniūnų kapinių kryžius fotografuotas 1969 metais. Nuotr. A. Krutulienės

Dabarties įvykiai Lietuvoje

Turėtų ruoštis

"International Herald Tribune" spalio 18 d. laidoje paskelbė straipsnį, raginantį ruoštis Sov. Sąjungos subyrėjimui. Kaip straipsnyje pažymima — negalima tvirtinti, tačiau visi ženklai rodo, kad sovietinės imperijos suirimas yra neišvengiamas. M. Gorbačiovas gali likti Kremliuje tik valdančiu simboliu. Vakariečiai turėtų ruoštis eventualiam subyrėjimui.

Tarp kitų dalykų rašoma — šią žiemą, šalčiams siaučiant, gali Sov. Sąjunga prašyti pagalbos. Ar būtų tikslinga didelėmis sumomis gelbėti M. Gorbačiova, kuris iki šiol neįvykdė jokių ekonominių reformų.

Reikia duoti dosnią paramą tiems kraštams, kurie atsiskyrę ar skiriasi nuo sovietinės sistemos. Tačiau reikėtų nuo bado gelbėti ir tuos, kurie gyvena sovietinėje sistemoje. Bet reikia atsiminti, kad siunčiant produktus į Sov. Sąjungą, reikėtų nepamiršti ir transporto priemonių, nes Gorbačiovo krašte produktų paskirstymo sistema yra sugriuvusi.

Nebuvo ko džiugauti

Toje pačioje laidoje rašoma, kad lietuviai nepakėlė šampūno taurių, džiaugdamiesi M. Gorbačiovo Nobelio taikos premijos laimėjimu. Ir tai yra svarbių priežasčių. Kai Lietuva paskelbė nepriklausomybę atstatymą, Vilniuje riedėjo sovietų tankai, malūnsparniai mėtė propagandos lapelius virš sostinės. Užsienio žurnalistai buvo išvaryti.

Kai Lietuva vistik nepasidavė Maskvai, pastaroji įvedė ekonominę blokadą. Bilijonai dolerių padaryta žalos Lietuvai. Vilniuje dar vis pasirodo patuliuojantys tankai. Maskva kursto mažumas, ypač rusus ir lenkus, prieš Lietuvos siekius. Tokie M. Gorbačiovo užmojai, pasak laikraščio, nederina su Nobelio premija.

Kariuomenė neprivaloma

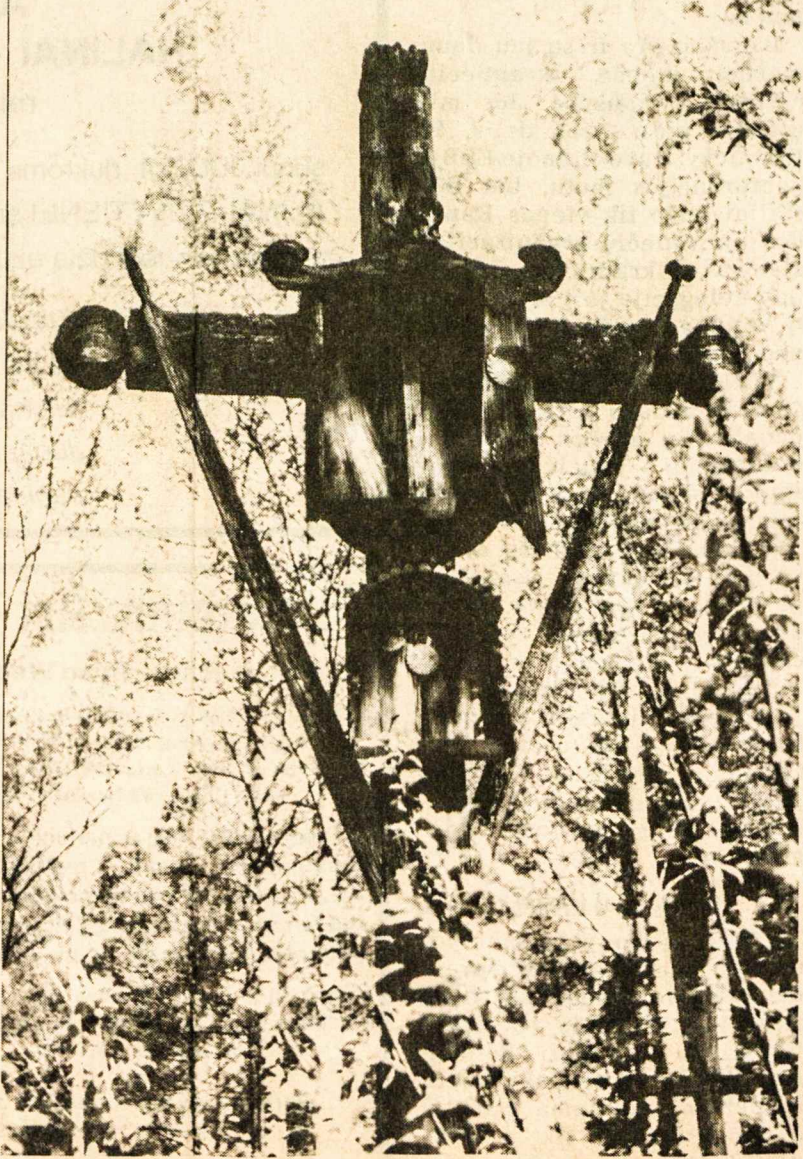
Neteisėtai taikomi, Lietuvoje tebeveikia Sovietų Sąjungos privalomos karo tarnybos mechanizmai. Lietuvos AT jau anksčiau buvo pareiškęs, kad Lietuvos piliečiams neprivaloma ir nepatariama tarnauti kitos šalies kariuomenėse, nebent kas nors savo laisva valia to norėtų. AT pirmininkas V. Landsbergis tuo reikalu išleistame pareiškime primena, kad artėjas laikas, kai Lietu-

vos vyrai bus pašaukti į jų tėvynės tarnybą.

Eksporto įstatymas

JAV kongresas spalio 26 d. patvirtino rezoliuciją, kurioje reikiama nuomonė dėl tam tikrų JAV prekių eksporto į Sovietų Sąjungą. Tų prekių paravinėjimas turėtų būti sulaukytas iki Vilniaus-Kremliaus derybų pradžios. Reiškiamas susirūpinimas, kad derybos

(Nukelta į 2-rą psl.)

Prienų rajono Nemaniūnų kapinių kryžius 1969 m. Nuotr. A. Krutulienės

Keliaujantis Lietuvos Dovydas

Prancūzų spaudoje apie Lietuvos aukščiausiosios tarybos pirmininko Vytauto Landsbergio lankymąsi Paryžiuje, kur jis pareiškė, kad Lietuvos nepriklausomybė bus laimėta per vienerius metus

Žymusis dienraštis "L'express" 1990. X. 18 išspausdino informaciją apie Lietuvos prezidentą V. Landsbergį ir jo valstybinę priėmimą pas Prancūzijos prezidentą. Pasak V. Landsbergio, Prancūzijos vyriausybė visai realiai ruošiasi Lietuvos grįžimui į Europos valstybių gretas.

Svečias buvęs sužavėtas priėmimu pas prez. F. Mitterand'ą, premjerą M. Rocard'ą, užsienio reikalų min. R. Dumas. Prancūzija įsipareigojusi steigti kultūrinį prancūzų centrą Vilniuje, o V. Landsbergis prašęs įsteigti lietuvių informacijos centrą Paryžiuje.

Be to, svečias pagėidavo Prancūzijos paramos, įgalinančios Lietuvą dalyvauti Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencijoje, kuri įvyks Paryžiuje š. m. lapkričio 17 d. F. Mitterand'as atsakęs, toks pagėidavimas esąs "gerai pagrįstas", bet neįteikęs pakvietimo dalyvauti. Svečias iš Vilniaus tokio atsakymo esą tikėjosi ir, prieš vykdamas Paryžiun, buvo užsukęs į Norvegiją bei Islandiją, iškodamas minėtos politinės paramos. Tų dviejų mažų valstybių parama gali sustiprinti Lietuvos poziciją ir mažiau užgauti Kremlių. Maskvai būsią lengviau priimti mažųjų mostą, negu Prancūzijos akibrokštą. V. Landsbergį laik-

Lietuvos aukščiausiosios tarybos pirmininkas VYTAUTAS LANDSBERGIS, kalbėjęs Paryžiuje su tenykštes spaudos atstovais

raštis vadina "baltiečių Dovydu, kovojančiu su sovietiniu Galijotu".

Pripažinimas ir auksas

Dienraštis "Le Monde" 1990. X. 13, aprašydamas V. Landsbergio vizitą pas Prancūzijos prezidentą, pažymi, kad palengva prasiskleidžia Lietuvos nepripažinimo uždanga Vakaruose dar prieš maskvinį pripažinimą.

Dienraštis cituoja V. L. pareiškimą po vizito pas Prancūzijos prezidentą. Esą pastarasis mano, kad trijų Baltijos respublikų dalyvavimas Helsinkio akto procese būtų visai normalus dalykas, tačiau jo įvykdymas yra sudėtingas dalykas, susijęs su kai kuriomis kliūtims, kurias vakariečiai turi diskutuoti su Maskva. Pasak V. L., dalykai keičiasi ne tik Europoje, bet ir Sov. Sąjungoje, tad Lietuva galinti tapti nepriklausoma vienerių metų laikotarpyje.

Užsimena dienraštis ir apie Lietuvos auksą, prieš II D. karą padėtą Prancūzijos banke. V. L. pareiškęs, esą Prancūzijos prezidentas pasakęs, jog tasai auksas (dvi su puse tonos) yra "Lietuvos dispozicijoje". Tačiau "mes negalime jo gabenti Lietuvon, nes tuo atveju jo likimas būtų panašus į Kuveito aukso likimą. Turime pagalvoti apie geriausią jo panaudojimo būdą" — pareiškė V. L.

Nobelio premija

Nobelio taikos premijos paskyrimas susilaukė didelio pritarimo Vakaruose, tačiau neturėjo ir priešingų balsų. "Le Journal du dimanche" 1990. X. 14 pranešė, kad šalia Gorbačiovo buvo šie kandidatai minėti premijai: N. Mandela, tremtinys kiniečių studentas Chai Ling, Anglijos princesė Anne, Vokietijos užs. r. min. H. D. Genscher, trys Baltijos valstybės, Lietuvos prezidentas V. Landsbergis, Kanados indėnų šefas ir kiti.

Kandidatus premijai gali siūlyti: visų pasaulio šalių ministrai, parlamentų nariai, Nobelio laureatai, politinių mokslų, teisės, istorijos ir filosofijos profesorai, kitų Nobelio premijų komiteto nariai.

"Le Quotidien de Paris" 1990. X. 16, pranešdamas apie taikos premijos paskyrimą Gorbačioviui, pažymi, kad norvegų komitetas, svarstydamas kandidatus, pasidavė "gorbamanijai", skelbiančiai mintį — reikia padėti Gorbačioviui. Anot šio dienraščio, "Nobelio premija Gorbačioviui yra naudinga išoriniu požiūriu. Komiteto nariai, ją skirdami, padarė malonumą ypač vakariečiams. Tai atrankos silpnė, neatsižvelgusi į sovietinių gyventojų vargus, į stoką skandinavų solidarumo su Lietuva ir kitomis Baltijos šalimis, kurioms Stalino uždėtą jungą tebeįkūta "taikos žmogus".

"Le monde", pabrėžęs, kad tarptautinė bendruomenė sveikina pirmąjį sovietų numerį, sumini ir priešingus balsus. Pasak jo, afganistaniečių rezistencija stebisi tokia premijos atranka. Ji buvusi paskirta žmogui, "kuris sakosi esąs taikos bei laisvės mylėtojas, bet tuo pačiu metu tęsia tiekiamą ginklų ir įvairių karinių reikmenų kas mėnesį už 400 milijonų dolerių komunistiniam Kabulo režimui". Tai esąs Afganistano laisvės fronto pareiškimas.

Rusų disidentas Leonidas Pliniš pareiškęs: "Gorbačiovas daug padarė taikos politikai pasaulyje, tačiau Nobelio taikos premijos paskyrimas jam, mano nuomone, yra moraliniu požiūriu peiktinas".

Kitas rusų disidentas Vladimiras Bukovski sakė nesu-prantąs, kaip galima skirti Nobelio premiją žmogui, kuris leido represijas Gruzijos Tbilise praėjusį pavasarį. O sovietų smuikininkas Mstislavas Rostropovič tarė: "Sovietiniai gyventojai jam turėtų nebūti paskyrę Nobelio taikos premijos".

Švedijos konservatorių vadas Carl Bildt mano, kad minėtoji premija "neduos valgyti Maskvai". Baltiečių laisvės sąjūdiškai Švedijoje, kurie kiekvieną pirmadienį demonstruoja Stockholmo centre, kritikuoja premijos paskyrimą Gorbačioviui. Danijos konservatorių vadas Kopenhagoje išreiškė savo apgailestavimą tokiame premijos paskyrimu; esą Nobelio premijos komitetas užmiršo, kad II D. karas dar nepasibaigė. Jis baigsis tada, kai Baltijos žmonės

(Nukelta į 2-rą psl.)

Šiame numeryje:

- Lietuvių slaugos namai
- Vyresnioji karta yra užsitarnavusi tinkamos globos ir pagarbos
- Keliaujantis Lietuvos Dovydas
- Vytauto Landsbergio lankymasis Paryžiuje
- Lietuva tarptautiniame forume
- Lietuviai žmogaus teisių konferencijoje Kopenhagoje
- Kurėnu aplink Kuršių marias
- Niūrus vaizdas sovietų valdomuose Rytprūsiose
- Gudijos vyskupas, darbavęs Lietuvoje
- Tadas Kondratavičius vokiečių žurnale apie Gudijos tikinčiuosius
- Tautietis, dirbęs britų žvalgyboje
- Agento Zigmo Kudirkos likimas
- Vieni pas kitus
- Hamiltono švietėjai ir aktoriai Lietuvoje
- Trys pagrindinės kelio gairės
- Apie rašytoją, poetą ir filosofą Oskarą V. Milašį

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672. Second class mail registration nr. 00509
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyt. Kastytis, J. Andriulis, Vyt. Balėdinas, Č. Senkevicius. Metinė prenumerata – \$26, pusmetinė – \$14, rėmėjo – \$35, garbės – \$45 (Amerikoj – JAV dol.). Pavieniai numeriai – 75 ct.
Adresų keitimo reikalu kreiptis tiesiai į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st a 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: (416) 275-4672. U.S. office of publication. Lewiston, NY 14092.
Subscriptions: regular \$26.00, supporter \$35.00, honorary \$45.00 per year. Second Class Postage paid at Lewiston, NY.
US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P. O. Box 1195 Lewiston, NY 14092.
CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Printed in Canada.

Dabarties įvykiai Lietuvoje

(Atkelta iš 1-mo psl.)

nebūtų sovietų manipuliuojamos ekonominiu šantažu. Senate įvestas eksporto administravimo įstatymas laikomas silpnėsiu už atstovų rūmų variantą. Turint skirtingus įstatymų projektus, bandoma juos derinti. Kongreso priimtas eksporto įstatymas turi būti pasirašytas prezidento. Manoma, kad Bushas gali jo ir nepasirašyti. (LIC)

Ragina prezidentą

LIC pranešimu, 28 JAV senatoriai spalio 29 d. laišku kreipėsi į prezidentą G. Bushą, ragindami jį formaliai iškelti Pabaltijo dalyvavimą Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencijoje, kuri lapkričio vidury įvyks Paryžiuje. Senatoriai jaučia, kad G. Busho administracija vengia, kaip to reikalauja Baltijos valstybės, formaliai iškelti jų dalyvavimo klausimą Paryžiaus konferencijoje. Administracija įsitikinusi, kad tokį mostą Sov. Sąjunga vetuotų. Senatoriai primena, jei JAV nekels šio klausimo, jos bus pakaltintos nepastovumu ar hipokritiškumu. Juk visą laiką JAV pabrėžia, kad jos nepripažįsta Baltijos valstybių įjungimo į Sov. Sąjungą.

Savo laisuke senatoriai prašo prezidentą, "kad jis visais galimais būdais padėtų Estijai, Latvijai ir Lietuvai atgauti savo teisėtą vietą Europos tautų tarpe".

Laišką pasirašė 16 demokratų — Akaka, Bradley, Bryan, DeConcini, Dixon, Dodd, Inouye, Kerry, Kohl, Lautenberg, Levin, Lieberman, Mikulski, Riegle, Sarbanes, Simon ir 12 respublikonų — Coats, D'Ama-

to, Durenberger, Garn, Grassley, Heinz, Helms, Humphrey, Kasten, McCain, Specter, Wallop. Laiško iniciatoriai — senatorius Donald Riegle iš Mičigano.

Didžiausia pasauly parapija

"The Catholic Review" spalio 10 d. laidoje rašo — lietuvis kunigas P. Bytautas, 32 metų, aptarnauja katalikus tikinčiuosius visame Sibire. Jis keičia lėktuvais, traukiniais, automobiliu, pasiekdamas įvairias Sibiro vietas. Kai jis atvyksta, pasak kunigo, kai kurie tikintieji bučiuoja jo kunigišką drabužį. "Jie yra labai laimingi, matydami mane. Vyresni žmonės sako, kad per 70 metų pirmą kartą mato kunigą" — pastebi kunigas pranciškonas vienuolis.

Pradžioje šiam kunigui buvo daromi valdžios trukdymai. Keitėsi sąlygos, ir dabar jis veikia laisvai. Jo būstinė yra Novosibirske, kurio universitete jam leidžiama skaityti religinėjmis temomis paskaitas. Yra turėjęs pokalbius vietiniuose laikraščiuose, per radiją ir televiziją. Čia jis pastatė mažą šventovę, pasiryžęs pastatyti dar dvi. Susitarė su miesto valdžia įkurti našlaičių ir senų žmonių centrą, vadovaujamą parapijiečių. Veikia 4 motinos Teresos misionierės. Katalikų bendrija auga. Šiais metais pakrikštijęs 100 suaugusių žmonių. Vieną savaitę per mėnesį skiria įvairių vietovių lankymui Sibire. Jo parapijiečius daugiausia sudaro lietuvių, lenkų ir vokiečių kilmės žmonės. Tai 19 ir 20 šimtmečių Sibiro tremtiniai ar jų palikuonys. J.A.

Keliaujantis Lietuvos Dovydas

(Atkelta iš 1-mo psl.)
bus savo valstybių šeiminkai.

Kuveitas ir Lietuva

"Le Parisien" 1990. X. 12 paskelbė pasikalbėjimą su V. Landsbergiu antrašte "Prezidentas Landsbergis: Kuveitas, Lietuva, ta pati kova". Mat V. L. paklaustas, ar yra lygiagrete tarp Kuveito ir Lietuvos atvejo, pareiškė: "Prieš 50 metų Lietuvos būklė Sov. Sąjungos atžvilgiu buvo tokia pati kaip dabar Kuveito — Irako atžvilgiu. Aš nežinau, kokia būtų dabartinė Kuveito situacija, jeigu ji būtų trukusi 50 metų. Niekam nelinkiu panašios patirties. Tikiuosi, kad tarptautinė teisė bus vienodai galiojanti abiem atvejais, t.y. Kuveitui ir Lietuvai".

Aiškindamas šiuos atvejus, V.L. išreiškė nuomonę apie pasaulio dėsnių, nukreiptą Kuveito link, tačiau tai esą nenkenkia Baltijos valstybių siekiams, nes Kuveito byla padeda pasauliui suprasti ir baltiečių rūpesčius.

Ekonominė blokada Lietuvoje trukusi du mėnesius, dabar ji tesanti dalinė ir tai galbūt dėl bendros ekonominės suirutės Sov. Sąjungoje. Susitikimai su Gorbačiovu buvę sunkūs, bet konstruktyvūs.

Į klausimą apie Prancūzijos politiką, V. L. taip atsakė: "Prancūzijos laikysena Lietuvos suverenumo klausimu visuomet buvo garbinga, ir aš neabejoju, kad ji tokia ir išliks. Prancūzijos politika yra didžiai reikšmingas elementas pasaulio mastu. Ji yra skirtinga nuo kitų didžiųjų valstybių, ir tai daro ją reikšmingą".

Paklaustas apie nepriklausomybę, V.L. pareiškė: "Nepriklausomybė Lietuvai yra šventas dalykas. Mes niekad jos neatsisakysime". G.

• Paremkite "Tėviškės žiburius" auką, rėmėjo ar garbės prenumerata, testamentiniu palikimu. Dėkingi — "TŽ" leidėjai

Karikatūra Prancūzijos spaudoje, vaizduojanti minią žmonių Maskvoje prie maisto krautuvės, kurios pareigūnas praneša jai, kad draugui Gorbačioviui paskirta Nobelio premija

Lietuva tarptautiniame forume

Lietuviai žmogaus teisių konferencijoje Kopenhagoje

J. V. DANYS

Kas ir kam atstovavo?

Juozas Vitėnas straipsnyje "Kam atstovavo VLIKas Kopenhagoje" ("TŽ" 31-32 nr.) nurodo, kad ten tuo metu buvę Algirdas Saudargas — Lietuvos užsienio reikalų ministras, Virgilijus Čepaitis — Lietuvos aukščiausiosios tarybos deputatas ir Alvydas Medlinskas — Aukšč. tarybos vicepirmininko padėjėjas bei Sąjūdžio seimo narys atstovavo Lietuvai, jos žmonėms kaip demokratiškai išrinktos valdžios pareigūnais.

Esant tokiai būklei, kam atstovavo VLIKas — klausia J. Vitėnas, nes VLIKas nėra išeivijos organizacija. Kaip išeivijos organizacija PLB atstovavo joms susibūrusiems lietuviams.

Nevaldinės organizacijos

VLIKas Kopenhagoje registravosi kaip NGO (non-governmental organization) — nevaldinė organizacija. Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencija (ESBK) pripažįsta NGO, bet ne visos valstybės jas vienodai traktuoja. NGO atstovauja tam tikrai grupei, bet ne valstybei. Pvz. daliai užregistruotų 31 NGO organizacijų, bet nė viena jų nepretendavo atstovauti Danijai ar danų tautai.

Minėtose danų organizacijos sudarė specialų sekretoriatą, kuris surengė ESBK lygiagrečią konferenciją svarstyti žmogaus teisių klausimus. Registruotos NGO grupės galėjo organizuoti (ir dalyvauti kitų surengtose) spaudos konferencijas, rengti simpoziumus, seminarus, parodas. Taip pat galėjo lankyti viešąsias posėdžių sesijas, gauti kalbų tekstus. Sekretoriatas tarpininkavo norintiems gauti susitikimus su valstybių delegacijų nariais.

PLB jau nuo 1985 m. registravosi kaip NGO. VLIKas tada to nedarė. Todėl 1985 m. žmogaus teisių konferencijoje Otavoje KLB dr. K. Bobelius perleido vieną iš savo turimų leidimų išklausti atidaromąją sesiją. Berne žmonių ryšių konferencijoje 1986 m. tai padarė dr. Lenarts Lukss, Pasaulio lietuvių bendruomenės vicepirmininkas, o Vienoje — 1986 m. dr. Olgerts Pavlovskis, Pasaulio lietuvių bendruomenės pirmininkas, kuris buvo taip pat JAV-bių įjungtas į oficialią JAV delegaciją patarėju kaip JAV NGO atstovas.

VLIKas pretenduoja esąs aukščiausių lietuviškų organizacijų, atseit, kažkas panašaus į egziline vyriausybę. Tarptautinėje politikoje egzilinių vyriausybių pripažinimas yra trumpas, o nustojus jas pripažinti tos pačios valstybės jų vengia. Geras pavyzdys — Lenkijos egzilinė vyriausybė, kuri, skirdama įpėdinius, laiko save tebeegzistuojančia.

Panašiai yra ir su jau daug mažiau žinoma ukrainiečių egziline vyriausybe. Jos ministras pirm. prof. dr. J. B. Rudnickij buvo Vienoje ESBK konferencijos metu, bet oficialiai buvo tik vienos Kanados ukrainiečių organizacijos atstovas. Ukrainiečių (išeivijos) delegacija jo į savo sudėtį neįjungė, ir jis jos veikloje nedalyvavo.

VLIKas ESBK konferencijose dalyvaudavo kaip Pasaulio pabaltiečių tarybos narys. Kiti du nariai — estų ir latvių pasaulio bendruomenės visada registruodavosi kaip NGO.

Kopenhagoje VLIKas atstovavo savo sudėtyje esančiom partijom ir sąjūdžiam, kurių 8 įsijungė karo metu rezistenciniame pogrindyje, o kiti 7 buvo prijungti išeivijoje.

Kopenhagoje VLIKas nepretendavo, kad atstovauja Lietuvai, nes ten esant Lietuvos parlamento ir vyriausybės atstovams būtų buvę daugiau negu keista.

Politiniai inaišai

ESBK darbo posėdžiai yra uždari, juose kalba ir sprendžia tik Helsinkio aktą pasirašiusių valstybių atstovai. Nutarimai turi būti vienbalsiai, todėl, kas diskutuojant metu kalbėta, neskelbiama. Apie tai galima sužinoti tik aplinkiniams keliais.

Bet kurios mūsų organizacijos veikla yra tik įtaigojimas ("Lobbying"). Ji paskirstyta į dvi sritis — vidinę ir išorinę. Vidinis įtaigojimas siekia paveikti valstybių delegatus, kad jie posėdžiuose keltų ar remtų Lietuvai svarbius klausimus. Išorinis įtaigojimas — paveikti viešąją opinią per spaudą, televiziją, radiją, diskusijas.

Vidiniam įtaigojimui yra reikalingi memorandumai, dokumentuota informacija apie teisių pažeidimus, teisiniai įrodymai.

VLIKas kaip Pasaulio pabaltiečių tarybos narys, kartu su kitais nariais — estų ir latvių pasaulio bendruomenėmis paruošė trumpą pusantrų puslapio raštą "Pasaulio pabaltiečių tarybos pareiškimas", kuriame prašoma (1) pripažinti de facto Pabaltijo valstybes, (2) atsausti Lietuvos ekonominių blokadų ir (3) suteikti Estijai, Latvijai ir Lietuvai stebėtojų statusą ESBK organizacijoje. Jokių paremiančių dokumentų nepridėta. Prisimena Otavos ESBK konferencijos metu Olandijos ambasadoriaus privati pastaba, kad jiems reikalinga gera autentiška dokumentacija, norint iškelti teisių pažeidimus, nes sovietai labai griežtai reaguoja į kiekvieną kritiką ir apšaukia provokatoriais, jei trūksta įrodymų.

Šis VLIKo pareiškimas (Pabaltiečių tarybos rėmuose) buvo parašytas tik konferencijos išvakarėse ir dalinamas konferencijai jau prasidėjus, todėl jau per vėlu atkreipti valstybių ministerių dėmesį, kurie pradėjo savo programines kalbas sekanciją dieną. Tokio svarbiojo tarptautinės konferencijos dalyvaujančios valstybės paruošia programas ir pagrindines kalbas iš anksto. Kanados ESBK įstaiga pranešė, kad visa informacija turi ją pasiekti bent prieš dvi savaites.

PLB memorandumas "Žmogaus ir humanistinių teisių padėtis Lietuvoje" (A Brief on the State of the Human Dimension in Lithuania; oficialus konferencijos pavadinimas yra "Conference on the Human Dimension") turi dvi dalis. Pirmoje dalyje (36 p.) nurodomi

žmogaus bei tautos teisių pažeidimai ir prašoma, kad ESBK nariai reikalautų, kad sovietai juos pašalintų. Antroje dalyje (50 p.) yra teisiniai dokumentai, sutarčių ištraukos ir dokumentai, gauti iš Lietuvos, kaip pvz. Lietuvos prokuroro protokolai apie kariuomenės vykdytus suėmimus, pastatų užėmimus, veikėjų apmušimus, ištraukos iš Lietuvos ir užsienio spaudos.

Pridėta Estijos, Latvijos ir Lietuvos respublikų prezidentų kreipimasis į ESBK narius (datuotas 1990.V.12), kad Baltijos respublikoms būtų suteikta teisė dalyvauti konferencijoje.

Prie memorandumo pridėta lydraštyje, adresuotame ESBK delegacijų vadovams, PLB nurodė 6 sritis, kuriose sovietai vykdė ir vykdė teisių pažeidimus, ir prašė pateikti 7 reikalavimus tiems teisių pažeidimams pašalinti.

Svarbiausi reikalavimai buvo:

— kad sovietai pradėtų derybas su Lietuva dėl jos nepriklausomybės atstatymo pripažinimo;

— atsaustų visus suvaržymus ir teisių pažeidimus, kurie prieštarauja ESBK, Vienos konferencijos susitarimams ir kuriuos pasirašė Sovietų Sąjunga;

— atsaustų po kovo 11 deklaracijos paskelbimo vykdomą ekonominę blokadą.

Buvo pridėtas Lietuvos, Latvijos ir Estijos respublikų prezidentų kreipimasis (pasirašytas 1990.V.12) į ESBK, kad joms būtų suteikta teisė dalyvauti ESBK konferencijose. Memorandumu plačiau išdėstyta, kad demokratiniu būdu (patvirtintu Sovietų Sąjungos) išrinkta Lietuvos aukščiausioji taryba teisėtai paskelbė nepriklausomybės atstatymą. Tai visiškai atitinka Helsinkio akto VIII principą, kuris sako, kad kiekviena tauta turi teisę pati nuspręsti savo politinę, ekonominę ir kultūrinę santvarką.

Prieduose pridėta Kelno universiteto prof. B. Meisnerio teisinė studija apie Pabaltijo valstybių teisę pagal Helsinkio aktą išeiti iš Sovietų Sąjungos. (Bus daugiau)

A+ HALINAI RICKIENEI

iškeliavus amžinybėn,

sūnų JUOZĄ, dukras — ALINĄ ir JANĘ su šeimomis bei kitus gimines nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —

Pranas ir Juzelė Dovidaičiai
Vida ir Sean Hayes

MYLIMAI MAMYTEI

A+ HALINAI RICKIENEI

mirus,

sūnui JUOZUI, dukroms — JANINAI NARUŠIENEI, ALINAI ŽILVYTIENEI su šeimomis ir visai giminei reiškiamo nuoširdžią užuojautą —

Julė Jakienė
Jonas, Juzefa Vizgirdai ir vaikai
Albina, Petras Styros ir vaikai
Juozas ir Marytė Vizgirdai
Janina Vizgirdienė ir vaikai

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUISTEMPORALE - oficialus skulptorius -
Bank of Canada, Bank of Montreal,
Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą meniską darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

A+ JUOZUI JASINEVIČIUI

iškeliavus amžinybėn,

žmoną VANDĄ, dukras — ALDONĄ ir VIDĄ, jų šeimas, sūnų ALGĮ bei kitus gimines nuoširdžiai užjaučiame —

Aušra ir Gintaras Dalindos

A+ PRANUI BULKAI

netikėtai mirus,

jo žmoną STASĘ, sūnus — ALGĮ, VYTAUTĄ, dukrą REGINĄ, vaikaičius bei kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —

Vanda ir Petras Šidlauskai

A+ PRANUI BULKAI

apleidus šį pasaulį,

jo žmoną STASĘ, sūnus — ALGĮ, VYTĄ, dukrą REGINĄ, jų šeimas bei kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —

Marytė ir Vacys Vaitkai
Aušra ir Gintaras Dalindos
Rūta ir Laimis Andriuliai

A+ PRANUI BULKAI

netikėtai mirus,

jo žmoną STASĘ, vaikus — ALGĮ, VYTAUTĄ, REGINĄ ir vaikaičius nuoširdžiai užjaučiame bei kartu liūdime —

L. J. Jakačiai
S. G. Jakačiai
Hornby, Ont.

MYLIMAM TĖVELIUI

A+ JONUI VAILONIUI

Punske mirus, jo mielai dukrai, brolienei GEMAI BALIŪNIENEI su šeima ir visiems artimiesiems reiškia gilią užuojautą bei kartu liūdi —

Onutė Demantavičienė ir vaikai
su šeimomis

A+ dr. HENRIKAS LUKAŠEVIČIUS

mirė 1989 m. lapkričio 6 d.

Už jo vėlę bus laikomos Mišios 1990 m. lapkričio 11 d. Šv. Vardo šventovėje St. Petersburg, Floridoje.

Mielus draugus ir pažįstamus prašome prisiminti velionį Henriką savo maldose.

Aleksandra Lukaševičienė su šeima
Vytautas ir Barbara Vadakojai
Danguolė ir Donald French

P A D Ė K A A+ ALEKSANDRUI BRAZIUKAIČIUI

mirus, ypatingai dėkojame Lietuvos kankinių parapijos kunigams už Mišias ir maldas. Labai ačiū visiems bičiuliams, geriems žmonėms, taip pat policijai už pastangas ir rūpestingumą.

Visiems nuoširdžiai dėkojame.
Dukterėčia Stanislova Brazukiaitė-Matoniene su šeima,
Lietuva

P A D Ė K A a.a. MARYTĖ SAMSON

po ilgos ligos mirė 1990 m. spalio 20 d., palaidota spalio 23 d., Šv. Jono lietuvių kapinėse, Mississaugoje.

Nuoširdi padėka klebonui kun. J. Staškui už religines apeigas šventovėje ir kapinėse. Dėkojame už giedojimą šventovėje sol. Marytė Bizinkauskaitė-Bildienė, muz. Povilui Jaraminui, giminėms ir draugams už užprašytas Mišias, atsiųstas gėles.

Reiškiamo padėką karsto nešėjams ir visiems palydėjusiems velionę į amžino poilsio vietą. Esame dėkingi šeiminkai už paruoštus pietus.

Pasilikę liūdesyje —
brolis Kazys Kuklierius,
seserys — Teresė Bildienė, Ada Vaišvilienė

Kurėnu aplink Kuršių marias

MARTYNAS PURVINAS

Šio aprašymo autorius yra architektūros mokslų kandidatas, docentas, Lietuvos statybos ir architektūros tyrimo instituto vyr. mokslinis bendradarbis, lietuvininkų organizacijos „Mažoji Lietuva“ šeimos narys. RED.

1990 metais devyniolika rugpjūčio dienų teko praleisti senovinėje žvejų valtyje — kurėne, skrodusiame Kuršmarių vandenį.

Tą 1935 metais Drevernoje statytą kurėną — vieną iš ne daugelio išlikusių — savo rūpesčiu ir visuomenės aukomis atstatė Klaipėdoje susikūrus senų laivų klubas „Budys“. Atkūrus senąją įrangą, į marias vėl buvo grąžintas 11 metrų ilgio bei 3,5 metro pločio laivas su 5 tonų vandens talpa ir 20 kvadratinų metrų pagrindine bure. Sumanyta tą senąjį kurėną išbandyti ilgame plaukiojime, kartu tiriant ir Mažosios Lietuvos kultūros paveldo likučius Kuršių marių pakrantėse.

Zygiui ėmėsi vadovauti patyręs tolimojo plaukiojimo šturmanas Egidijus Gailius. Dešimties žmonių įgulą sudarė muziejų darbuotojai, gamtininkai, istorikai, žurnalistas bei du architektai. Pastaraisiais teko laimėti man su žmona būti.

Išplaukę iš Klaipėdos rugpjūčio 3 dieną, trejetą savaitę gyvenom gan pirmąjį gyvenimą buriname laive su senoviška buitimi. Nuo praeities žvejų mus skyrė tik apranga, maistas ir menkas patyrimas. Šį atsverė tik mūsų kapitono įgudimas ir atsidėjimas žygiui. Teko patirti ir nemėgiamas audras su dvimetinėm bangom — sekiose Kuršmarėse tos ypač stačios ir nemalona, ir sekimas bei povandeninius akmenis. Būta ir avarių — šiuolaikinės virvės neatlaikė vėjo gūsių, tad mus gėlėbėti vėl kapitonui teko, audros metu išliugiant ir dešimtmetrinio stiebo viršūnę.

Plaukėme senoviskai — vien vėju pasikliaudami, nuo kranto ir seklių kartimis atsiširdami. Tik įpusėjus žygiui gavom radijo imtuvėlį — galėjome oro prognozes klausyti ir sekti politinę padėtį laisvėjančioje Lietuvoje. Senoviskai ir valgį gaminome — plaukdami, pačiame kurėne įrengtame ugniakure.

Galėtų tapti įdomybe

Visa tai be galo įdomu buvo miestiečiams, ilgam gamtoje ir senoviniame laive atsidūrus. Žavėjomes ir senų meistrų išmaningumu. Mat, nemažos kurėno burės gaudydavo ir menką vėjo dvelkimą, plokščias dugnas ir vos 40 cm gramzdą leisdavo per gausias sekimas prasibrauti, prie pat lėkštų

krantų priplaukti. Erdvusis laivas neapvirto ir kritiškais momentais, jo plačiam denyje ir darbui, ir poilsiui vietos pakako. Miegojom po atviru dangumi ant denio lentų, tik nuo dažno lietaus kuo prisidengdami.

Stebėjom ir saulę, ir vėjo sušauštas bangas, vaivorykštes bei ūkanas, netgi tikrą viesulą — tornado, savo straubliu vandenį siurbiantį iš marių. Svajojom, kad toks senoviškas paplaukiojimas galėtų tapti didele įdomybe, Lietuvą aplankantiems išeiviams bei turistams iš svetur. Gal palaipsniui atsikurs visas tokių kurėnų laivynas, vėl kiekviena pamario gyvenvietė savus būrinius laivus turės, atvykėlius jais vežiodama.

Kitame pasaulyje

Buvo ir liūdny dalykų — labai užteršto Kuršmarių vandens, žūstančių Mažosios Lietuvos kultūros likučių. Mudu užsiėmėme senaisiais kaimais ir miestais, registruodami dar išlikusius pastatus.

Ilgiau neužtrukdami geriau žinomame Klaipėdos krašte, užsukome į Nemuno deltą. Matėme Minijos-Mingės kaimo dramatišką reginį. Tas kaimas 1971 metais buvo paskelbtas LTSR architektūros paminklu. Deja, kaip ir daug kur kitur ta sovietinė paminklosauga telioko regimybę — daugelis pastatų buvo sunaikinta. Neseniai susigriebta atstatinėti tą kaimą, sunaikintųjų vietoje bent „maketus“, vaizduojančius senus namus, pastatant. Taip teko ir kur kas didesnes lėšas paskirti, nei kad senų pastatų priežiūrai ir remontui, o ir autentiškumo nebeliko.

Atmata bei Skirvytė apsuksome visą Rusnės salą, nusipelnę atskiros aprašymo. Iš ten pasukome jau užsienin, plaukdami Rusijos SFSR Kaliningrado sričiai atitekusioje Kuršių marių pakrantėse. Apsilankę Karklės kaime (dabar vadinamame Mysovka), iškart pasijutome kitame pasaulyje. Tą liudijo ne tik dažniau aplieisti senieji pastatai, gausūs ir neišvaizdūs naujieji — nugriautųjų vietoje įterpti, bet ir tenyškųjų žmonių nuotaikos. Aršesni netruko užsiptinti, kad atvykom sovietų valdžią griauti, neleidome senų pastatų fotografuoti — net mūsų aparatus pasišovė sudaužyti, galop ir KGB iškviatė, kad atvykusius „fašistus“ sutvarkytų.

Sunaikinti kaimai

Tolyn plaukdami krūmais ir nendrėmis apžėlusia pakrante, ieškojome senuose žemėlapiuose žymėto Lujos kaimo. Teko ir pakrantės pelkynuose ilgokai braidyti uodų debesio apsuptyje, kol aptikome išsūstėjusią kaimavietę. Pasirodė, kad to kaimo visai nebėra. Pagal tenyškščius pokarinius pap-

ročius Lujos statiniai buvo išardyti, išsivežant kitur jų medžiagas. Tame krašte toksai ardyomo verslas buvo labai paplitęs. Vietos žmonės pasakojo, kad iš ten ištisais ešelonais būdavo plytos gabenamos į Rusiją, net Stalingrado statyboms. Tad Lujoj kai kur telikę tik kauburėliai krosnių vietoje, kiek senųjų medžių, užžėlę kanalai ir susmukę pylimai.

Kovodami su nepalankiu vėju, seklumomis bei per bortus vandenį pilančiomis bangomis, pasiekėme Įsės kaimą, prasmukę tarp putojančių senųjų molų liekanų į ramią upės tėkmę. Tame kaime — dabar „pakrikštytu“ Pričaly — visko aptikome: ir buvusį puošnų rūmą — dabar jau apdegušį ir sugriuvusį, plynę bažnyčios vietoje, įvairiai išlikusių senų pastatų — dažniau nugyventų, nedalių naujų statinių. Apžiūrėjom ir malonią išimį — sodybą vienintelio labai darbštaus ir energingo ruso, gražiai sutvarkiusio rastą palikimą. Užtat stulbino daugybė kiek padėvėtų ir nebeuždojamų žvejybos laivų, primėtytų pakrantėse. Senesni tenyškščiai pasakojo, kaip po karo jie rado daug senų kurėnų išuštėjusiuose kaimuose, kaip jais plaukiodavo ir žvejodavo, kaip po kelerių metų tuos dar tvirtus laivus lauzė ir degino, atėjus valdžios įsakymui. Tas nešeimininkiškumas ir vėliau nuolat prasidėjo, galop didžiąją valstybę nualinęs.

Dar toliau į pietus plaukdami, ieškojome Tovės kaimo, vėlgį išnykusio sovietiniais santvarkos metais. Ant vietos žmonių, jo likimas kiek priminė rumuniškos „kaimų sistematizacijos“ aukas. Kokie viršininkai lyg nusprendė, kad Tovėje nedera žmonėms leistį gyventi — per daug laisvi jie ten toliau nuo valdžios akių. Taip vos prieš porą dešimtį metų didysis kaimas, kur kažkada labai daug lietuvininkų gyveno, buvo „panaikintas“ — žmonės persikėlė į centrinės gyvenvietės, kur juos lengviau prižiūrėti esą, o visus pastatus gan atsidėjusiai išardė. Tad senovinėje kaimavietėje stebėjome daugybę pamatų, dar aiškiais buvusiu sodybų žymėmis. Ypač liūdnei atrodė griovėjų palikti betoniniai laipteliai, jau nebevedę į ten stovėjusius namus.

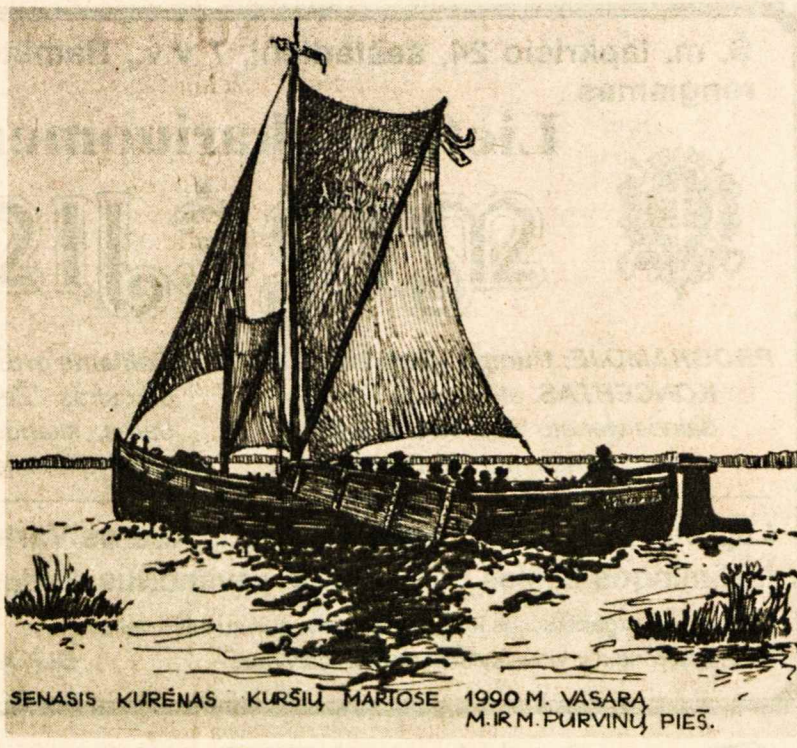
Sulaukėjo pievos ir ganyklos

Tovėje lyg pavyko įminti dar vieną senųjų gyvenviečių sunykimo priežastį, braidant po pelkyną buvusio kaimo vietoje. Mat, praeityje darbsčius tenyškščiai pamario kaimus nuo potvynių apsaugodavo pylimais, vandenį kaimavietėje pažemindavo kanalų sistema ir siurbliais. Pokariu viską apeidus, pylimais apjuostuose plotuose vanduo vis labiau rinkdavosi, dirva pelkėdavo, nendrėm ir meldaui užželdavo buvę daržai bei arimai. Taip spėriai nyko šimtmečių triušo pėdsakai, kraštas grįžo į savo pirmąjį būvį.

Dabartiniai gyventojai guodėsi, kad iškart po karo į švarius ir gerai nuo seno prižiūrus aplinkinius miškus eidavę lengvais bateliais apsiavę, o dabar į tuos pelkynus bei brūžynus nebent traktoriumi galima įsibrauti. Sunyko ir didieji kažkada dirbtų žemių plotai, sulaukėjo pievos ir ganyklos. Užterštame marių vandenyje ir žuvies labai sumažėjo. Tad neuikiškai tvarkomi užsigrabtieji plotai neperdaug naudos duoda didžiajai valstybei ir milijonui tenyškčių kolonistų.

Kiek paguodė apsilankymas gražiajame Gilijos kaime (dabar Bolšoje Matrosovo), susitikimas su tenyškščiais lietuviais — tai nuolat įsikūrusiais, tai vasaroti iš Lietuvos atvykstanciais. Tačiau toji vieta atskiro aprašymo nusipelnytų.

Marių pakraščiu vis tolyn į pietus besikverbdami, lankėmės ir Nemunynė (dabar Maloje Matrosovo), kur radome nemažą senųjų sodybų. Savo tvarkingumu nustebino viena jų. Pasirodė, kad tuos senus pastatus prieš kelerius metus sutvarkė atsikėlęs pensininkas iš Ukrainos, atkurdamas net pokariu sunaikintą dalis. Jis ir savo ūkį buvo labai išvystęs gautame žemės sklypelyje: ir daržus puoselėjo, ir bites laikė, ir gyvulius auginė. Būdingas tik jo likimas — nepaten-

SENASIS KURĖNAS KURŠIŲ MARIOSE 1990 M. VASARA M. R. M. PURVINŲ PIES.

kinti tokiu „buože“ kaimynai numarino jo karvę, sulaužė valties motorą, su kuria jis savo derlių į Klaipėdos turę veždavo. Vietos valdžia bandė jo sklypą apkarpyti. Taip darbsčius žmogus, pažeidęs svarbiausią sovietinės sistemos dėsni — „neišsišok“, „būk lygus su visais“ buvo pagal to krašto dvasią paauklėtas.

Galop užsitusęs Nemuno deltos žemuma baigėsi ir Kuršmarių krantais pasuko į vakarus. Labagynoje (dabar Zalivno) pamatėme gerokai pakeistą gyvenvietę, gan aplieistus senuosius namus. Toje pusėje marių pakrantė nusėta akmenimis, tad ir akmens mūro pastatų daug buvo statoma.

Pasigenda tvarkos

Po to dar buvo daugelis kitų gyvenviečių, audrų ir saulės, susidūrimų su vietinių gyventojų tai palankumu, tai įniršiu. Susidarė įspūdis, kad dažnas ten nėra tikras savo ateitimi, jaučiasi gyvenęs ant svetimo gero. Gal todėl kai kas gerą senąjį pastatą (kuriam tik remontuoti reikėjo) nugriovė, iš jo medžiagos jau naują — užtat tikrai savą, kad ir daug menkesnį pastatą ten statė. Tūlas malonias juokavo, jog nesulaukęs tas visas kraštas, kol Lietuva jį užpulsianti — jie tada iškart kapituliuotų, tai kur kas geriau imtų gyventi. Kitas pranašavo, kad be vokiečių nieko nebus — dauguma tenyškčių tik ir telaukia tų atėjimo ir geros tvarkos.

Daugiau už kitus gavome barti — mat, registravome išli-

kusius senuosius pastatus bei sodybas. Pavyko visas praeities liekanas sužymėti Karklėje, Įsėje, Gilijoje, Nemunynos dalyje, Postininkuose, Šaksvytėje, nufotografuojant kiekvieną seną statinį ir jį trumpai apibūdinant. Taip mudu tęsėme 1987 metais pradėtą Mažosios Lietuvos architektūros paveldo registravimą. Per tą laiką pavyko užfiksuoti visus senus pastatus Rusnės saloje, Priekulėje, Lankupiuose, dalyje Šilutės, Drevernos, Svenčelės. Taip sukaupta tūkstančiai fotonegatyvų, kurie gal taps vertingu istoriniu dokumentu — mat, kai kurie ten pavaizduoti pastatai jau nugriauti, daug kitų netruks nykti.

Deja, tai nemenką darbą tenka dirbti grynai privačiai, netgi „partizaniškai“, vis susilaukiant kokių sovietinių veikėjų priekabių. Šiandieninė sumaištis vėlgį nepadėjo tam darbiui. Taip šią vasarą apie 1500 fotokadru padarius, teko nutraukti tolimesnį senųjų statinių fiksavimą, išsibaigus fotojuostoms (didelio deficito sovietuose) ištekliais. Beje, negelbėtų čia net išeivijos parama — vietos technologija prietaikta vien sovietinėms medžiagoms. Taip kažkada geležinės uždangos atskirti nuo pasaulio ir toliau sukamės lyg užburtam rate tarp vietos nepriekšlių ir kitų galimybių nebuvimo. Belieka tikėtis, kad Lietuvos reikalams apsitvirtinti ir telaukiant tų atėjimo ir geros tvarkos.

Iširo veiksmų taryba

Išėivijos veiksmų taryba, nesant sutarimo tarp PLB ir VLIKO, negalėjo pradėti suderintos veiklos

Šių metų (1990) kovo 31 — balandžio 1 d. Vašingtone įvyko veiksmų atstovų konferencija, kurioje dalyvavo Amerikos lietuvių taryba, Jungtinių Amerikos Valstybių Lietuvių Bendruomenė, Kanados Lietuvių Bendruomenė, Pasaulio Lietuvių Bendruomenė ir Vyriausios Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas. Šios konferencijos metu buvo įsteigta Veiksmų taryba, susidedanti iš visų dalyvavusių organizacijų pirmininkų. Jos prezidiumą turėjo sudaryti PLB ir VLIKO valdybų pirmininkai. Veiksmų taryba apsiėmė derinti išeivijos politinę veiklą, padedant Lietuvos išsilaisvinimui, o prezidiumo pirmininkai turėjo artimai bendradarbiauti ir Veiksmų tarybos darbui vadovauti. Deja, ligi šiol tokio bendradarbiavimo, vadovavimo ir veiklos derinimo nebuvo. Šių metų balandžio 11 d., po dešimties dienų nuo veiksmų susitarimo, VLIKO pirmininkas įteikė JAV prezidentui memorandumą Lietuvos reikalui, nepasitaręs su PLB pirmininku. Nuo tada jis ir toliau veikė savarankiškai, su Veiksmų taryba ir jos kitu kopirmininku nesitarėdamas ir savo veiklos nederindamas. Vykdamas į Lietuvą, VLIKO pirmininkas taip pat su Veiksmų taryba nesitarė.

Lietuvoje VLIKO pirmininkas rodė išskirtinį dėmesį Lietuvos komunistų partijai („Tiesa“, 1990 m. rugsėjo 8 d. ir „Draugas“, 1990 m. rugsėjo 18 d.). Jis kėlė klausimą, ar Aukščiausioji taryba „...deramai atstovauja visų lietuvių (ir išeivijos) dvasiai“ („Atgimimas“, 1990 m. rugsėjo 19-26 d.d., nr. 37). Jo pasisakymas, kad turėtų būti renkamas naujas seimas pagal senosios konstitu-

cijos principus, gali būti suprantas kaip pritarimas 31 intelektualo „Kreipimuisi į Lietuvos žmones“, kur jie kritikuavo Aukščiausiąją tarybą kaip nevertą tautos pasitikėjimo ir siūlė rinkti Atkuriamąjį seimą. Jo išreikštas nepasitikėjimas, ar „Lietuvos institucijos tinkamai panaudos Lietuvai skirtus pinigus“ („Lietuvos rytas“, 1990 m. rugsėjo 14 d., nr. 162), nesiderina su išeivijos veiksmų konferencijos raginimu „...prašyti savo kraštų vyriausybės ir parlamentų pripažinti Lietuvos vyriausybę ir teikti jai politinę bei ekonominę paramą“. Kaip galima prašyti pripažinimo ir paramos iš kitų vyriausybių, jei vienas iš išeivijos veiksmų pats nepasitiki Lietuvos aukščiausiąją tarybą bei vyriausybę ir atsisako teikti joms savo finansinę paramą?

PLB valdyba negali pritarti tokiems VLIKO pirmininko pareiškimams. PLB pilnai pasitiki demokratiškai išrinkta Lietuvos aukščiausiąją tarybą ir jos sudaryta vyriausybę, jas remia politiškai ir finansiškai, kiek tai leidžia jos išteklių, o dėl Lietuvos komunistų partijos, kiek ja dabar galima ar negalima pasitikėti, ir kiek jai tenka atsakomybės dėl praeities nusikaltimų, tegul sprendžia Lietuvos žmonės ir jų išrinkti atstovai bei išeivijos veiksmų tarpininkavimas.

PLB valdyba jaučia pareigą painformuoti visuomenę, kad, VLIKO pirmininkui nesitarint ir nederinant savo pareiškimų ir veiklos su kitais veiksniais, Veiksmų taryba negalėjo veikti ir kad ji dabar neegzistuoja.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyba 1990.X.26

Gudijos vyskupas, darbavęsis Lietuvoje

Tadas Kondrasėvičius, baigęs kunigų seminariją Kaune ir darbavęsis Vilniaus Aušros Vartuose, rašo vokiečių žurnale apie Gudijos tikinčiuosius ir Vilnių • Kristaus kančios vaidinimai Bavarijoje

K. BARONAS

Didžiausiam Vokietijos katalikų mėnraštyje „Der Fels“ (Uola) spalio mėn. laidoje buvo išspausdintas platus straipsnis „Prie Aušros Vartų“. Jo autorius — neseniai paskirtas Gudijai vysk. Tadas Kondrasėvičius. Jis aprašo susitikimą su dviem į zakristiją atėjusiom moterim, kurios pradžioje negalėjo ištarti net kelių žodžių.

Tuo metu vysk. T. Kondrasėvičius dar kaip kunigas dirbo pastoračinį darbą Vilniaus Aušros Vartuose, nes po atlaikytų šv. Mišių tos dvi moterys jį apilankė. Kunigas paklausė: „Kokių reikalų ateinate pas mane?“ Tyla. Tą patį klausimą jis dar kartą pakartojo. Su ašaromis akys viena moteris prabilo: „Mes šventovę ir kunigus dar nešiojam savo atmintyje, tačiau mūsų vaikai to dar nematė. Esame iš Rytų Gudijos. Leiskite mums kiek pabūti zakristijoje ir Jus stebėti. Mums yra didžiausia laimė matyti kunigą“.

Toliau vyskupas rašo, kad Gudijoje nebuvo tikybinės administracijos, šventovių, dvasiškų, vienuolynų, tikybos pamokų. Nebuvo tikybinės literatūros, šventų paveikslų, tačiau šeimų dėka Gudija išlaikė savyje tikėjimą.

Vyskupas prisimena savo jaunystę, kiekvieną vakarą bendras šeimos maldas, šv. Rašto skaitymus. Kiekvieną sekmadienį buvo kalbamas Rožinis, kadangi ten, kur nebuvo kunigo, Rožinis atstojo šv. Mišias. Tikinčiųjų tarpe Rožinis išsiskyrė žmonių širdyse.

Pamažu keitėsi padėtis Gudijoje. 1977 m. Rygoje buvo įšventintas pirmas kunigas Gudijai. Jis tik dalį mokslo baigė kunigų seminarijoje, likusį — pas kunigą. Lietuvos, Latvijos, Lenkijos vyskupai slapta įšventindavo. Atsirado galimybė priimti kandidatus į Kauno bei Rygos seminarijas. Lietuvos ir Lenkijos kunigai, nežiūrind draudimo, pradėjo rūpintis dvasiniu gyventojų gyvenimu.

Jau dešimt metų, kai dalis Gudijos kunigų reguliariai susirenka Aušros Vartuose, prašydami maldose geresnės ir gražesnės ateities tikintiesiems Gudijoje. 1988 m. jie atskiru aktu pasivėdė Marijos globali.

Vykupas rašo, kad „Das Tor der Margenroete“ (rašomas ir lietuviškai vardas) yra stebuklingoji Marijos vietovė, buvusioje Vilniaus miesto vartuose. Kelias per tuos vartus veda į rytus, Minsko link.

„Ir Dievo galeistingumas (tuo mes tvirtai tikime) Marijus užtarimo dėka, eina rytų kryptimi“ — baigia vysk. Tadas Kondrasėvičius savo straipsnį. Įdėta Aušros Vartų koplyčios nuotrauka.

Mėnraščio išleistų knygų skyriuje paminėtas „Kirche im Osteuropa“ leidinys, išvardinantis jame paskirus straipsnius. Lietuvos klausimu — „Verfolgung und Widerstand — Katholische Kirche in Litauen“ (Persekiojimas ir pasipriešinimas — Lietuvos Katalikų Bendrija) rašo prel. L. Tulaba.

Garsieji visame pasaulyje Kristaus kančios vaidinimai Bavarijos Oberammergau miestelyje buvo baigti rugsėjo 30 d. Jie sutraukė per pusę milijono žiūrovų, daugiausia iš JAV, Anglijos, Prancūzijos, Vokietijos.

Nesklaidom įnešė vieno viešbučio savininko noras greitai praturtėti, „užsakius“ jam užsienio kelionių įstailę neva turimus įėjimo bilietus. Deja, autobusais atvykę užsieniečiai bilietų nerado, nes rengėjai juos iš anksto parduoda kelionių įstailėms, daugiausia JAV-se. Nesąžiningas savininkas buvo perduotas teisumui (į savo kišenę jis įdėjo keletą milijonų markių).

Nesulaukta jokios kritikos iš Pasaulio žydų bendruomenės, nes vaidinime kaltinama ne žydai Kristaus nukryžiamu, bet grupė konservatyvių rabinų. 1980 m. žydai vaidinime įžiūrėjo didžiausią antisemitizmą, nurodydami Piloto žodžius: „Aš nuplauau savo rankas, esu nekaltas nuteisotojo krauju“. Minia ir rabinai skandavo: „Jo kraujas tegul krenta ant mūsų ir mūsų vaikų“ (Iš leidinio „Das Oberammergauer Passionspiel 1980, psl. 96). Pasaulio žydų protestas pasiekė Pentagoną, kuris uždraudė JAV kariams lankytį Kristaus kančios vaidinimus.

Ir finansiškai vaidinimai pasiekė rekordą. Nors buvo pakelta bilietų kaina, tačiau vaidinimus stebėjo per pusę milijono žiūrovų (salėje telpa 4.700 žiūrovų, o ir atviroje scenoje — apie 2000 aktorių), įnešdami į kasą 41 milijoną markių (1 kan. dol. yra 1 markė 32 pf.). Atskaičius aktoriams — mėgėjams honorarus, pajamų mokestį ir kt. išlaidas, į miestelio savivaldybės kasą įplaukė beveik 4 milijonai markių.

Apylinkių valgyklos, viešbučiai, medžio drožinių krautuvės (Oberammergau yra garus medžio drožiniais) džiaugėsi gražiom pajamom.

Pasibaigus vaidinimams, daug darbo turėjo kirpėjai — reikėjo nuskusti aktoriams barzdas, nukirpti plaukus, nes nerašytas įstatymas reikalauja aktoriams nuo Pelenų dienos nekirpti plaukų ir nekusti barzdų.

Sekantieji Kristaus kančios vaidinimai vėl bus tik už dešimties metų.

Pasaulio krikščionių demokratų vadovų suvažiavime 1990 m. liepos mėnesį Budapešte. Iš kairės: A. Venskų — Lietuvių krikščionių demokratų sąjungos vicepirmininkas tarptautiniams ryšiams, K. M. Bondevič — Norvegijos užsienio reikalų ministras ir krikščionių demokratų partijos pirmininkas, E. Klumbys — Lietuvos krikščionių demokratų partijos pirmininkas

B. V. ELECTRIC

Taisau senus ir įvedu naujus:

1. ELEKTROS INSTALIAVIMUS
2. Skalbimo mašinas ir džiovintuvus
3. Elektrines plyteles
4. Vėsinimo sistemas
5. „Intercom“ sistemas
6. Centrinus dulkių siurblius ir kt. įrengimus

Skambinti Vytui Bancevičiui tel. 533-0923, Toronte.

Žvejo sodyba Neringoje

Nuotr. Antano Sutkaus iš leidinio „Neringa“

A+A

MYLIMAI MAMAI

mirus,

ALINAI KRUŽIKIENEI ir artimiesiems reiškiame gilią užuojautą —

J. R. Kuliešiai

A. G. Slabosevičiai

LAISVĖJANČIOJ TĖVYNĖJ

IŠNIEKINO KRYŽIŲ

Palaimintojo Jurgio Matulaičio būsimos bažnyčios vieta Vilniaus Viršuliškių mikrorajone buvo paženklinta ant kalvelės pastatyti ir iškilmingai pašventintu kryžiumi. Spalio 14 d. rytą tas kryžius buvo rastas nugriautas. Vilniaus Lenino rajono vidaus reikalų skyriaus antrojo milicijos poskyrio viršininkas Ivanas Ivanovas "Lietuvos ryto" skaitytojams pasakoja: "Sekmadienio rytą mums paskambino pilietis ir pranešė apie šį vandalizmo aktą. Kryžius buvo iš visų pusių įpjautas nedideliu, matyt, rankiniu pjūkleliu ir po to nulaužtas. Piktadariai jį nutempė penktą metrų nuo pagrindo ir numetė. Sulaužytas gipsinis Nukryžiuotasis. Radome verčiant kryžių naudotą ilgą lazda. Mūsų tarnybinis šuo užuodė nusikaltėlių pėdsakus. Deja, jie nutrūko. Tvirtame grunte pėdsakų vizualiai nepastebėta. Galimas daiktas, naktį čia darbavosi panašiais darbais pagarsėję vadinamieji satanistai, kurių grupių Vilniuje yra gana daug". Įvykis tiriamas, iškelta baudžiamoji byla nusikaltėliams, jeigu jie bus surasti.

ŽUVO DVYLIKA KARIŲ

Sovietų kariuomenės sunkvežimis, rugsėjo 13 d. rytą dideliu greičiu važiuojęs plentu Tauragė-Eržvilkas, Pašalutonio gyvenvietėje esančiame posūkyje atsidažė į tilto cementinę vandens pralaidą. Prakirstas benzino bakas uždegė apvirtus sunkvežimį, prisilgusį 19 sovietų armijos karių. Vietiniai gyventojai bandė juos gelbėti, bet jų pastangas varžė stoka cheminių gesintuvų. Išgelbėti pavyko tik septynis karius, o dvyliką žuvo liepsnose. Tarp išgelbėtųjų yra ir ukmergietis Rolandas Michaliovas. Spaudoje pabrėžiama, kad tai buvo tik didelė eismo nelaimė, nesusieta su jokia provokacija.

"LIETUVIŲ NAMAI"

Vilniuje darbą pradėjo išeiviu vaikams skirta bendrojo lavinimo vidurinė mokykla "Lietuvių namai". Mokslo metų pradžioje jai įsijungė 61 mokinys, atvykęs iš Gudijos, Latvijos ir Rusijos. Direktoriaus pavaduotojo A. Bakšio teigimu, jų eilėse galima rasti 1861 m. sukilėlių atžalų ir dabartinių Sovietų Sąjungos karininkų vaikų. Pedagogų laukia sunkus darbas, nes daugelis vaikų nemoka arba silpnai moka lietuvių kalbą. Dienynė nemokančių pavardės pabrėžtos raudonai, silpnai mokančių — žaliai. Pabrūkimo neturi tik gerai lietuvių kalbą mokančių vaikų pavardės, bet tokių tėra nedaug. Direktorius A. Rudys tiki, kad visi bus išmokyti lietuvių kalbos, nes su jais dirbs rūpestingai parinkti pedagogai. Klasės bus mažos — iki 15 mokinių. Vaikai gyvens šalia mokyklos esančiame bendrabutyje. Šiuo metu pasigendama išeivių vaikų iš JAV, Kanados bei kitų šalių. Mokyklos "Lietuvių namai" atidarymo iškilnėje vaikus ir jų tėvus

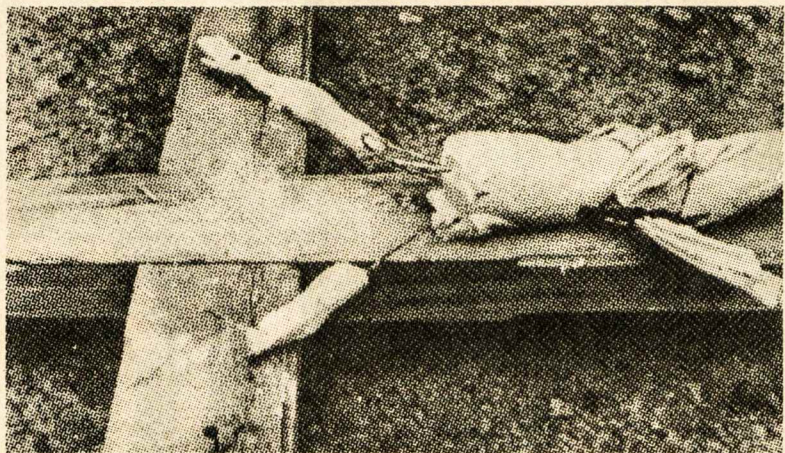
sveikino kultūros ir švietimo ministeris Darius Kuolys. Direktorius A. Rudys dėkojo visiems, padėjusiems mokyklai atstatyti apleistus rūmus, kuriuose pastaraisiais metais buvo įsikūrusi karininkų mokykla.

TAUTININKŲ SAJUNGA

Atkuriamoji Lietuvos tautininkų sąjunga konferencija rugsėjo 28 d. įvyko Vilniuje. Lietuvos mokslo akademijoje. Konferencijoje kalbėjo Lietuvos tautininkų sąjungos Vilniaus skyriaus narys 1940 m. V. Martinkėnas, taikliai pabrėžęs, kad dabar Lietuvai reikia daugiau tautos patriotų negu partijų. Konferencijos dalyviai nutarė tęsti 1940 m. uždarytos partijos tradicijas ir Lietuvos tautininkų sąjungon priimti tik lietuvius. Tikimasi, kad ji paspartins tautinės mokyklos sukūrimą, plačiau paskleis dr. Adolfo Šapokos redaguotą "Lietuvos istoriją", stengsis, kad Lietuvoje atgimtų tikrai lietuviški gatvių pavadinimai. Spaudoje rašoma, kad tautininkų konferencijos dalyvius sveikino Amerikos lietuvių tautinės sąjungos pirm. Povilas Švarcas ir Lietuvos šaulių sąjungos tremtyje atstovas Algirdas Zenkus. Lietuvos tautininkų sąjungos pirmininku buvo išrinktas televizijos darbuotojas R. Smetona.

ŽEMDIRBIŲ SUVAŽIAVIMAS

Lietuvos žemdirbių suvažiavimas spalio 12-13 d.d. Vilniaus sporto rūmuose buvo išrinkta 3.000 atstovų, atvyko 2.880. Šią grupę sudarė lietuviai, tarp kurių buvo ir 143 lenkai, 28 rusai, 25 kitų tautybių žmonės. Atstovais suvažiavimui buvo išrinkti 688 eiliniai žemdirbiai — melžėjai, šerėjai, mechanizatoriai, vairuotojai bei kiti darbininkai. Diskusijose pasisakyta už žemės ūkio reformas, privatizaciją, gamybinių santykių pertvarką. Tačiau vyravo mintis, kad nereikia skubėti ir griauti senos trobos, kol naujai nepadėti pamatai. Pasak Šakių rajono Žvirgždaičių kolūkio pirm. Aleksandro Tomkaus, kolūkiečiai ir privatus ūkininkai neturi būti priešai vienas kitam, nes juos jungia bendras tikslas — maitinti Lietuvą. Suvažiavimo dalyviai priėmė svarbiausius Lietuvos žemės ūkio reformos principus ir įsteigė Lietuvos žemdirbių sąjungą. Jos pirmininku buvo išrinktas agronomas Virmantas Velikonis, Panevėžio rajono Ramygalos kolūkio vadovas, jo pavaduotojais — suvažiavimo iniciatyvinei grupei vadovavęs Panevėžio rajono Eriškių kolūkio pirm. Alfonsas Giedraitis, Joniškio rajono "Pergalės" kolūkio pirm. Jonas Lingys ir žemės ūkio ministerio pavaduotojas Jeronimas Kraujelis. Išrinkta ir 157 narius turinti Lietuvos žemdirbių sąjungos taryba. Žemdirbių suvažiavimas įsijungė ministerė pirmininkė Kazimiera Prunskienė, jos pavaduotojas Algirdas Brazauskas, Lietuvos aukščiausios tarybos prezidento pirm. Vytauto Landsbergio pavaduotojas Kazimieras Motieka, daugelis tarybos narių. V. Kst.

Vandalų išniekintas kryžius Vilniaus Viršuliškės

Nuotr. M. Kulbis

PADĖKA

AŲA PETRUI JOKŠUI

mirus, nuoširdžiai dėkoju klebonui kun. K. Kaknevičiui už maldas laidotuvių namuose, už Mišias ir palydėjimą velionies į amžino poilsio vietą Šv. Petro kapinėse.

Labai ačiū muz. R. Vilienei už vargonavimą ir chorui už giedojimą šventovėje. Taip pat nuoširdžiai dėkoju visiems, kurie dalyvavo laidotuviuose, pareiškė užuojautą ar užprašė Mišias.

Dar kartą visiems ačiū —

Liidinti žmona Marta ir šeima

Š. m. lapkričio 24, šeštadienį, 7 v.v., Hamiltono Jaunimo centre, (48 Dundurn St.N.)

Lietuvos kariuomenės atkūrimo

MINĖJIMAS

PROGRAMOJE: trumpa oficialioji dalis, KONCERTAS, atliekamas Toronto dainos vieneto "Sutartinė", vadovaujamas muz. N. Benotienės.

Šokiams gros K. Deksnio vadovaujamas orkestras "Žagarai". Veiks įvairių gėrimų baras, skanūs lietuviški valgiai, vertingų laimikių loterija.

lėjimas — \$6.

Lapkričio 25, sekmadienį, 10.30 v.r. Aušros Vartų parapijos šventovėje iškilmingos Mišios už žuvusius savanorius, karius, šaulius ir partizanus.

Pamaldose organizacijos kviečiamos dalyvauti su savo vėliavomis.

Minėjimą rengia ir visus kviečia gausiai dalyvauti —

DLK Algirdo šaulių kuopa Hamiltone

HAMILTON

ATEITININKŲ BAZARAS.

Paukščiai iškrenda į pietus, o mes kviečiame visus atvykti į ateitininkų bazarą lapkričio 11, sekmadienį po abiejų Mišių, Jaunimo centre. Galėsite pavalgyti skanius šiltesnius pietus, pasigardžiuoti pyragais ir kavute, pabandyti laimėti loterijose ir nusipirkti gražių lietuviškų dovanėlių. Lauksime jūsų visų —

Hamiltono ateitininkai

London, Ontario

NUSIPELNES PARAPIJIEČIUS
A.A. PETRAS J. JOKŠAS, 82 m., mirė š.m. spalio 20 d. Viktorijos ligoninėje. Buvo gimęs Vainuto višė. Tauragės apskr. Čia buvo gerai žinomas ilgametis parapijos komiteto, o vėliau parapijos tarybos narys, iš viso virš 20 metų. Šventovės pastato priežiūroje buvo vienas iš daugiausiai nusipelnusių parapijiečių — visada turėdavo tam laiko ir noriai dirbdavo bet kokius darbus. Jis padėjo įdėti ir labai sunkų šventovės kertinį akmenį. Tai lyg simbolis kuo a.a. Petras parapijai turi būti. Velionis buvo lietuviškų renginių nuolatinis lankytojas. Paliko žmoną Martą, dukterį, du sūnus su šeimomis. Visi suvažiavo į laidojimą.

Maldoms laidotuvių koplyčioje vadovavo kleb. kun. K. Kaknevičius spalio 21 d. Parapijos vardu su velioniu atsisveikino parapijos tarybos pirmininkas A. Petras. Pamaldas Šiluvos Marijos šventovėje atnaušo klebonas kun. K. Kaknevičius. Pamoksle jis pabrėžė velionies pasitiekimą Dievu, stengėsi Jam tarnauti ir padėti artimui. Visi jį tokių ir pažinojo. Stengėsi kuo geriausiai aprūpinti žmoną senatvėje, o taip pat padėti savo vaikams bei vaikaičiams. Niekada neatsisakydavo pagalbei ir svetimiesiems. Pamaldų metu įspūdingai giedojo pilnos sudėties "Pašvaistės" choras, vadovaujamas muz. R. Vilienės. Choras išlydėjo mieląjį parapijiečių savo populiariąja F. Strolis giesmę "Sudie, sudie".

Su velioniu atsisveikinti atvyko labai daug tautiečių — katalikų ir evangelikų. Po laidojimų visi buvo pakviesti pietų į puošnųjį Hook's restoraną.

VELIONIS P. JOKŠAS MĖGINO IŠGELBĖTI Rainių miško kankinius, apie tai po laidojimų pasakojo šeima. Prasidėjus vokiečių karui, vokiečiai Telšius užėmė tik 1941 m. birželio 26 d., tačiau politinių kalinių išgelbėti iš ten esančio kalėjimo nebuvo įmanoma, nes buvo labai daug rusų kariuomenės tiek pačiame mieste, tiek ir jo apylinkėse. Pagaliau velioniai P. Jokšui atsirado proga, kurios jis laukė. Patrankų šūviams vis stipriau dundant, kalėjimo sargai ir kiti pareigūnai išsigandę pabėgo, palikę kalėjimą užrakintą. Tada Petras bandė išlaukti kalėjimo duris. Deja, nepavyko. Neturėjo nei tinkamų įrankių, nei pakankamai laiko. Netrukus prie kalėjimo atvyko rusų kareivių sargybos. Nelaimingieji buvo išvežti į Rainių mišką ir visi 73 birželio 24-25 naktį žiauriausiu būdu nukankinti. Tas velionies nepasisekimas išgelbėti kalinius slėgė jį visą gyvenimą. D.E.

Knygų rėškla "SAMOGITA"
meniška įrėša
knygas bei žurnalus

A. Plėnys
3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8 Tel. (416)625-2412

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus

(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis
Tel. 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

V. NOREIKOS IR P. JARAMINO

koncertas. Pensininkai vėl suorganizavo hamiltoniečiams kultūrinę pramogą. Ši sykį jie pasiūlymą Kanadoje gastroliavusiems solistai Virgilijai Noreikai ir pianistai Povilui Jaraminai. Lietuvos operos žymūnas, dainavęs ir kitų Europos miestų operose, solistas su savo talentingu akompaniatoriumi spalio 21 d. Scott Park gimnazijos auditorijoje atliko pasigėrėtiną koncertą.

Koncerto programą sudarė Lietuvos senųjų ir jaunųjų kompozitorių dainos, lietuviškų operų ištraukos bei pasaulinių operų populiariausios arijos lietuvių ir kitomis kalbomis. Čia visi turėjo progos pasigėrėti solisto balsingu, jo profesiniu to balso apvaldumu ir tiksliu kiekvieno dalyko atlikimu. Solistas ir dainose, ir arijose visur labai geras, bet jo balso geriausias skambėjimas, atrodė, pasireiškė dainuojant operų arijas. Dainose jis lyg turi tendencijos ir lyrines dainas paversti dramatinėmis. Gražiai nuskambėjo jau seniai girdėtas ir solistui leidžiantis pasireikšti A. Kačanausko "Vai gražu", kitas lyrisakas A. Raudonikio "Svelnumas" ir solisto, atrodė, mėgstama A. Griego kūryba. Tarp dainų solistas įterpė ir savo komentarus bei humorą. Pianistas ir solistas, atrodė, jau labai susirepetavę ir vienas kitą papildantys. Pianistas P. Jaraminas paskambino ir solo, virtuosiškai atlikdamas D. Gerschwino "Trys preludijos". Dar su vaidybi-

ne išraiška padainavus keletą pasaulinių arijų, koncertas buvo užbaigtas su muz. K. Griauzdės dainą itališkai "O solo mio".

Daugelis mes solistą prisimename iš Pasaulinės parodos laikų Kanadoje, Montrealy. Jis tada aplankė ir kelias lietuvių kolonijas. Jam dainuojant lietuviškoje išeivijos salėse "Lietuva brangi", publika buvo įpratusi pagarbiai atsisotiti. Nuo to laiko solistas jau kiek daugiau atrodė su brendęs fiziškai, savo meniniu išraiškingumu, ir jo balsas dar daugiau pasidaręs panašus į mūsų Kipro Petrausko, kurio mokiniu jis yra buvęs. Jis tada Hamiltone buvo susilaukęs ir mažos kontroversijos dėl jo koncertui scenos papuošimo. Solistas rado reikalingą čia publikai paaiškinti, kad tada keisti scenos dekoraciją nebuvo jo "išmislas", bet pačių koncerto rengėjų, kurie norėję apsaugoti ir užsienį per sunkumus patekusį savo tautietį nuo sovietinių įtartinėjimų bei persekiojimų.

Koncerto užbaigiamąjį žodį tarė pensininkų klubo pirm. Kazimieras Mikšys, padėkodamas iš Lietuvos didiesiems menininkams už mūsų pradžiuojimą ir atvežimą čia mažą dalelę Lietuvos, kuri šiuo laiku yra labai gyva visų mūsų širdyse. Dėkojo ir Rimui Strimačiui, sudariusiam sąlygas tokiame reprezentaciniame dvejutai atvykti į Kanadą. Po koncerto visi važiojo į Jaunimo centro salę, kur prie kavos ir pyragų visi turėjo progos asmeniškai susitikti ir pasižvelgti į mūsų mielas tautiečias iš dabar laisvėsjančios tėvynės.

K. Mileris

Advokatas

AUDRIUS A. STONKUS

20 Hughson St. South, Suite 1003 (Union Gas Building)
Hamilton, Ontario L8N 3C8

Telefonas

(416) 529-7462

DĖMESIO "TALKOS" NARIAI!

Numatoma, kad 1991 metais, kurie gauna pensijas iš federacinės Kanados valdžios čekiais per paštą, galės tiesioginiai pervesti į asmenines sąskaitas bankuose ar kredito kooperatyvuose.

Tuo atveju valdžia praneš ir prisiųs specialias formas, kurias užpildžius reikės grąžinti valdžiai.

Kviečiame "Talkos" narius pasinaudoti šia galimybe ir pervesti visas pensijas į savo sąskaitas mūsų lietuviškam kooperatyve.

"Talka" lietuvių kredito kooperatyvas Hamiltone"

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje,

įsikūręs nuosavuose namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.
Liepos-rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta

AKTYVAI PER 32 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:

kasd. pal. čekių sąsk. iki ... 9%
santaukas 8.5%
kasd. pal. taupymo s-ta 8%
90 dienų indėlius 11%
1 m. term. indėlius 12%
1 m. term. ind. mėn. pal. 11.5%
3 m. term. indėlius 12%
RRSP ir RRIF (pensijos) ... 9%
RRSP ir RRIF 1 m. 12%
RRSP ind. 3 m. 12%

IMAME UŽ:

asmenines paskolas 16.5%
neklm. turto pask. 1 m. ... 13.25%
neklm. turto pask. 3 m. ... 14.5%
Nemokamas čekių ir sąskaitų apmokėjimo patarnavimas.
Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaukų dydį iki \$2.000 ir asmeninių paskolų drauda iki \$25.000.

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

A. a. Martynas Gelžinis, nenuilstantis Mažosios Lietuvos veikėjas, pakirstas širdies sutrikimu, spalio 14 d. mirė Niujorko valstijos Farmingdale vietovės ligoninėje. Velionis, kilęs iš Klaipėdos krašto, Lietuvos nepriklausomybės metais ten vadovavo lietuvių "Santaros" organizacijai. Išeivijoje jis reikiškėsi Mažosios Lietuvos rezistencinio sąjūdžio, VLIKo bei kitų organizacijų veikloje. Mažosios Lietuvos fondas ruošėsi išleisti velionies straipsnių rinkinį, atskleidžiantį V. Vokietijos Fuldoje 1946 m. lapkričio 6 d. atgavintos Mažosios Lietuvos tarybos išeivijoje nueitą kelią. Gaila, kad šio veiklaus lietuvių ir savo puslapius nėra įtraukusi Bostone išleista Lietuvių enciklopedija.

Sidabrinę kunigystės sukaktį rugpjūčio 12 d. Pensilvanijos Frackvilleje, lietuviškoje Apreiškimo parapijoje, atšventė iš Romos atskridęs Šv. Kazimiero kolegijos rektorius prel. Algimantas Bartkus. Apreiškimo parapijoje jam teko dirbti klebonu 1978-83 m., o prieš tai 1972-78 m. — Šv. Kazimiero parapijoje St. Claire. Tad jo šventė rūpinosi abi šios parapijos. Į sukaktį skirtas koncelebracinės Mišias įsijungė daug kunigų ir Allentowno vysk. Thomas Welsh. Lietuviškas giesmes giedojo Šiluvos Marijos parapijos choras, atvykęs iš Maizevillės. Tai parapijai vadovauja kun. M. Jarašūnas. Mišių aukas atnešė su kaktuvininko prel. A. Bartkaus gimūnės — Nijolės ir Petras Baltulioniai, Elena ir Henrikas Andruškos. Vaisėms Apreiškimo parapijos salėje vadovavo Šv. Kazimiero parapijos klebonas kun. R. Jakaitis.

Tautos šventės minėjimą rugsėjo 8 d. Floridos lietuviams St. Petersburgo lietuvių klube surengė šios JAV LB apylinkės valdyba, vadovaujama pirm. Kosto Aro, paprašiusio dalyvių sugiedoti Tautos himną. Vicepirm. Gražina Jezukaitienė juos supažindino su paskaitininku Broniu Raila, svečiu iš Kalifornijos. Paskaitoje jis gildeno dabartinę lietuvių kovą už Lietuvos nepriklausomybę ir pačioje tėvynėje, ir išeivijoje. Žymusis žurnalistas B. Raila apgailestavo šioje kovoje pasireiškiantį lietuvių nevieningumą. Išeivija nebuvo pasiruošusi šiems staigiams įvykiams, o Lietuva stokoja demokratinio subrendimo. Aktorė Dalila Mackialienė su muz. Aloyzo Jurgučio fortepijonine palėda padėklamavo kelis eilėrašius. Stasio Vaškio parinkti eilėraščių posmai programos įsijungė Sofija Vaškienė ir Kazys Gimžauskas.

Argentina

Kun. Vito Šimanskio, MIC, 40 metų kunigystės sukaktį Buenos Aires lietuvių paminėjo rugsėjo 2 d. Aušros Vartų parapijoje. Padėkos Mišias su kaktuvininkas koncelebravo su klebonu kun.

SIŪLAU DARBĄ

Vairuotojui-ai, galinčiam-iai vairuoti automobilį.

Jei reikėtų, galėčiau parūpinti gyvenamą vietą Hamiltone. Reikalavimai: galiojantis vairuotojo teisės, darbštus-ti, malonaus charakterio. Atlyginimas pagal susitarimą.

Kreiptis vakarais tel. 1-416-524-2770 Hamiltone.

KRONAS

R. KRONAS REAL ESTATE REALTOR

460 Brant Street, Suite 205, Burlington, Ontario L7R 4B6
Jei norite pirkti ar parduoti namą, patarnauju lietuvių kalba Hamiltone ar Burlingtone

ANELĖ MURAUSKAITĖ

Verslo tel. 333-4744

Namų tel. 389-4242

LIETUVA LAUKIA LAISVĖS REMK IR AUKOK TAUTOS FONDUI!

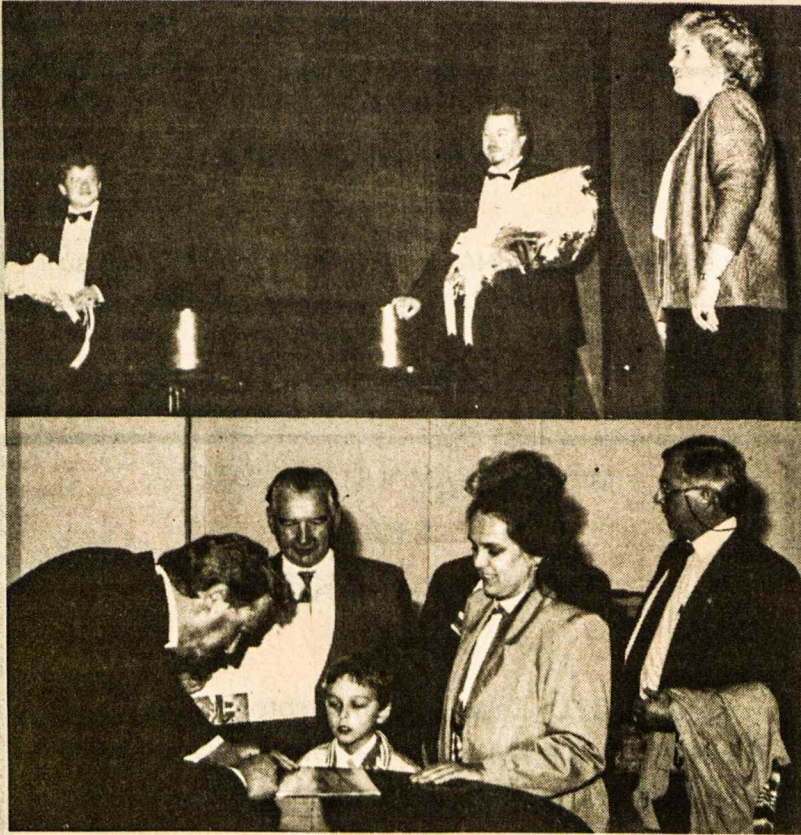
Jūsų auka TAUTOS FONDUI garsina Lietuvos laisvės bylą laisvajame pasaulyje. Šešiomis kalbomis ELTOS ir radio žinios nesusilaikomai skleidžia informaciją įvairiose kraštuose apie Lietuvos laisvės kovą ir ją skatina.

REMKIME TAUTOS FONDĄ

aukoms, darbais, palikimais. Kiekvienas paaukotas centas artina Lietuvai laisvės aušrą.

TAUTOS FONDO ATSTOVYBĖ KANADOJE

Aukos arba palikimus siųskime Tautos fondui:
310 Rathburn Road, Etobicoke, Ont. M9B 2L8

Po koncerto Ontario Londone spalio 18 d. UW von Kuster salėje. Viršuje iš kairės: pianistas P. JARAMINAS, solistas V. NOREIKA, L. Eimanto lietuvių mokyklos vedėja R. KURIENE; apačioje — solistas pasirašo autografus
Nuotr. J. Aušroto

Retas muzikos vakaras

LONDON, ONT. Iskilusis Lietuvos tenoras sol. Virgilijus Noreika ir pianistas Povilas Jaraminas, pakviesti naujai atsteigtos L. Eimanto vardo lietuvių mokyklos, antrąjį savo viešnagės Kanadoje koncertą atliko Londono Vakarų Ontario universiteto Clifford von Kuster recitalių salėje, talpinančioje arti 300 publikos, rudeniško ketvirtadienio, spalio 18, vakare. Italai turi Pavarotti, ispanai net dvi pasaulines žvaigždes – Domingo ir Carreras. Mes lietuviai turėme didžiulius, turėdami savo žvaigždę Kipro Petrausko mokinių, tenorą Virgilijų Noreiką. Deja, nors dar ir nėra pusnyū, tik mažiau negu pusė 300 vietų buvo užimtos. Atsilankymu būtų buvusi paremta lietuvių mokykla ir prisimintas velionis Leonardas Eimantas.

Salėje matėsi tie, kurie aktyviai remia pinigais ar darbais bet kokią lietuviškumą – tie patys, kurie dirba parapijoje ir bendruomenėje, kuriems lietuviškumas brangesnis už imantrius išvedžiojimus. Žinoma, taipogi prarasta proga pasigrožėti nepaprastu Lietuvos talentų koncertu. "The London Free Press" ir televizijos CFPL-10 stotis minėjo ir apibūdino jų pasirodymą Londone. Gražiai išleistoje koncerto programoje buvo lietuvių ir tarptautinių kompozitorių. Nors koncerto pradžioje pasigesta su publika tiesioginio ryšio, bet greitai Noreikos balso menas ir laikyma-

sis scenoje užbūrė koncerto dalyvius. Su jautriu įsijautimu akompanavo Povilas Jaraminas, ir trijų preliudijų solo puikiai užbaigė šį retą Londono lietuviams muzikos vakarą. Garbė Londono lietuviškajai mokyklei, jos vadovybei ir tėvams, nepabūgusiems organizavimo darbu.

Menininkai buvo apdovanoti gėlėmis ir pagerbti publikos atstojimu. Mokyklos vedėja Rasa Kurienė išreiškė padėką ir viltį, kad ir vėl sugrįš šie reti svečiai iš laisvės laukiančios Lietuvos. Ateityje, rengiant tokius koncertus, reikėtų skelbti ne tik lietuviams, bet ir kanadiškai visuomenei. Vėliau išskirti bičiulių Lietuvai ir jos menininkams kitataučiuose, kai jų stinga savųjų tarpe. K.

Windsor, Ontario

ŠV. KAZIMIERO PARAPIJA savo salėje rengia pietus lapkričio 18, sekmadienį, 12.30 v.p.p. Kviečiame visus lietuvius, gyvenančius Windsor, Detroit, ir apylinkėse, dalyvauti ir paremti lietuvišką veiklą. Po pietų bus turtinga loterija ir kitos pramogos.

KLEBONAS KUN. K. SIMAITIS vasaros atostogas praleido Lietuvoje. Dabar vėl darbuojasi mūsų parapijoje. Parapijiečiai linki jam sveikatos.

RŪTA KURAITĖ baigė teisės mokslus ir pradėjo dirbti advokatų firmoje. Tai jau antra Kuraitė baigusi teisės mokslus. M.K.

KLB tarybos rinkimų reikalai

Nors KLB krašto valdyba dabar yra užsiėmusi laisvėjantiems Lietuvai reikalinga pagalba, bet yra ir vidaus reikalų, kuriuos reikia atlikti, būtent, pakeisti mūsų KLB tarybos rinkimų taisyklę, kad žinotume už ką balsuoti. Seniau, kai mes atvykome į Kanadą, tas taisyklės paruošėme kandidatų į tarybą sąrašą nurodydami tik jų vardus ir pavardes. Renkant tarybą tais laikais nebuvo sunkumų, nes atvykome beveik visi kartu, susipažinome ir veikėjus pažinojom. Dabar, kai jau susidarė kelios kartos ir veikėjų vis naujų atsiranda, bent didesniuose miestuose eini tarybą rinkti lyg užrūstomis akimis. Nemažai rinkėjų net nežino, kas tie kandidatai yra. Jei kai kurių pavardės ir žinomos, neišku, ar čia tėvas ar sūnus arba kuris iš brolių. Tokiai būklei esant, nėra jokio noro eiti balsuoti.

Laisvuose demokratiniuose kraštuose kandidatai į valstybinius ar savivaldybinius rinkimus save labai plačiai pasireklamuoja, net rinkėjų namus lanko arba gražią informaciją apie save išsiun-tinėja. Tuo tarpu mūsų kandidatams į KLB krašto tarybą visa tai neįmanoma, nors užpėnai, renkant JAV LB tarybą, spaudoje buvo reikalaujama, kad kandidatai į tarybą viešai apie save publikai pakalbėtų, kad nebūtų apie kandidatus slaptumo, nors pagal jų rinkimų taisyklę kandidatų sąrašuose nurodomas bent jų amžius. Tad pagal JAV LB tarybos rinkimų taisyklę žinai, ar čia jaunesnės ar senesnės kartos kandidatas. O tai yra svarbu, nes būna, kad tavo pažįstami ir sū-

nus, ir tėvas yra to paties vardo. Bet to maža. Kad daugiau apie kandidatus žinotume, reikėtų pažymėti ir jų profesiją. Negalime iš mūsų kandidatų reikalauti, kad jie gaisių laiką kur nors apie save kalbėdami, pasireklamuodami, kaip daroma valstybiniuose rinkimuose.

Reikėtų tas taisyklės pakeisti jau šį rudenį šaukiamame KLB krašto tarybos suvažiavime, kad sekančių metų tarybos rinkimuose būtų aišku už ką balsuojame. Reikėtų rinkimų taisyklę išspausdinti, nes jos ir seniau buvo pakeistos, nors beveik niekas jų pakeitimų nežino. Gal ne visos LB apylinkės tuos senuosius rinkimų taisyklių pakeitimus turi, o gal ir visų taisyklių neturi, nes užpėnai tarybos rinkimai ejo labai keistai, net rinkimų datos kai kuriose apylinkėse buvo skirtingos nuo vyriausios rinkimų komisijos nustatytų datų. Be to, visuomet vyriausia rinkimų komisija paskelbia, kad galima duoti skundus dėl tarybos kandidatų ir dėl rinkimų, bet, neturint jų rinkimų taisyklių, nieks nežino nei tos skundimų tvarkos, nei datų. Lieka lyg diktatūrinė santvarka.

Pasitaiko tarybos rinkimuose dar viena yda. Ji ypač buvo matoma paskutiniuose rinkimuose Toronte. Paskelbus vyriausią tarybos rinkimų komisiją tarybos rinkimų datą, įsiviešpatavo tyla. Žmonės nebuvo informuojami apie rinkimus nė žinojo, kur jie bus. Kas nuėjo į Prisiėlimo parapijos šventovę, pasiėmė jos leidžiamą biuletenį ir jį ten perskaitė, nežinojo, kad didžiojoje salėje yra tarybos

rinkimai, o kas į šventovę nenuejo arba iš jos tiesiog parvyko namo, tas ir nežinojo, kad yra tarybos rinkimai, nors rinkimų taisyklės ir reikalauja, kad rinkimus vietos rinkimų komisija plačiai reklamuo-tų. Tad gal reikėtų papildyti rinkimų taisyklės reikalavimu, kad rinkimų komisijos spaudoje dažnai primintų apie rinkimus.

L. Tamošauskas

KLB valdybos žinios

— KLB XIV-osios krašto tarybos antroji sesija įvyks š.m. gruodžio 8 d. Toronte. Dienotvarkėje: krašto ir apylinkių valdybų, KLB ir kitų institucijų pranešimai. Visuomenė kviečiama dalyvauti simpoziume "Keičiasi Lietuva, keičiasi mūsų veikla".

— Šių metų lapkričio 19 – 21 dienomis Paryžiuje įvyks Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencija (ESBK), kurios rezultatai turės didelės įtakos demokratizacijos procesams, vykstantiems R. Europoje. KLB kartu su PLB vykdė akciją, kad Estija, Latvija ir Lietuva dalyvautų šioje konferencijoje kaip pilnateisiai nariai arba kaip stebėtojai. Tuo tikslu prisidėta prie memorandumo paruošimo. Labai svarbu, kad kuo daugiau valstybių viešai pasisakytų, kad remia Pabaltijo valstybių stebėtojų statusą ESBK. Todėl KLB apylinkių valdybų pirmininkai skatinami rašyti laiškus Kanados užsienio reikalų min. J. Clark'ui ir vietiniams parlamentarams, raginančius Kanadą ne tik viešai paremti Lietuvą stebėtojų statusu, bet ir kelti Pabaltijo valstybių klausimą Paryžiaus viršūnių konferencijoje.

— Š.m. spalio 26 d. KLB krašto valdyba svarstė politines ir ekonomines pagalbas Lietuvai galimybės. Kadangi vadovavimą tokią pagalbą suderinti su administracine veikla darosi vis sunkiau, valdybos nariai pritarė A. Pacevičiaus pasiūlymui atleisti jį iš KLB pirmininko pareigų, tuo sudarant sąlygas kartu su Visuomeninių reikalų komisijos pirm. R. Vastoku koncentruoti savo veiklą politinė ir ekonominės pagalbos Lietuvai srityje. Kadangi A. Pacevičiaus buvo sutikęs pirmininkauti pirmąją kadencijos dalį, jo kadencijai užbaigti pirmininko pareigas perėmė J. Kristolaitis.

Dr. Gina J. Ginčauskaitė optometristė

1551 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių namų)
Prima pacientus pagal susitarimą
Telefonas 532-7115
Susitarus prima pacientus ir vakarais

Dėkoju aukojusiems –
E. J. Steponas,
Tautos fondo išdinininkas

Tautos fondo veikla

Kultūros židinyje, Bruklene, NY, Tautos fondo tarybos iniciatyva, spalio 14 d. ekonomistas, Lietuvos aukščiausios tarybos narys prof. K. Antanavičius kalbėjo apie dabartinę ekonominę būklę Lietuvoje.

Įžanginį žodį tarė Tautos fondo tarybos pirm. J. Valaitis. Su paskaitininku supažindino V. Kvietkauskas, Vilniaus televizijos redaktorius ir AT narys.

Prof. K. Antanavičius yra Lietuvos socialistų demokratų partijos pirmininkas, darbuojasi su Lietuvos invalidais, kurių yra 200. Gimęs Žemaitijoje, pasiturinčių ūkininkų šeimoje. Tėvai išbuvo 10 metų Sibire, o brolis nukankintas sovietų kalinėjimu. Profesorius akademinis titulas po disertacijos buvo sulaukęs trejus metus, nes tėvai buvo išvežti į Sibirą.

Profesorius dalyvavo socialistų demokratų tarptautiniame suvažiavime. Į šią tarptautinę partiją buvo priimta Lietuva bei Estija.

Prof. K. Antanavičius savo kalboje pažymėjo, kad dabar Lietuvoje vyksta plataus masto žemės reforma ir ūkio atgaivinimas. Žemės ūkio gaminių sudaro didelę dalį Lietuvos eksporto. Sovietinė santvarka ir komunistinė ideologija paveikė žmonių galvą. Prieš akis ilgas ir didelis darbas. Jis Lietuvą palygino su Mozės laikų žydų tauta. "Mozė vedžiojo žydus po tyrus 40 metų, kol jis juos perauklėjo", — sakė profesorius.

Visi nori laisvės, bet reikia suprasti, kokia yra atsakomybė laisvo piliečio. Vėl šaukiamasi Maironio pagalbos — imkime arklą, knygą, lyrą, plaktuką, pjūklą, kompiuterį ir eikime drauge Lietuvos keliu. Darbai skirtingi, bet jie yra vieningai svarbūs.

Naudotasi Romualdos Šidlauskienės informacija.

Aukos Tautos fondui

\$50 — a.a. Alfonso Geldučio atminimui aukojė Marytė ir Albinas Statulevičiai.

\$200 — P. Markuškis, B. V. Misevičius; \$150 — V. Gražulis; \$100 — H. Sakalauskas, H. Butkevičius, B. Alksnys, J. Starkevičius, J. Bacevičius, J. Tamulionis, K. Lukošius; \$75 — B. Sergautis; \$60 — J. Gudavičius, A. E. Mačiulaitis; \$50 — C. J. Kavalauskas, H. Gumauskas, J. A. Jurcevičius, J. P. Ivanauskas, J. S. Girdzijauskas, J. Lelis, B. E. Kišonas, K. Naudužas, V. K. Naruševičius, M. Tinginis, J. Rauba, M. Račys, M. Putrimas, B. Pakštas, F. Stirbys, Z. A. Stančikai, J. Vitar-

Pagalbos Lietuvai vajeaus pirmininkas VYTAUTAS BIRETA Toronto Lietuvių namuose renka aukas
Nuotr. Stp. Varankos

Pagalbos Lietuvai vajeaus aukos

\$1,000 — dr. A. Valiulis, dr. D. Naikauskienė, J. Kulikauskas; \$500 — V. R. Kaknevičiai, V. Gudaitis, O. J. Balsiai, R. Kaknevičius, J. Laimikis, St. Naikauskas, J. Bieliūnas, Delhi LK moterų draugija, K. Lukošius (anksčiau \$500); \$300 — V. Ablenas; \$250 — J. Kazukauskas, B.E. Liškauskai, A. K. Čepai; \$200 — V. Zavadskas, V. P. Kuzmos, A. B. Girčiai, A. S. Pundziai, J. Jakubauskas, I. A. Pūkai; \$150 — V. Lapaitienė.

\$100 — H. Paškevičius, E. Petryla, F. Timukas, G. Balčiūnienė, Davies & Co., A. Milčius, P. Bražiūnas, P. Skablauskas, S. P. Langer, J. Romikaitis, A. Šipelis, V. Šipelis, C. A. Januškevičius, A. Zarembaitė, A. Tevelis, J. S. Varankos, E. I. Punks.

\$50 — D. Piečaitis, M. Budrewicz-Jonynas, A. Lukoševičius, D. Radzevičienė, J. Zakaras, J. Kareckas, A. Z. Dobilas, A. P. Volungės a.a. V. Agurkio atminimui.

A.a. J. Jasinevičiaus atminimui suaukota — \$420. Aukojų — P. Z. Linkevičiai, M. Andriuskevičius, J. Z. Dabrowski, A. F. Lorencas, J. V. Margis, J. Aukštaitis, S. V. Aušrotai, I. Kairienė, J. Pacevičienė, G. Balčiūnienė, G. V. Butkiai, dr. A. S. Pacevičiai, J. Povilaitis, V. V. Valiuliai, L. Beržinytė, A. Šeškus, G. Ignaitytė, J. J. Valiuliai; \$20 — D.M. Jonikiai a.a. St. Jonačio atminimui, B. Saulėnas.

A.a. A. B. Olio atminimui: \$50 — dr. A. S. Kazlauskas; \$30 — A. E. Mačiulaitis, A. A. Oliai; \$20 — V. Gudaitis, G. E. Petrauskas; \$10 — I. Pliuskaitė.

KLB valdybos darbams vykdyti — \$1,000 — Ed. Kuliešius; \$370 — J. Černauskas; \$100 — B. Saplys.

Už aukas didesnes, kaip \$50, išduodami pakvitavimai atleidimui nuo pajamų mokesčių. Juos galima atsiimti Lietuvių namuose, KLB raštinėje, III-me aukšte.

Izdininkas

Aukos siųsti: **Pagalbos Lietuvai vajeaus,**
1011 College Street,
Toronto, Ontario M6H 1A8
Čekius rašyti: **Kanados Lietuvių Bendruomenė-PLV**

A+J JONUI MAČIULAIČIUI mirus,

žmoną ANELE, mūsų choristę, dukrą LIUDĄ su šeima Mississaugoje, brolių PETRĄ Hamiltone, seserį Hartforde ir dvi seseris Lietuvoje nuoširdžiai užjaučiame —

Hamiltono lietuvių pensininkų dainos vienetas ir vadovė

Aš esu pasiruošusi GST mokesčiams

Ar jūs taip pat?

Dabar jau laikas registruotis

Ar jau esate pasiruošę siūlomiesiems GST mokesčiams? Jeigu ne — dabar jau pats laikas registruotis ir pasiruošti. Registracija būtina visiems, kurie užsiima verslais. Tai apima žvejyba, ūkininkavimą, profesinius patarnavimus ir daugelį kitų sričių, žinomų kaip pelno nesiekiančios organizacijos.

Pajamų įstaiga (Revenue Canada) yra pasiruošusi suteikti jums informaciją:

- Kaip registruotis ir kas iš to gaunama
- Ką GST reiškia jūsų darbui
- Apie supaprastintą sąskaitųbos ir administracijos procedūrą
- Federacinių pardavimo mokesčių (Federal Sales Tax) nuolaidos
- Kaip atsiimti GST mokesčius, darant užsakymus
- GST atsiskaitymo pasirinkimai

Kanados GST. Labai geras dalykas pasiruošti dabar.

Revenue Canada
Douanes et Accise

Revenue Canada
Customs and Excise

Canada

Skambinkite mums

1-800-267-6620

Silpnėsnių klausos žmonėms:

1-800-465-5770

arba užsikite

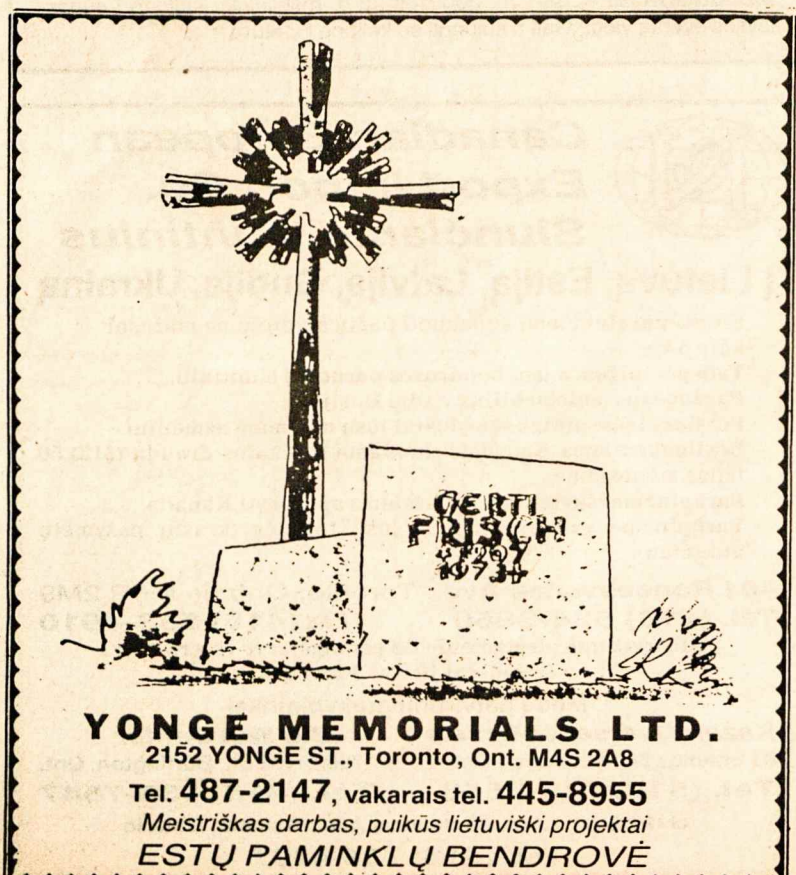
Revenue Canada

Excise

nuo pirmadienio iki

penktadienio

9 v.r. — 5 v.p.p.

YONGE MEMORIALS LTD.
2152 YONGE ST., Toronto, Ont. M4S 2A8
Tel. 487-2147, vakarais tel. 445-8955
Meistriskas darbas, puikūs lietuviški projektai
ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ

Tautietis, dirbęs britų žvalgyboje

M16 agento Zigmo Kudirkos likimas

K. BARĖNAS

Apie Zigmą Kudirką, britų žvalgybos M16 užverbuotą agentą, spaudoje būdavo užsimenama, bet apie jo likimą nežinojo, atrodo, tik ta paslaptį ginoji institucija ir KGB. O kai jis po keturių dešimtmečių pasirodė Londone, britų dienraščio "The Independent" rugsėjo 22 d. šeštadieniniame priede Tom Bower papasakojo jo istoriją, pavadintą "Grįžo iš numirusių".

Pakvietimas pasidaryti Rusijoje veikiančių M16 agentu Zigmui Kudirkai buvo pasiūlytas, kai jis ramiai sau gerė alų Holland Parko Lietuvių klube.

Tai buvo 1950 m. rudenį, kai daugumas manė, kad Korėjoje vyksta karas tikriausiai išsiplės į pasaulinį. Kudirka, 22 m. amžiaus pabėgėlis iš Lietuvos, verbuotojams buvo lengvai pasiekiamas naujokas. Buvo patriotas, neketėjęs sovietų. Be to, buvo pažadėta atsižvelgti į jo nuopelnus ir būsimąją garbę, kai "po poros metų" sugrįš į Britaniją.

Deja, užuot susilaukęs žadėto atpildo, jis patyrė, jau sėdėdamas rusiškame kalėjime, kad tasai M16 tinklas, į kurį jis užverbuotas, iš tikro buvo vadovaujamas KGB abiem pusėm tarnaujančių agentų, kurie sėkmingai laimėjo reikšmingas šaltojo karo operacijas.

Kai jis, lygiai po 40 metų nuo to laiko, kai buvo užverbuotas, pagaliau s.m. rugpjūtyje pasirodė Londone, buvo tikrai nemaloni staigmena, kad jis dar gyvas. Tikrai ne toks sutikimas, kokio jis tikėjosi. "Aš maniau, kad jūs visi jau mirė", sakė Kudirkai jį pasiuntęs, o dabar jau atstaidėdines M16 pareigūnas Jonas Liūdžius, kai jis dabar susitikto pastarojo namuose pietiniame Londone. "1953 m. aš sakiau jiems, kad kažkas negerai su ta operacija. Niekas neklausė manęs ir dar mane išsiuntė į Tolimuosius rytus". Nors Kudirka išsilaikė ramus, bet atrodė, kad toks aiškinimas jam nepadarė įspūdio. "Liūdžius, – paskui jis aiškino, – negali įsivaizduoti gyvenimo KGB šešelyje".

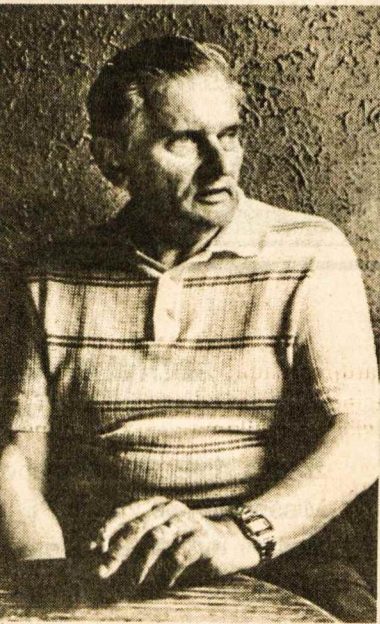
Kudirkos grįžimas yra vienas smarkiai gėdinančių "glasnost" vaisių. Vienas dalykas yra M16 išsiųsti šnipą svetur, leisti jį ten pagauti ir tada nurašyti jį, visiškai kitas, kai tas

šnipas vėl pasirodo, reikalaujamas savo teisių, atlyginimo ir net savo daiktų, kuriuos jis prieš išvažiuodamas tvarkingai sudėjęs paliko M16 profiesinėje mokykloje Old Church gatvėje, Čelsyje.

Kudirka iš tikro atsikėlė į Angliją 1947 m. Jis pasisiūlė savanoriu dirbti žemės ūkyje Britanijoje, kad galėtų ištrūkti iš išvietintųjų asmenų stovyklų, į kurias buvo patekęs baigiantis karui. Iš Hampšyro srities ūkio jis persikėlė į Londoną dirbti transporte, kur ir darbavosi, iki buvo užverbuotas.

Darbas M16 žinioje reiškė užtikrintą vietą aukštojoje mokykloje, kai grįš iš Lietuvos, ir viltį gauti pilietybę. Taip pat jam buvo duota proga "padaryti šį tą savo kraštui". Po 12 mėnesių apmokymo jis buvo ne tik radija aptarnaujantis pareigūnas, kuris gali iššifruoti sudėtingus pranešimus, bet taip pat puikiai išmoko naudotis ginklu viduje mokyklos šaudykloje Čelsijoje, atvirame lauke gintis – Škotijoje, nakti nusileisti parašytu – Oksforde, laivininkystės – Portsmoutho uoste. Liūdžius reguliariai lankydavosi Čelsijoje pažaisti kortomis ir šneketėli su apmokomais partizanais.

Visai tai operacijai vadovavo Harris Carr, vienas M16 suorganizavusių pareigūnų, ekscentrikas, kuris savo karjerą naudojo slaptam kryžiaus karui prieš sovietinę Rusiją. Karo metu tarnavęs Stockholme, Carr 1945 m. grįžo į M16

ZIGMAS KUDIRKA, pokaryje dirbęs britų žvalgyboje, taip atrodė dabar – 1990 m. apsilankęs Britanijos Londone

štabą kaip viršininkas šiaurinėms srities, į kurią įėjo Sovietų Sąjunga. Atsilepdamas į darbą vyriausybei vis didėjantį būtinumą gauti karių ir ekonominių žinių apie Sovietų Sąjungą, kuri jau buvo sandarai užsidariusi, Carr kreipėsi į Baltijos valstybių nacionalinius pabėgėlius, kurių kraštus buvo "išlaisvinusi" Raudonoji armija. Nevilties apimti, bet drąsūs latviai, lietuviai ir estai jau seniai maldavo britus padėti tūkstantams partizanų, kurie, kaip buvo sakoma, miškuose ir miestuose veda partizaninį karą prieš okupacinę armiją.

1949 m. spalio 31 d. du M16 apmokyti latviai iš Hamburgo išplaukė S 208, pakeistu į E laivą, užmaskuotą kaip "žvejybos apsaugos laivas", išsikėlė į smėlėtą krantą netoli Rygos ir tuojau buvo šiaip taip suvesti miške su partizanais. Jie iš ten radiju perdavė žinias į Londoną partizanų pateikiamas žinias.

Apie tą laiką, kai Kudirka buvo užverbuotas, H. Carr buvo patenkintas, kad M16 kontroliuoja saugų ir našų šnipų tinklą Baltijos miškuose ir miestuose. Žiemos naktimis S208 nuoplykdavo daugiau agentų ir surinkdavo partizanų, kuriuos atgabendavo į "mokyklą" Čelsijoje apklausinėti, apmokyti ir indoktrinuoti, prieš tuo pačiu keliu grąžinant juos į Sovietų Sąjungą.

1952 m. rudenį atėjo eilė Kudirkai, dabar gavusiam "Konrado" vardą. Jis buvo pasiūstas su Edmundu, vyresnio amžiaus partizanų, su kuriuo jis susitiko apmokymo metu. Abu vyrai buvo išskeldinti į krantą su 11 lagiminų, pilnų ginklų, radijo įrengimų ir pinigų. Juos sutiko latvių partizanai. "Su prantama, aš bijojau, kad KGB sučiups mus", prisimena Kudirka. Trejetą metų Kudirka slėpėsi troškioje pakraigėje Lietuvoje, tegalėdamas trumpam išlikti tik naktį. Retkarčiais nuobodulį pertraukdavo pagal tvarkaraštį vykdomi radijo pranešimai iš Londono ar jo šifruoti raportai Edmundui. "Išsilaikyti reikėjo nemaža valios, sako Kudirka, – bet galvojau, kad verta".

1955 m. Edmundas pasiūkė Kudirką. "Jis sakė man, kad pogrindis kovoja už galimybę išlikti ir dar keletas nežuvusių slapstosi". Kudirka persikėlė į miestą, kur jis "saugiuose namuose" pragyveno iš M16 duotų pinigų. Vienatvės paaustrinama įtampa vertė jį radiju prašyti Londoną gelbėti. Jam buvo pasakyta, kad jūros kelias uždarytas ir radijo ryšys turės būti nutrauktas. Nevilties apimtas jis parašė nematomu rašalu laišką, prašydamas gelbėti. Jie atsakė: "Smakrą aukštyn. Ne taip jau blogai".

Atrodo, kad ta bjauri Kudirkos padėtis turėjo pasidaryti pastovi. M16 budo iš košmaro. H. Carr, tada jau pažemintas, dėl lengvatikiškumo ir neapdairumo buvo patogi KGB operacijos auka. Beveik visi partizanai, įskaitant Edmundą, buvo KGB pareigūnai ar buvo patekę į jų spąstus ir dirbo jiems. Žinios, kurias M16 agentai, kaip Kudirka, persiūsdavo į Londoną, buvo klaidingos, ir per tą operacijos dešimtmetį buvo sugauta bent 40 baltiečių. Nors negandas paaiškėjo 1955 m., bet Kudirkai nebuvo tai pasakyta. "Jie įpainiojo mane į voratinklį ir apleido. Visiškai apleido mane".

1956 m. rugsėjyje suimtas Kudirka prisipažino: "Juk KGB viską žinojo. Sirgau iš baimės..." Išgabenas į Sovietų Sąjungą, jis atsisakė M16 pasiūlymo pasiimti cianido tabletę. Nuteistas 15 metų, Kudirka buvo įgrūstas į neišvengiamai pagarsėjusį Vladimiro kalėjimą už 200 km nuo Maskvos. "Visada būdavau alkanas, bet galėdavau savo pinigais nusipirkti maisto". Rublių parūpindavo M16. "Nuolat rašinėdavau Aukščiausiąjai tarybai, prašydamas pasigailėti, aiškindamas, kad aš gi dirbau KGB kontroliuojamas. Nepateikina, bet aš buvau paleistas po dvejų metų. Kiti kalėjo po 20 metų. Kai kuriems buvo įvykdyta mirties bausmė. Edmundas sutvarkė mano reikalus ir pasitiko mane Vilniaus stoty-

Britų žvalgyboje dirbęs agentas – EDMUNDAS, kuris buvo ir sovietų patikėtinis, ir ZIGMAS KUDIRKA 1952 m. Londone prieš išsiuntimą Lietuvon

je, kai grįžau. Susėdome ant suolo, jis viską paaiškino ir liepė man tvarkyti savo gyvenimą".

Kudirka grįžo pas moterį, kurią buvo sutikęs prieš suėmimą, dabar – jo sūnaus motiną. Jai niekad nebuvo pasakyta, kodėl jis taip staiga dingio. Jie susituokė, ir Kudirka, dešimt metų pasimokęs vakarietiško mokykloje, pasidarė elektronikos specialistu, bet praėjus užkirsdamas kelią bet kokiam vilčiai būti paaukštintam. "Aš pasitikejau britais ir dėl to kentėjau kiekvieną dieną". Praėjus jam vis primindavo paslapty, kuria jis negalėjo pasidalyti su kitais agentais, nes niekada neišdrįsdavo pasiklausinėti, kaip jie išliko ar kur gyvena. Sėdėdamas apšepusiam bute ir pats vienas sau apmąstydamas savo grumtynes už galimybę išlikti, Kudirka kartais pasamprotaudavo: "Turėčiau Britanijos vyriausybei 30.000 svarų ieškinį. Jie sujaukė mano gyvenimą". Jis niekada neįsivaizdavo, kad atsisiras proga pateikti savo ieškinį.

Mažai kas iš "glasnost" daugiau laimėjo už Kudirką. Jis ne tik pamatė, kad jo krašto nepriklausomybė pradeda įgyvendinti, bet ir į Vakarus gali išvažiuoti. Dabar smagu Lietuvoje, sakė jis, kai praėjus mėnesį grįžo į Londoną. "Pagaliau jaučiuosi laisvas žmogus, bet

aš norėjau dar pamatyti Britaniją, tą kraštą, kuris patiko man". Tik prieš kelias valandas išlipusį Doverje nostalgija paskatino Kudirką pavažiuoti iki Old Church Street ir iki "mokyklos", kuri dabar yra tuščias pastatas.

Gerdamas alų seniau dažnai lankytoj vietoj, "Cadogan Arms" bare, jis sakė, kad būtų dėkingas už šokią tokią kompensaciją, bet taip pat pabrėžė: "I Lietuvaėjau patriotiniais sumetimais, ne dėl pinigų". Atrodo, kad dabar jis labiau suinteresuotas tuo, ką čia paliko 1952 m. M16 tada išdavė jam žalsvos drobės maišą, į kurį jis sukišo vertingų pašto ženklų rinkinį, savo pašto santaupų knygutę ir, o tai svarbiausia, šeimos fotografijų albumą. Kai jis susitiko Liūdžių, paklausė, kaip čia būtų galima susigražinti tą maišą. Net nepasisiūlydamas paskambinti telefonu, Liūdžius atsakė: "Užmiršk". Tikras M16 jautrumas Kudirkai buvo tik prieš 35 metus.

Tačiau "Konradas" negrįžo namo tuščiomis rankomis. Pasakutinis jo išėjimas buvo į Tottenham Court Road gatvę nusipirkti "video" už 200 svarų. Vilniuje jis bus parduotas už gerą uždarbį, kad užtektų apmokėti jo kelionei ir nebedirbančiam pragyventi. Toks tai likimas drąsių ir išduotų patriotų.

Naujas imigracijos planas

(Atkelta iš 1-mo psl.)

nus pabėgėlius vaidinančiams nelegaliems ateiviams. Mat Kanadoje jau dabar yra apie 124.000 tokių neišspręstų bylų, kurių peržiūrai šiemet bus išleista \$180 milijonų. Ligi rudens tik 608 negavo politinių pabėgėlių teisių, o iš Kanados buvo ištremta tik 115. Šiais metais tokių atvykėlių vėl bus susilaukta apie 40.000.

Advokatai išmoko net ir į svečius su turistu vizomis atvykusius užsieniečius, norinčius pasilikti Kanadoje, pasiūlyti politinius pabėgėlius. Mat tada Kanada jiems turi parūpinti pastogę, sveikatos draudą, socialines geroves pašalpas pragyvenimui, kol per kelnerius metus bus oficialiai nustatyta, ar jie yra tikri politiniai pabėgėliai. Jiems taipgi leidžiama dirbti tame ilgo laukimo laikotarpyje. Liūdniausia, kad tuos sukčiaujančius ateivius vis dar gina kai kurios kanadiečių organizacijos.

Pagrindinės klūtys

Ministerės Barbaros McDougall imigracijos planui dabar yra labai nepalankios sąlygos dėl prasidėjusio ekonominio sulėtėjimo ir padidėjusio darbo. Pasigirsta vis daugiau balsų, kad tokiose aplinkybėse neapsimoka metinį ateivių skaičių Kanadon padidinti iki ketvirtadalio milijono. Esą būtų logiškiau pirma išspręsti jau čia atvykusių nelegalių ateivių problemą ir pačių kanadiečių reikalus.

Ateiviai labiausiai veržiasi į sparčiai augantį Torontą, kur juos vilioja pramonė ir šaknis įleidusios etninės grupės. Tačiau negalima užmiršti, kad Torontas dabar turi brangiausias namus ir aukščiausias butų nuomas visoje Šiaurės Amerikoje. Su finansine Ontario provincijos ir Toronto miesto

parama parūpintų pigesnių butų neužtenka dabartiniam torontiečiams, kurių uždarbis yra per mažas brangesniems butams. Pastebimai auga socialinės gerovės pašalpas gaunančių gyventojų skaičius.

Lig šiol niekas Toronte rimtai nepajudino per brangių namų priežasčių. Net ir senieji namai, pokaryje kainavę apie \$20.000, dabar pardavinėjami už ketvirtį milijono. Keistai atrodo faktas, kad namų kainas ir dangų kelia brangūs sklypai. Ir netenka stebėtis, kai laikraščiuose kartais užtinkini pranešimą, kad ūkiškas už savo žemę prie Toronto gavo milijoną dolerių, o ją nupirkęs asmuo tą pačią savaitę pardavė už šešis milijonus dolerių.

Socialistų reakcija

Pirmasis Ontario NDP socialistų premjeras Bob Rae yra pažadėjęs atkreipti dėmesį į spekuliaciją žeme. Kyla tik klausimas, ar ir jis neužmirš šio pažado, kaip jį užmiršo kiti premjerai? Šiuo metu jis skundžiasi, kad ministrės Barbaros McDougall naujasis imigracijos planas bus žalingas Ontario provincijai, nes su ateivių skaičiumi padidės ir jų vaikų atneštos švietimo išlaidos. Svetimą finansuoja pačios provincijos. Kanados darbo ir imigracijos ministrė Barbara McDougall savo plane šiuo atveju joms nenumato jokios paramos.

Galimas dalykas, naujo imigracijos plano teks atsisakyti dėl opozicinių partijų kritikos ir Kanadą užgrūvančių ekonominių problemų. V. Kst.

Parėmkite "Tėviškės žiburius" auka, rėmėjo ar garbės prenumerata, testamentiniu palikimu. Iš anksto dėkingi –

"TŽ" leidėjai

A+A HALINAI RICKIENAI

mirus,

jos dukroms – ALINAI ir JANINAI, sūnui JUOZUI su šeimomis, bei visai giminei reiškiamo gilią užuojautą ir kartu liūdime –

Rūta, Danutė, Vacys Jakovickai

MYLIMAI MAMAI IR MOČIUTEI

A+A HALINAI RICKIENAI

mirus,

dėdei JUOZUI, tetai ZOSEI, pusbroliui JONIUI su žmona AIDA ir vaikais, pusseseriai VAIDAI su vyru STEVE ir sūnum, reiškiamo nuoširdžią užuojautą bei kartu liūdime –

Vida, Arvydas ir Daiva Vizgirdai,

Chicago, IL

VII-TO PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESO INFORMACINĖ ANKETA

VII-tas PLJ kongresas įvyks Pietų Amerikoje – Buenos Aires, Argentina, 1991.XII.18 iki 1991.XII.27 Montevideo, Uruguay, 1991.XII.28 iki 1992.I.1 Sao Paulo, Brazil, 1992.I.2 iki 1992.I.8

Visi asmenys, kurie galvoja dalyvauti VII-tame pasaulio lietuvių jaunimo kongrese, Pietų Amerikoje, oficialiu krašto atstovu, kongreso dalyviu arba turistu, turėtų užpildyti šią informacinę anketa. Užpildžius anketa, gausite daugiau informacijos VII PLJ kongresui artėjant. Anketas siųsti kaip galima greičiau šiuo adresu:

VII PLJK tautos komitetas, c/o A. Pabedinskas, 194 Lloyd Manor Rd., Etobicoke, Ont. M9B 5K5

Vardas	Pavardė
Adresas	
Miestas	Kraštas
Pašto kodas	Amžius
	Gimimo data

VII PLJK oficiali
oro linija
AEROLINEAS ARGENTINAS

MEDELIS CONSULTING 1407 Sarcee St. Oshawa, Ont. L1G 4N2

Įvairūs patarnavimai Lietuvoje.
 • **Pervežam** palaikus, palikimus • **Priziūrim** kapus • **Perduodam** paramą giminėms • **Nuperkam** automobilius, elektronikos aparatus • **Pristatom** gėles • **Per trumpiausią laiką** išrūpinam išskietimus apsilankyti Lietuvoje. • **Išskviečiam** gimes ir Kanadą
 • **Parūpinam** jiems draudimą ir pervežimą iš Montrealio
 • **"Aeroflote"** patvirtinam arba pakeičiam grįžimo datas ir t.t.
 Visais reikalais kreipkitės į **Stefą** ar **Algį Medelius**, vakarais tel. 1 - 416 - 434-1847. Reikalui esant, atvažiuojam į namus.

ALGIS MEDELIS Kennedy Travel Bureau Ltd.,
Tel. 1 - 416 - 593-0600 296 Queen Street West,
Toronto, Ontario M5V 2A1

KELIONĖS Į LIETUVĄ TORONTAS-KOPENHAGA-RYGA (Skandinavų oro linija – SAS)

Tiesioginių skrydžių į Vilnių kol kas nesant, tai yra pats patogiausias susisiektis su Lietuva. Išskrendam **penktadieniais** ir grįžtam **sekmadieniais**, nežiūrint, kaip ilgai tenai viešėtumėt. Žiemos sezono bilieto kaina – \$1093. Norintiems parūpinam išskietimus, vizas, apsisistojimo vietą (pagal pageldavimą, viešbutyje arba privačiuose butuose). Besidomintieji prašomi kreiptis į **ALGĮ MEDELĮ** asmeniškai nurodytu telefonu.

MEDJUGORJE! – 1991 m. gegužės 22 d. maldininkų kelionė į Jugoslavijos šventą vietą. Galim sujungti su kelione į Lietuvą!

**Canadian European
Export Import Co.**
**Siunčiame siuntinius
į Lietuvą, Estiją, Latviją, Gudiją, Ukrainą**

Siuntiniai siunčiami supakuoti pačių siuntėjų ne mažesni kaip 5 kg.
 Taip pat turime mūsų bendrovės paruoštų siuntinių.
 Parduodame automobilius visoje Rusijoje.
 Persiunčiame pinigų tiesiogiai jūsų norimam asmeniui.
 Besilankantiems Kanadoje duodame sveikatos draudą (\$121.50 trims mėnesiams).
 Parūpiname išskietimus norintiems aplankyti Kanadą.
 Parūpiname vaizdajuoste iš jūsų tėvynės (kraštų pažymėtu aukščiausiu).

**404 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario M6R 2M9
Tel. (416) 534-3860 Fax (416) 533-4910**

Atidaryta nuo pirmadienio iki penktadienio 10 v.r. - 7 v.v.,
šeštadienį 10 v.r. - 5.30 v.p.p.

Mūsų patvirtinti prekybininkai

Kazan Overseas Parcels Big Win Center
83 Shanley St., Kitchener, Ont. 760 Brant St., Burlington, Ont.
Tel. (519) 743-7653 Tel. (416) 639-7547
Silesia Co., 37 Helms Ave., Welland, Ontario
Tel. (416) 734-4487

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDĄ!

Iki šiol šis fondas išleido per 600,000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis fondo kapitalas yra neliečiamas, tiktai palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime Kanados lietuvių fondui (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkime šio fondo nariais ir aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti:

Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

Šio fondo šūkis: **"Kapitalas Lietuvai, palūkanos – lietuvių išeivijai!"**

TRANSPAK FIRMOS NAUJI PATARNAVIMAI

NAUJI IR DĖVĖTI DRABUŽIAI, avalynė, buitiniai daiktai siunčiami neribotais kiekiais jūsų giminėms, draugams Lietuvoje per Pagalbos fondą. **MUITO NĖRA**. Amerikos ir Kanados lietuviai naujus arba dėvėtus drabužius gali atsiųsti TRANSPAK adresu per paštą arba per UPS. Mes šias siuntas persiūsim į Lietuvą. Pagalbos fondas išskirs ty tuos siuntinius tam, kam skirta.

VAISTAI – receptiniai ir nereceptiniai siunčiami neribotais kiekiais. **MUITO NĖRA**.

MĖSOS GAMINIAI: aukštos kokybės rūkytos dešros, skilandis, palendvica – \$84. **MUITO NĖRA**.

PERVEDAMI PINIGAI naudingiausiu būdu jūsų giminėms. Tvarkomi **PALIKIMAI**. Pigiai perkami nauji **AUTOMOBILIAI**.

DAIKTŲ PERVEŽIMAS. Turime didelę patirtį, siunčiant kargą į Lietuvą. Parduodame ir siunčiame video, stereo, kompiuterius, FAX, siuvimo, mezgimo mašinas ir kt. Galim siųsti su iš anksto apmoketu muitu ir pristatymu į namus. Susitarus duodame 2-ju metų **GARANTIJĄ** siunčiamiems video, stereo magnetofonams ir televizoriams.

Rašydami **BŪTINAI PRANEŠKITE SAVO TELEFONO NUMERĮ** – atsakymą į savo klausimus gausite tuoj pat.

Romas Pukštytis, TRANSPAK, 2638 W. 69th St., Chicago, IL 60629 Istaiga veikia kasdien 9 v.r.-5 v.p.p., šeštad. 9 v.r.-2 v.p.p.

1-312-436-7772

Vieni pas kitus

Hamiltono švietėjai ir aktoriai Lietuvoje

Švietimiečiai

Nėra abejonės, kad kultūrinį ryšių su gimtuoju kraštu plėtotėje labai svarbu pasikeisti išpušdžiais, nuomonėmis, pastabomis. Tokie mainai naudingi abiem pusėm.

Hamiltono švietėjų grupė, atsakydama į Lietuvos švietimo ministerijos pasiūstą politechnikos instituto dėstytojo Gintauto Zubausko viešnagę, pereitą rugpjūtį lankėsi Kaune. Kanadiečių trijulė — Hamiltono švietimo skyriaus vedėjas J. Forrester, vienos mokyklos vedėja A. Puusepp ir mokytoja Laima Pohl — domėjosi ikimokyklinių institucijų medžiaginiu, techniniu lygiu, kuris, jų nuomone, esąs labai žemas. Tačiau hamiltoniečiai Lietuvoje pastebėję darbštumą, išradingumą, kūrybiškumą. Nesuprato, kodėl švietimo ministerija skiria nepakankamai lėšų kultūrai. Susipažino su naujomis programomis, kurios vaikams padės stiprinti savarankiškumą plėtojant talentus. Svečiai turėjo pakankamai laiko aplankyti muziejus, kunigų seminariją, Trakus, Pažaislį ir švietimo ministeriją.

Vyriausioji aukurietė

Išėjimoje labai plačiai pažįstama scenos meno puoselėtoja, ilgametė „Aukuro“ vadovė ir režisierė Elena Dauguvietytė-Kudabienė su savuoju teatru ir Toronto „Aitvaru“, vad. A. Dargytės-Biškevičienės, rugpjūčio 12-24 d.d. lankėsi Lietuvoje, kur ta proga atsivežtais pastatytais ir pokalbiais su spaudos atstovais save pristatė plačiai gimtojo krašto visuomenei. Nedaug kam ir išėjimoje yra žinomos jos sceninio darbo detalės už lietuviškojo gyvenimo ribų. Rasos Andrašiūnaitės paskelbtas pokalbis tarp kitko šiek tiek užgriebia ir tuos plačiuo-

sius vandenius: darbą televizijoje, teatruose, atliktus vaidmenis, angažavimo agentus, unijas ir atlyginimus, milžinišką konkurenciją (Kanadoje tik 20% aktorių dirba, kiti — bedarbiai), repeticijas, sunkumus ir pasisekimus. Pateikė taigpi eilę minčių apie išėjimo ryšius su Lietuva, priminė susizavėjimą J. Marcinkevičiaus „Mindaugu“. Pagyrė Lietuvos teatrų režisierius ir aktorius, iškėlė ir keletą kritinių pastabų (beria žodžius, muzikiniai efektai per garsūs).

Viešniai pokalbininkei kelionės po Lietuvą, priėmimai ir žmonių nuosirdumas, pateikimas „tiesiai į glėbius“ — virto nuostabių prisiminimų. „Žiūrėjom tylėdami pro langus į Lietuvos laukus, matėm ir gražių sodų, ir kuklesnių pirkelių, kai kurie žiūrėdami verkė“ — pasakojo „Aukuro“ vadovė „Tiesos“ korespondentė. Viskas suprantama abiem pusėm — gimtoji žemė po kojom ir be žodžių pasiekia širdį.

Išėjimoje teatrai

Rasos Rimkaitės pokalbyje su Elena Kudabiene („Tiesa“, nr. 188-189) klausimą „kaip sekasi lietuvių teatrui išėjimoje“, pastaroji papasakojo, kad iš šešių belikė tik keturi teatrai. Lietuvių fondas daugiau remia chorus ir tautinius šokius. Dramos kolektyvai išsilauko didelės išvertmės ir meilės teatrui dėka. Senieji išėjimo aktoriai profesionalai nenorėję prisidėti prie mėgėjiško teatro. Didžiausia bėda — stoka aktorių ir režisierių. Pati nesijaučianti esanti režisierė, bet tik perduodanti tai, ką mokanti.

„Tiesos“ nuomonių skyriuje išspausdinta: „Su dideliu pasitenkinimu šeima žiūrėjo šeštadienį per televiziją transliuojamą Kanados lietuvių mėgėjų teatro „Aukuras“ spektaklį — A. Rūko komediją „Bubulis ir Dundulis“. Labai mielas, širdžiai artimas kūrinys. (...) Ačiū televizijai už tokią dovaną. Kuo daugiau reikėtų laidų apie išėjimą.“ Snk.

Atsiųsta paminėti

AIDAI. 1990 nr. 3. Redaguoja Leonardas Andriekus, OFM, 361 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207. Leidžia Tėvai pranciškonai. Spaudžia pranciškonų spaustuė. Šiame numeryje: K. Skrupskelis — Tautinės kultūros rūpėtuose; Jonas Mikalinskas — Festina lente, arba iliuzijų nelaisvė; Vincas Natkevičius — Lietuvos romanais laisvinasi iš socialistinio realizmo; kun. Ričardas Mikutavičius — Nežemiškas ir žemiškas (Pal. Jurgis Matulaitis); Paulius Juras — Mūsų klasės vėtyrėlis; Algimantas Kezys — „Dailė 90“; Aleksandras Šidlauskas — Per kultūrą į žmogų; Rimvydas Šliažas — Rytų Vokietijos ekonominė krizė.

Herman Melville, BALTASIS BANGINIS. Romanas. Išvertė P. Gautys. Išleido Lietuviškos knygos klubas. Knygos viršelį ir ap-lankas Vytauto O. Virkaro. Spaudė „Draugo“ spaustuė, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629. Kaina \$10.

Tomas Venclava, TANKEJANTI ŠVIESA. Cikaga 1990. Išleido Algimanto Mackaus knygu leidimo fondas, 7338 S. Sacramento Ave., Chicago, IL 60629. Tražas — 600. Spaudė M. Morkūno spaustuė.

Nijolė Jankutė, SAULEGRAŽŲ TVANAS. Apysakmai. Knygos viršelį ir ap-lankas dail. Ados Sutkuvienės. Išleido Lietuviškos knygos klubas. Spaudė „Draugo“ spaustuė, 4545 W. 63rd St. Chicago, IL 60629. Kaina \$7.

• Į žemę neatsirėmęs, dangaus nepasiekė; į dangų neatsirėmęs, žemės nepajudinsi. — A. RAMŪNAS.

AURELIJA BALASAITIENĖ

Aš norėčiau...

Aš norėčiau būti tik refrenas mažas niekada nemirštancios dainos, kaip tos karalaitės aukšplaukis pažas — pažas savo mylimos tautos.

Aš norėčiau būti tas skambusis aidas laisvės himno, kylančio lig pat dangaus, būti dalimi Dievybės veido, kuri mums šypotis nepaliaus.

O, kad būčiau nors piemens ragelis, aidintis po Lietuvos plačius laukus... Ten, kur veda į namus takelis, ten, kur mano tėviškės dangus.

Kad palikčiau tik refrenas mažas laisvės himno Lietuvos šalies... Ir nelikčiau, kaip tas liūdnas pažas, neatgavęs prarastos širdies.

Lietuvoje jaunavedžiai dabar, užuot nešę gėles prie Lenino paminklo, prisiminimui Kryžių kalne stato kryžius
Nuotr. K. Mikšio

Trys pagrindinės kelio gairės

Rašytojas, poetas, filosofas Oskaras V. MILAŠIUS ir jo kelias į Dievą

VACYS KAVALIŪNAS

Fontainebleau kapinėse, savo straipsnyje „Keistas didžiojo Milašiaus likimas“ (Le destin bizarre du grand Milosz) A. Blanchet, palaidotas nepažįstamas, kurį Prancūzija ignoravo iki paskutinio jo gyvenimo atodūso ir kurio jis nepažino, kol jis buvo gyvas.

O mes, lietuviai, ar pažįstame Milašių šiądien, praėjus daugiau kaip penkiasdešimt metų nuo jo mirties? Ar pažįstame šį filosofą-mistiką ir aiškiaregį, pranašą ir, pažiūrėjus, vieną iš pačių didžiausių pirmosios šio šimtmečio pusės poetinių genijų?

Pagaliau ar pažįstame šį gimosios mūsų žemės sūnų, gimusį, jo paties žodžiais, Gedimino ir Jogailos žemėje, meilės ir dvasios poetą, kurio žodis savo reikšmės susisiečia su mistika ir pereiną į transcendentinio grožio plotus? Ar pažįstame žmogų, visą savo gyvenimą ieškojį Dievo ir, J. Boschere teigimu, turėjusį ir šventumo bruožų?

Lietuvos sūnus

Oskaras V. Milašius Gedimino ir Jogailos žemėje gyveno neilgai. Būdamas dvylikos metų su tėvais atvyksta į Paryžių. Čia jis mokosi, gyvena ir kuria. O sutinkant su prancūzų filosofu R. Garaudy teigimu, kad literatūra yra žmogaus buvimo forma gyvenime, ir gyvena savo kūryboje, atskleidamas savo minties ir savo sielos plotus bei gelmes.

Čia jis, be grožinės savo kūrybos ir filosofinės minties veikalo, verčia į prancūzų kalbą mūsų pasakas ir dainas, supažindindamas Vakarų pasaulį — ar bent prancūzų skaitytoją — su dainuojamais mūsų tautos siela ir jos gėlmėmis.

Ir čia du dešimtmečius savo gyvenimo pašvenčia Gedimino ir Jogailos žemei — tarnauja Lietuvos pasiuntinybėje, dažnai atvykdamas į Kauną, kurio ažuolynas, teigia savo straipsnyje „Milašius ir Lietuva“ (Milosz et la Lithuanie) Aldona Šlepetys, atskleidėdavo jo vidinio pasaulio plotoose dingingą jo gimosios žemės praeitį.

Milašius, atvykdamas į Prancūziją, atsineša su savimi ir savo gimosios žemės peizažą brožu, kurio ruduo lyrinėmis praėjimo melodijomis susilieja su poeto siela, atskleidžiančia gilų liūdesį ir žemės kelio ribas pereinančių ilgesiu. „Dabartinės prancūzų literatūros žodyno“ (Le dictionnaire de la littérature française contemporaine) teigimu, jis niekad nenustojo ilgėjęs savo gimosios Lietuvos.

Ji visą laiką buvo jo mintyse ir sieloje ir dvasingose jo žodžiuose, kuriuos čia atskleidžia Antanas Vaičiulaitis didžiojo mūsų poeto kūrybos vertimuose:

Tos žemės vardas — Lietuva — užvaldė mano protą ir jausmus. Aš trokštų jums atskleisti ją. Ateikit! Dvasioje nuvešiu jus į svečią kraštą, ūkanotą, glūdų, šnarantį... Suvasnokime sparnais — aure, jau skrendame per šalį, kur kiekvienas daiktas turi blausią atminimų spalvą. Apgaubia mus vandens lelijų kvapas, plėkstančių miškų garai... Tai Lietuva, la Lithuanie, Gedimino ir Jogailos žemė.

Atsiveria mums susimąstiusi šalis, kurios vėsi, dulsva padangė turi visą pirmąpradės giminių gaivumą. Ji nepažįsta pavasario staigos grožybės, o rugsėjo vidury nauji atolai, netgi vasaros nedavę, juodvarnių kranksėjimais vėl skelbia ilgą žiemą.

Tada lietuviškųjų vasarų medaus kvapnis užleidžia vietą rudeniui dvelksmui, kuris yra lyg siela Lietuvos... Dvasiniai namai

Dvasiniai namai

Ilgisi Milašius ne tikait gimosios savo žemės, su kurios siela — rudeniui — susiliejęs ir vidinis jo peizažas. Jis ilgisi ir savo namų, kurie, Gaston Bachelard'o „Erdvės poetikos“ (La poetique de l'espace) teigimu, yra patis pirmasis mūsų pasaulis, kurio niekad neužmirštame ir kurio prisiminimai savo tonalumu — vidinėmis savo spalvomis — skiriasi nuo kitų išorinės erdvės daiktų prisiminimų.

Tasai patį pirmasis pasaulis, į kurį mes ateiname ir iš kurio išeiname, — namai, kurių Milašius niekad neužmiršo ir kurių jis visą savo gyvenimą ilgėjosi. Drauge su jais ilgėjosi ir vaikystės palaimos, kuri labai gvyai — fiziniai savo bruožais, charakteriu ir dvasia — atskleidžia nebaigto jo romano rankraštyje „Zborovskiai“ (Les Zborowski). Milžiniškos durys, erdvūs kambariai, kupini tylos ir paslaptinumo — „pleines de silence et de mystere“. Tai Milašius, jo paties žodžiais, Praeities namai ir prisiminimų sodas — La Maison du Passe et le jardin des souvenirs, kurių dvasia jaučiama visoje jo kūryboje.

Nors prisiminimų sodo paukščiukas, kuris „pradedą švelniai čiulbėti, paskui sustoja, paklauso ir išsigandęs pažadindes tylą, nuskrenda toli, labai toli nuo Praeities namų“, Milašiaus mintys namuose, pilnuose tylos ir paslaptinumo ir susimąstiusių Lenkijos karalių ir didžiųjų Lietuvos kunigaikščių portretų, tėviškės aplinkoje nesustoja. Jis drauge su prisiminimų sodo paukščiuku nuskrenda į legendines tolumas — parašo eilėraščių Tebų Karalienei Karomamai:

Tu tikriausiai žinai, o legendine Karomama, Kad mano siela sena kaip jūros daina Ir vienšia kaip sfinksas dykumoje.

Eilėrašties prasideda žodžiais „Mano mintys tau, karaliene Karomama labai senų laikų“, kurie suklaidino policijos komisarą. Tuo laiku — 1902 m. — Milašius bandė nusizudyti. Atvyksta incidento tirti policijos komisarai ir randa ant stalo eilėraščių „karalienei Karomamai labai senų laikų... Karomamai, Tebų dukteriai“.

— Moteris! — sušunka komisarai. — Aš puikiai žinojau, kad šioje aferijoje yra moteris. Pagaliau Milašiaus, likimo pasmerkto prisiminti — „predestine au souvenir“, ilgesys pereiną žemės kelio ribas ir susilieja su metafizinėmis tolumomis. O tai — metafizinis ilgesys — yra ne tikait Milašiaus sielos ženklas, o visų laikų žmogaus. Tenai, kur yra žmogus — laiko, erdvės ar meno pasaulio plotoje, tenai jo žemės kelio žingsniuose pasi-

girsta ir egzistenciniai to kelio prasmės bei amžino jo likimo aidai. „Tai, sako F. Alquier 'Būties nostalgijoje' (La nostalgie de l'Etre), atspindi ir visoje filosofijos istorijoje“.

Jean Rousseto knygos „O. V. de L. Milosz“ teigimu, Milašius niekad nieko netroško, o tik rasti Dievą ir jame išsėti: „Il n'a jamais aspiré qu'a trouver Dieu, a reposer en lui“. „Pažinimo giesmės“ (Cantique de la connaissance) žodžiais, reikia parpulti ant kelių ir melstis. Ir tikrovė Milašiui, kaip ir Šatrijos Raganos Mamatei, ne čia. Jis — „Tėvo meilėje“ — „dans l'amour du Pere“, — sako jis „Grožio karaliaus psalmėje“ (Psaume du Roi de Beaute).

Milašiaus kelyje į Dievą, kurio jis taip nuoširdžiai ilgėjosi ir kurio visą laiką ieškojo, yra trys pagrindiniai momentai — vienatvė, meilė ir kančia, kurie atskleidžia visoje jo kūryboje — poezijoje, dramoje ir filosofijoje.

Vienatvė

Kas yra vienatvė? Kuri jos reikšmė? Ir kada iš tikrųjų žmogus yra vienas? Ir ar visada jis yra vienas būdamas vienas socialine prasme? O gal kartais gera būti toli nuo kitų, jei tie kiti, Sartre'o vienos dramų personažo žodžiais, „tie kiti — pragaras“? Natūralu ir žmogiška kartais trokšti ir sartriškos vienatvės — pabėgti nuo tų kitų, nuo pragaro. Tačiau vargu ar galima rasti Dievą bėgantį nuo žmogaus. Net ir dykumoje reikia ieškoti žmogaus Dievui: „Go into desert not to escape other men but in order to find them in God“, — sako Thomas Merton savo knygos apie kontempliaciją skyrelyje „Solitude is not Separation“.

Tikrumoje žmogus yra vienas ir atsideręs juodoje tuštumoje, kai jis, danų filosofo Kierkegaard'o (tarti: Kierkegore) supratimu, nutolęs nuo Dievo, atsiduria metafizinėje tuštumoje, sukurtoje žmogaus nusikaltimo. Ir tokia vienatvė — metafizinė — yra gili dvasinė kančia, nuo kurios žmogus bėga ir ieško kontakto su Kūrėju, pervedančiu jį per juodos nebūties bedugnę.

Milašiaus vienatvė nėra dvasinė tuštuma, o vidinis susitelkimas, kurio jis trokšta ir ieško. „Rugsėjo simfonijoje“ jo vienatvės ilgesys atskleidžia ma pačiausias gražiausias žodžiais — jis jos laukia ir ilgisi:

Aš tavęs laukiau, ateinančios manęs pasitikiu Mano žingsnių aiduose iš tamsaus ir šalto laiko koridoriaus gilumos. Tavo laukiau, vienatvė, mano motina.

vienatvė, mano motina, atpasakok mano gyvenimą! Štai Siena be kryžiaus ir stalas, ir knyga užversta...

Vienatvė, jos ilgesys ir prasmė plačiau ir giliau atskleista Milašiaus misterijoje „Mefibosetas“, kurioje sutinkame šiuo vardu biblinį personažą. Tačiau biblinis Mefibosetas didžiai skiriasi nuo Milašiaus Mefiboseto. Biblijoje jis aktyviai veikia to meto politiniame gyvenime ir jo intrigose. Milašiaus interpretacijoje — jis ne veiklos, o idėjos, atskleidžiančios transcendentinės vienatvės gelmes, charakteris. (Bus daugiau)

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Bostonietė Milda Bakštytė-Richardson išvertė į anglų kalbą Lietuvos filologo dr. Algirdo Sabaliausko studiją „Mes baltai“, 1986 m. išleista „Šviesos“ leidyklos. Vertimo idėją šio veikalo recenzijoje „Lituanus“ žurnale pasiūlė Pensilvanijos universiteto prof. dr. Williams Schmalstieg, lietuvių kalbą išmokęs baltistas. Į jo pasiūlymą atsiliepė M. Bakštytė-Richardson, atlikusi autoriaus pataisyto ir papildyto lietuviško teksto vertimą. Jį peržiūrėjo ir redagavo jos vyras prof. Robertas Richardsonas, dėstantis slavų ir lyginamąją literatūrą Bostono universitete. Įvada parašė prof. dr. W. Schmalstieg. Angliškąją dr. A. Sabaliausko studiją „Mes baltai“ laidą išleis „Mokslas“ Vilniuje.

Biochemiko dr. Kazio Martiniaus (1953-1984) stipendijų fondą jo atminimui įamžinti 1985 m. įsteigė tėvai, sesuo ir artimieji bičiuliai. Tūkstančio dolerių stipendija kasmet skiriama lietuviams studentams, siekiantiems magistro ar doktorato laipsnio onkologijos, biochemijos, farmakologijos bei kitose panašiose srityse. Siemutinė stipendija jau paskirta Kaune gimusiam dr. Česlovui Vaičiui, gilinančiam neurochirurgijos studijas Ročesteryje, Niujorko valstijoje. Informaciją stipendijų reikalais ir prašymų blankų galima gauti šiuo adresu: Kristina Martinkus, Dr. Kazys Martinkus Memorial Scholarship Fund, 7120 So. Richmond, Chicago, IL 60629, USA.

Dail. Viktoras Petravičius (1906-1989) pirmųjų mirties metinių proga spalio 10 d. buvo prisimintas Čikagoje, M. K. Čiurlionio galerijoje Jaunimo centre. Į atsiminimų vakarą atvykusių velionies bičiulių ir talento gerbėjų laukė galerijos sienas puošiantys jo grafikos darbai. Kūrybinį V. Petravičiaus palikimą aptarė jo kartos dail. Adolfas Valeška, pabrėždamas, kad velionis priklausė žymiesiems lietuviškos grafikos kūrėjams, jai praskynusiems kelius į platią pasaulį. Dail. A. Valeška ragino rūpestingai saugoti V. Petravičiaus palikimą. Antroji minėjimo dalis buvo skirta poezijos ir muzikos kompozicijai „Requiem Petravičiui“, kurioje su velioniu susietus eilėraščius skaitė poetas Kazys Bradūnas, o muzikinį M. K. Čiurlionio ir savo kūrinių foną pianinu parūpino kompozitorius Darius Lapinskas. Minėjimas užbaigtas filme įamžintais gvyais V. Petravičiaus žodžiais ir vaizdais, atspindinčiais kūrybines akimiras ir poilsio valandas. Filmo pagaminimu rūpinosi Dr. Stasio Budrio lietuvių foto archyvas, o jį sukūrė Algimantas Kezys ir Arvydas Renekis.

Vilniaus universiteto bičiulių ir rėmėjų draugija (Gesellschaft von Freunden und Förderern der Universitaet Vilnius)

1990 m. vasario 3 d. buvo įsteigta Vokietijos Frankfurto prie Maino universitete, kuris yra pavadinamas Johanno Wolfgango Goethe's universitetu. Iniciatorių suvaziavime išrinkto valdybon tada įsijungė: pirm. prof. dr. Christian Winter, vicepirmininkai prof. dr. Jonas Grigonis ir dr. Leonas Gudelis, sekr. Martina Buntschuh ir ižd. prof. dr. Klaus-Peter Winter. Antrasis draugijos suvaziavimas rugsėjo 21 d. buvo sušauktas J. W. Goethe's universiteto svečių namuose. Mat steigėjų primtame draugijos statute buvo palikta spragu, dėl kurių Vokietijos įstaigos jos negalėjo įregistruoti. Taisant tas klaidas, dabar buvo pabrėžta, kad draugijos lėšos naudojamos tik jos tikslams ir kad valdybos nariai dirba be atlyginimo. Vilniaus universiteto bičiulių ir rėmėjų draugijos likvidavimo atveju jos turtas turi tekti pelno nesiekiančiai institucijai Vokietijoje. Draugijos statutas tokia institucija dabar buvo įrašytas J. W. Goethe's universitetas Frankfurte prie Maino. Veiklos apžvalga padarė valdybos pirm. prof. dr. Ch. Winteris, pabrėždamas, kad šiemet Frankfurto universitete jau lankėsi trys Vilniaus universiteto profesūros nariai ir grupė studentų, o vokiečiai studentai iš Frankfurto viešėjo Vilniaus universitete. Šiais mokslo metais yra gautos penkios Vokietijos užsienio reikalų ministerijos stipendijos Vilniaus studentams mokytis Frankfurto universitete. Draugija tikisi parūpinti daugiau stipendijų. Valdyba studijų galimybes J. W. Goethe's universitete nušvies specialiaime aplinkraštyje.

Vilniaus jaunimo teatras, paskelbęs šimto dienų moratoriumą, pirmajai 1991 m. kovo savaitei žada paruošti septynias premjeras. Vienai premjerai yra pasirinkta A. Gogolio pjesė „Lošėjai“, kurios spektaklius paruošė rež. Hamish Glen, svečias iš Airijos.

Tryliktoji vaikų knygos šventė, rugsėjo pabaigoje surengta Kaišiadoryse, susilaukė būrio rašytojų, poetų, aktorių ir žurnalisto. Naujovė tenka laikyti tų svečių pravesstas literatūros pamokas Kaišiadorių rajono mokyklose. Moksleiviai klausėsi Ramutės Skučaitės ir Juozo Nekrošiaus eilėraščių, Vytauto Račicko ir kitų svečių pasakojimų. Pokalbyje su literatūros kritiku Kęstutiu Urba moksleiviai teigė, kad jie noriai skaito lietuvių autorių kūrinius, bet jiems dažnai atvejais labiausiai patinka verstinės knygos.

JAV lietuvių dail. Zita Biliūnaitė-Sodeikienė, pakviesta „Tėviškės“ draugijos, po keturiasdešimt šešerių metų grįžo Lietuvon su savo kūriniiais. Taikomosios dailės muziejus Vilniuje surengė jos tapybos darbų ir piešinių parodą, kurios visus rodinius dail. Z. Sodeikienės paliko Lietuvos dailės muziejui. Didžiausio lankytojų dėmesio susilaukė jos 1982-83 m. nutapytas 25 metrų ilgio ir pusrėčio metro pločio groteskinis kūrinys „Berlyno siena“. Šis trijų dalių ciklas atspindėjo laisvės idėją nužmogėjusiame pasaulyje. Dail. Z. Sodeikienė „Berlyno siena“ buvo planavusi rodyti parodose penkerius metus, išrašyti vaizdąjuostėn ir sudeginti, bet planus pakeitė netikėtas tikrosios Berlyno sienos sugriuvimas. Jos sukurta groteskinė „Berlyno siena“ dabar liko Lietuvos dailės muziejuje atsisiančioms lietuvių tautos kartoms.

Keliamojančio žurnalisto Mato Šalčiaus (1890-1940) šimtas gimtadienis spalio 13 d. specialiu vakaru paminėtas Prienų kultūros namuose. Minėjimo dalyviai taipgi aplankė velionies gimtinę Čiudiškį kaime. Apie M. Šalčiaus gyvenimą ir veiklą kalbėjo Lietuvos žurnalistų sąjungos valdybos pirm. D. Šniukas, istorikas B. Šetkus, žurnalistai L. Rozga ir A. Laurinčiukas, atsiminimais dalijosi duktė Raminta Šalčiūtė-Savickienė. Spaudos fondo premiją M. Šalčiui laimėjo jo šeši tomiai kelionių išpuodžių „Svečiuose pas 40 tautų“. Tų išpuodžių santrauka dabar buvo išleista vienu tomu. Mato Šalčiaus žurnalistikos premiją yra išteigęs JAV gyvenantis jo sūnėnas žurnalistas Almus Šalčius. Šimtojo gimtadienio minėjime jį išteikta žurnalistams Gediminui Pilaičiui ir Ričardui Sartatavičiui, aprašiusiems Lietuvos buruiotų žygį per Atlantą.

Kamerinį chorą „Jauna muzika“, vadovaujamą Remigijaus Merklio, 1987 m. įsteigė Vilniaus konservatorijos absolventai, pasiryžę garsinti tarptautinius Renesanso ir lietuvių kompozitorių kūrinius. „Jaunos muzikos“ dainininkai dalyvavo XXVI-jame tarptautiniame chorų konkurse Šveicarijos Montreux mieste. Konkurso išjūngė devyniolika chorų iš viso pasaulio. Jų repertuaroose vyravo tarptautinė klasika, o vilniečiai pagrindinį dėmesį skyrė savų kompozitorių O. Balakausko, F. Bajoro, J. Bašinsko, M. Urbaičio, V. Augustino kūriniams. Ir vis dėlto „Jauna muzika“ konkurse užėmė trečią vietą, jon nustumta šveicarų ir suomių chorų. Geresnių rezultatų buvo susilaukta Airijoje, „Abbey Life“ konkurse Korko (Cork) mieste. Tarptautinė konkurso dalis turėjo septynis varžovus iš Italijos, Vengrijos, Čekoslovakijos, Airijos, Anglijos ir Lietuvos. Chorai buvo paruošę vieną konkursinę ir dvi nekonkursines programas. Vilniečių programose ir vėl vyravo lietuvių kompozitorių kūrinių. Tačiau šį kartą jiems buvo palankesnė nuotaika, nes konkursas buvo susietas su lygiagrečiai vykusiu dabartinės choro muzikos seminaru. Tad didesnis dėmesys teko ir lietuvių kompozitorių J. Gudavičiaus, J. Bašinsko, F. Bajoro, V. Augustino, R. Merklio dainoms. Vilniečių „Jauna muzika“ tarptautinėse varžybose laimėjo pirmą vietą ir pagrindinę „Abbey Life“ konkurso taure. Specialų prizą už geriausią kūrinių atlikimą vilniečiams atnešė Osvaldo Balakausko K. Donelaičio „Metų“ žodžiais sukurta daina „Jau saulelė vėl...“ V. Kst.

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9.00 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: Sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind.	10 %
180-185 d. term. ind.	10 1/4 %
1 metų term. indėlius	10 1/2 %
2 metų term. indėlius	10 1/4 %
3 metų term. indėlius	10 1/4 %
1 metų GIC-met. palūk.	11 1/2 %
2 metų GIC-met. palūk.	11 1/4 %
3 metų GIC-met. palūk.	11 1/4 %
1 metų GIC-met. palūk.	11 %
RRSP, RRIF ir OHOSP	9 1/2 %
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind.	11 1/2 %
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind.	11 1/4 %
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind.	11 1/4 %
Taupomąją sąskaitą	8 1/2 %
Kasd. pal. taupymo sąsk.	9 1/2 %
Kasd. pal. čekių sąsk.	5 1/4 %

IMA UŽ:

Asmeninės paskolas	
nuo	13 1/2 %
Sutarties paskolas	
nuo	13 1/2 %
Nekiln. turto paskolas:	
Su nekeičiamu nuosimčiu	
1 metų	13 1/2 %
2 metų	13 1/2 %
3 metų	13 1/2 %
Su keičiamu nuosimčiu	
1, 2 ir 3 metų	13 %
Draudžiamos asmeninės ir sutarties paskolas iki \$15,000	
ir narių gyvybę iki \$2,000 už	
santaupas laikomas šerū, čekių ir taupymo sąskaitose.	

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir morgičius iki 75% (kainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir keliolikių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

AKTYVAI virš 45 milijonų dolerių

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

STEPHAN'S FURS 406 Roncesvalles Ave.
Telefonas 536-5936 ir
2239 Bloor Street West. Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai opsiuotai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

DRAUDA "ALL THE CHOICE IN THE WORLD"

MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RUŠIŲ DRAUDA • 35 METŲ PATIRTIS
• ĮVARIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

AUTOMOTIVE FIBER
AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.

Savininkas – RICHARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD,
Etobicoke, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

Kokia jūsų namo vertė?

Skambinkite dar šandien dėl nemokamo jūsų namo įkainojimo.

ANTANAS GENYS

an independent member broker

RE/MAX professionals inc. Realtor

1 east mall crescent etobicoke, ontario M9B 6G8
232-9000
res: 231-2839

MARGIS DRUG STORE

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
PENSININKAMS 15% NUOLAIDA NUO VISKO (ISSKYRUS CIGARETES)
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITTYVĄ (KOMPIUTERĮ)

Greitas ir tikslus patarnavimas!

DRAUDA

gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo ir komercijos

Juozas Eimis Ramas

Tel. 231-5641, namų 766-5857

Allstate 5233 Dundas St. W. (arti Kipling) Islington, Ontario M9B 1A6
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

SPORTAS

Redaguoja SIGITAS KRAŠAUSKAS.
32 Pasadena Gardens, Toronto, Ontario, M6S 4R5.
telefonas (416) 766-5367

Su Vladu Bakūnu

Buvo trumpas, tačiau malonus pasimatymas su šiuo, buvusiu nepriklausomos Lietuvos iškilioju lengvatlečiu. Gyvena jis Pembroke, mažame Ontario provincijos miestelyje nuo 1949 m. atvykimo dienos į Kanadą. Didmiesčiai jo niekad neviliojo, kaip jis sako, kelta slegiančią nuotaiką. Todėl jis čia ir praleido 41-rius metus. Senatvėje likęs vienišas, gyvena savam namelyje, augina pomidorus... ir vis dar reguliariai mankština. Palaiko ryšį su lietuviais sportininkais. Anksčiau rašydavo lietuvių spaudoje sporto klausimais. Buvo ir yra nuolatinis bei nuosirdus sportininkų rėmėjas, skiriamas stambias aukas iš savo kuklių santaupų.

Vladas Bakūnas gimė 1911 m. spalio 13 d. Kybartuose. Ten baigė pradžios mokyklą. Tėvų paskyrus mūitines viršininko pareigas Kaune, šeima persikėlė į laikinąją sostinę. Čia Vladas baigė "Aušros" berniukų gimnaziją. Kadangi iš prigimties mėgo sportuoti ir buvo gyvas berniukas, gimnazijos lankymo metais jis labai aktyviai reikiškes sportiniame gyvenime. Būdamas aštuoniolikos metų amžiaus, Lietuvos lengvosios atletikos pirmenybėse, 1929 m. Klaipejoje, jau pasiekė pirmąjį Lietuvos rekordą 1000 metrų bėgime (2:56,1 min).

Nuo 1933 m. iki 1936 m. Vladas studijavo ekonomijos mokslus Vytauto Didžiojo universitete Kaune. Studijų metais ir vėliau jis skyrė daug laiko treniruotėms bei varžyboms. Išliko žymiausi to meto Lietuvos trumpų nuotolių bėgiku. Pasiekimai liudija apie jo ryžtą, darbą ir koncentraciją.

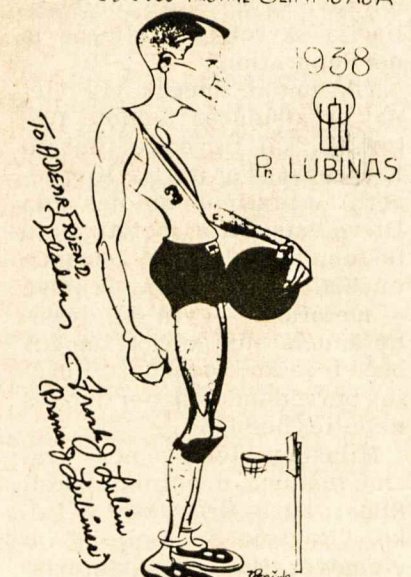
Lietuvos meistro vardą Vladas Bakūnas laimėjo: 100 m bėgime 7 kartus, 200 m – 10 kartų ir 400 m – 8 kartus. Lietuvos rekordus pasiekė: 100 m – 11 sek. ir 400 m – 51.1 sek. 1938 m. Kaune.

Tarptautinėse varžybose jis Lietuvai atstovavo 10 kartų. Dalyvavo visose Baltijos valstybių (SELL) studentų olimpiadoje. 1934 m. Europos pirmenybėse Turine, Italijoje. 1935 m. Pasaulio studentų olimpiadoje Budapešte ir 1937 m. geriausių lietuvių sportininkų išvykoje į JAV-bes. Lietuvių Tautinėje olimpiadoje 1938 m. laimėjo tris aukso, vieną sidabro ir vieną bronzos medali.

Vladas Bakūnas dirbo Lietuvos Kūno kultūros rūmuose, eidamas įvairias pareigas. Nuoseklesnei jo veiklos lietuvių sportiniame gyvenime apybraižai reikėtų išsamiosios rašinio. Gal apie tai kita proga.

Sio mūsų susitikimo metu, vienas įdomus momentas buvo... kai užklaustas Vladas ką jis atsimena apie 1940-sius, kai Vilniaus Vytauto Didžiojo gimnazijos moksleiviai J. Tunkis, Sig. Krašauskas, E. Kudaba ir A. Kaunas įsijungė į Vilniaus "Grandis" jaunių krepšinio komandą, kurios treneriu buvo Bakūnas. Jis pareiškė: "Tai šaunūs vyručiai, malonu buvo su jais dirbti..."

Lietuvos Tautinė Olimpiada

PRANAS LUBINAS (J. Penčylos šaržas) pirmojoje Lietuvos tautinėje olimpiadoje 1938 m. Atvirutė skirta VLADUI BAKŪNUI

NRS NATIONAL REAL ESTATE SERVICE
NRS WESTSIDE REALTY INC.

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti.

Lina Kuliavienė

2323 Bloor St. West nr. 218, Toronto, Ontario M6S 4W1
(Windermere – Bloor kampas)

Tel. (416) 767-9000

Fax (416) 767-0382

mentus, reikės idėti daug lėšų. O jei Maskva kelioms sutrukdys? Kas tada?

Kanados sportininkams reikia apsispręsti ir labai greitai... taip ar ne? Rizikuoti tokiose sąlygose kelioms ruošimuisi, ar ne? Tai turi parodyti netolima ateitis.

Sig. K.

Vaikų piešimo konkursas

Besiruošiant olimpinėms žaidynėms Barcelonoje ir Pasaulio lietuvių IV sporto žaidynėms, Lietuvos tautinis olimpinis komitetas, Lietuvos moksleivių rūmai, Lietuvos vaikų fondas, žurnalų "Žvaigždutė" ir "Moksleivis" redakcijos, kūrybinės organizacijos numato surengti vaikų piešinių konkursą, šūkiu: O sporte. Tu – taurumas. Tu laurais atsilygini tik tam, kas dėl pergalės kovoją sąžiningai, atvirai, nesavanaudiškai. Tu reikalauji doros, teisingumo, moralinio sąžiningumo, nepaperkamumo.

Lietuvių tautai reikia atsigręžti į žmogų kaip į absoliučią vertybę: 1. puoselėti jo fizinę prigimtį, sudaryti sąlygas atsiskleisti jo individualybei, per saviuoklą pažadinti asmens kūno kultūros siekimą,

2. fizinio lavinimo procese ugdyti ir stiprinti žmogus dorovę, nukreiptą į tiesą, gerį, tvirtintį geros valios veiklą, siekiančią laisvės, darnos, pagarbos ir šviesos,

3. fizinio lavinimo procese ugdyti žmogaus pilietiškumą, t. y. savo kaip asmenybės pareigų bei teisių visuomenėje sampratą ir nuostatą įsijungti į konstruktyvią savo Tėvynės visokeriopą veiklą, vadovautis aukščiausio žmogiškumo kriterijais.

Ką kūno kultūra, sportas turi mūsų vaikų dvasiniam ir fiziniam tobulėjimui, geriausiai pamatysime jų pačių kūriniuose. Numatoma susirinkti suinteresuotoms organizacijoms aptarti konkurso sąlygas ir rengimo tvarką. Inf.

Inga Marčiulionienė Merito kolegijoje

Šarūno Marčiulionio, Lietuvos krepšinio, pradedančio antrąjį sezoną NBA su "Golden State Warriors", žmona Inga pradėjo lankyti Merito kolegiją. Ji pasirinko trijų disciplinų – fizinio lavinimo, kultūros ir sportinių stovyklų organizavimo paskaitas ir kartu žais šios aukštosios mokyklos krepšinio komandoje, kuri dalyvauja Kalifornijos zonoje, JAV antrosios lygos pirmenybėse. Ingrida yra vienintelė baltadė krepšininke šiame kolektyve. Moksals kolegijoje, už kurį iš viso teks sumokėti 3000 dol., truks trejus metus.

Ateitininkų žinios

Ateitininkų Mišios bus lapkričio 11, sekmadienį, 11 v. Lietuvos kankinių šventovėje. Visos kuopos dalyvauja Mišiose organizuotai su vėliavomis. Po Mišių – apagė muziejaus salėje. Jaunimas, tėveliai ir sendraugiai yra kviečiami Mišiose ir apagėje dalyvauti. O.G.

Skautų veikla

• Lapkričio 10, šeštadienį, po Maironio mokyklos pamokų įvyks vilkiukų ir skautų draugovių sueigos Toronto Lietuvių namuose. Draugininkai

HALLING ELECTRICAL (Estonian)

- Visų rūšių atnaujinimai
- AC langai ir sienų sekcijos
- Vėsintuvai
- Garažo durų atidarytojai

Tel. 762-9190

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:

10 % už 90 dienų term. indėlius	
10 1/4 % už 6 mėnesių term. indėlius	
10 1/2 % už 1 m. term. indėlius	
10 1/4 % už 2 m. term. indėlius	
10 1/4 % už 3 m. term. indėlius	
11 % už 1 m. GIC mėn. palūk.	
11 1/2 % už 1 m. GIC invest. pažym.	
11 1/4 % už 2 m. GIC invest. pažym.	
11 1/4 % už 3 m. GIC invest. pažym.	
9 1/2 % už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)	
11 1/2 % už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.	
11 1/4 % už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.	
11 1/4 % už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.	
9 1/2 % už namų planą - OHOSP (variable rate)	
8 1/2 % už taupymo sąskaitą	
9 1/2 % kasd. pal. sąsk. virš 10,000	
7 % už kasd. pal. čekių sąsk.	

IMA:

už asmenines paskolas nuo	13 1/2 %
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages): su nekeičiamu nuosimčiu	
1 metų	13 1/2 %
2 metų	13 1/2 %
3 metų	13 1/2 %
(fixed rate)	
su keičiamu nuosimčiu	
1, 2 ar 3 metų	13 %
(variable rate)	
Asmenines paskolas duodame iki \$65,000 ir morgičius iki 75% (kainoto turto. Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji morgičiai.	

AKTYVAI virš 79 milijonų dolerių

Visų narių gyvybę apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$30,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginių perlaidos, kelionės čekiai (American Express).

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 3.30 v. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 8 v. vakaro; šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v. po pietų

BŪSTINĖ: Lietuvių namai –

1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonas 532-1149

KINGSWAY NATIONAL REAL ESTATE LTD.

1614 Bloor St. W., Toronto, M6P 1A7 (Arti Toronto Lietuvių namų)

PERKANT – PARDUODANT NAMĄ VISADA JUMS SAŽINGAI IR DRAUGIŠKAI PATARNAUS

STASYS JOKUBAITIS.

Telefonai 535-2331 arba 537-2869

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.

1211 Gorham St. Units 1&2, Newmarket, Ont. L3Y 7V1,
Telefonai: (Toronto linija) 416-773-9591,
(Newmarket linija) 416-836-1415.

Afonas Garbenis, jn. savininkas
Namų įkainojimo skyrius
YORK SIMCOE APPRAISAL CORPORATION

1211 Gorham St., Units 1&2, Newmarket, Ont. L3Y 7V1.
Telefonas (Toronto linija):
416-773-3779 FAX 1-416-836-1029
ALFONSAS W. GARBENIS, jn., B. Econ. CRA, SRA, kvalifikuotas įkainotojas nuosavybių – morgičių, palikimų, investicijų, (V. Day Capital Gains) ir patarėjas kituose nekilnojamo turto reikaluose.

T. ir I. SERVICE CENTRE GARAŽAS

1814 Berkel Rd., Mississauga L4X 1M7
Telefonas: 625-0707. Savininkas – Tom Thompson

JŪS GALITE PAGELBĖTI!

Jeigu jūs norite pagelbėti savo giminėms, draugams dovanokite automobilį Lietuvoje ar Sovietų Sąjungoje

Mes siūlome įvairių modelių automobilius, pagamintus Sovietų Sąjungoje:
Lada 2104, Samara 2108, Samara 2109, Niva, Tavria, Luaz.

TAVRIA – 5 greičių
\$5,944 kanadiškais

LUAZ JEEP 4x4
\$6,996 kanadiškais

SAMARA 1.5-5 greičių
\$9,000 kanadiškais

Dėl daugiau informacijų prašome kreiptis pas mus

LADA CANADA INC

1790 Albion Road, Rexdale, Ontario M9V 4J8
Telefonas: (416) 748-2100 FAX: (416) 748-2107 TELEX: 06-989241

Toronto lietuvių liuteronų Išganytojo parapijos kunigo POVILAS DILYS 60 metų kunigystės ir 85 metų amžiaus sukakties minėjimas įvyko 1990 m. spalio 21 d. Toronto Lietuvių namuose. Iš kairės: HALINA DILIENĖ, kun. POVILAS DILYS, kun. HANSAS DUMPYS iš Čikagos

Nuotr. Stp. Varankos

Mažosios Lietuvos fondai
aukojo: \$250 – Kanados lietuvių fondas (iš viso \$1250); \$100 – A. O. Jankūnas (iš viso \$300), J. Purvis (iš viso \$500), J. Decys (iš viso \$250), U. Vilkinė (iš viso \$400), M. Pareigis (iš viso \$150); \$50 – H. Glazė (iš viso \$150), Vyt. Aušrotas (iš viso \$70), L. Kunnapuu (iš viso \$150), R. Voges (Žviliūtė) (iš viso \$250); \$25 – J. P. Baltūnis (iš viso \$125); \$20 – J. Jurenas (iš viso \$120); \$16.87 – P. ir J. Tamašauskas; \$10.37 – D. Gintas.
Fondo valdyba nuoširdžiai dėkoja už papildytus ir naujus įnašus.

Winnipeg, Manitoba

PADEKA

Nuoširdus lietuviškas aciu visoms panelėms bei ponioms, padėjusioms šeiminkauti, už pyragus ir visas kitas gėrybes kavutei spalio 28 d. Susirinkome pasiklausyti dr. Kazio Barnišio iš Druskininkų paskaitos. Tai pirma maloniai ir įdomiai praleista popietė nuo to laiko, kai čia, Winnipege, mūsų sparciai rėjančiai kolonijai, buvo pastatyta Sv. Kazimiero šventovė. Gili padėka mūsų prelatui Justinui Bertaiui už gražius ir įspūdingus žodžius, supažindinančius su paskaitininku, už padėkos žodį, malną bei pakvietimą visus pasistiprinti.
Su meile visiems dėkinga – Aldona Balčiūnienė

Pajieškojimai

Paieškomi Kanadoje gyvenę ar dar gyvenantys J. Čizaitė ir jos brolis. Ieško sesuo K. Kaminskienė, Sodų 17-13, Elektrėnai 234061, Lithuania. Jei kas apie šiuos asmenis žino, gali pranešti ir A.F. Navikevičiui, 46 Arthur Mark Dr., Port Hope, Ont. L1A 3X1.
Prano Jurkauskio dukterė Jadvyga ieško savo dėdės Jurkauskio arba pusbrolio, gyvenusių Bostone, JAV. Žinantys ką nors arba jie patys prašomi atsilepti šiuo adresu: Jadvyga Jurkaitienė, Tryškių g-vė 49, Telšiai, Lithuania, Europoje arba K. Žilytis, R.R.1, Box 14, Mount Hope, Ontario, L0R 1W0, Canada.

Pagalbos šauksmas

MIELI TAUTIEČIAI!

I mus kreipėsi skaudžios nelaimės prislėgta motina, prašydama padėti išgelbėti dukrelės gyvybę. Ji augina vienuolikos metų dukrelę Juaną, kuri serga inkstų nepakankamumu (pilnai nedirba abu inkstai).

Jos gyvybė palaikoma tik Dievo ir aparatūros pagalba. Vienintelė viltis – daryti inkstų persodinimo operaciją Lietuvoje, nes Sovietų Sąjungoje nedaromos. Tokią operaciją sutinka atlikti Hanoverio klinika. Bet tam reikia \$35,000. Apie tai buvo skelbta spaudoje, per televiziją, ir šiuo metu aukos renkamos visoje Lietuvoje. Tačiau tokių pinigų sumą surinkti nėra lengva, todėl krepiamės į jus tokiais nelaimingos mergaitės ir jos motinos žodžiais:

„Gerieji žmonės, padėkite mums šią sunkią valandą. Maldaujam, nepažiūrėkite abejingai, išklaukite ir paaukokite kiek galėsite šiai operacijai. Mūsų skausmas didelis, mūsų dėkingumas jums beribis“.

Mildos Apanavičienės aukų sąskaitos nr. 57000011, Ekonominų ryšių su užsieniu Lietuvos respublikiniame banke.

Su pagarba – A. Kubilius, Lietuvos Sąjūdžio atsakingasis sekretorius

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(Prieš Lietuvių namus)

Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, naujos kainos. Gaunami kontakto lėšiai (contact lenses).

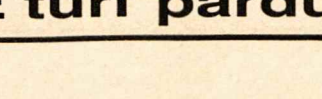
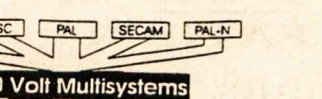
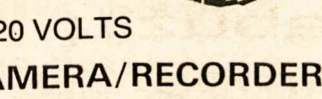
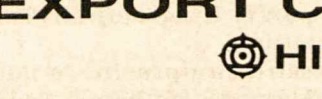
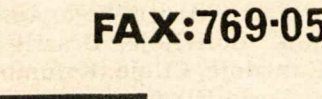
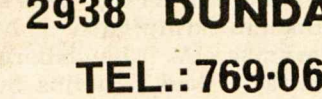
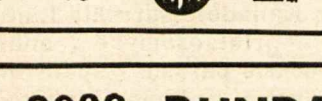
OVERSEAS VIDEO TAPE

Pakeičiame 3 val. video juostas iš vienos sistemos į kitą tik už \$45. Darbas garantuotas. NTSC, PAL, SECAM, Europos, Azijos, Afrikos ir Australijos sistemos į kanadišką ir atvirkščiai. 8 ir 16 mm filmas ir skaidres pakeičiame į video.

KODĖL MOKĖTI DAUGIAU? Skambinkite tel. 244-1822.

Turner & Porter

laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533-7954

A+ POVILUI DABKUI

mirus,

broliui STASIUI ir visiems artimiesiems reiškiamė nuoširdžią užuojautą ir dalinamės jūsų liūdesiu –

Toronto „Šatrijos“ ir „Rambyno“ skautų tuntai

SKAITYTOJAI PASISAKO

NETIKSLUMAS

1990 m. kovo mėn. pasiūnėu žinią „TŽ“ apie seselės pranciškonės Marijos-Augustinos mirtį 1990 m. vasario 9 d. Kaune. Jos kaip poetės slapyvardis – Vynmedžio šakelė. Ji yra dail. A. Galdiko sesuo, arkivyskupo (ne architekto) Pr. Karevičiaus sesers dukterė.

T. Konstantinas, o.f.m.cap., Vokietija

GEROS VALIOS MOSTAS

Kaip daugelis žinome iš žmonių kalbų, spaudos puslapių ir savo pačių patirties, Lietuvos ryštas siekti nepriklausomo gyvenimo emė kelti nerimą ar net baime įvairiausių jos gyventojų tarpe. Besisiliejant vidinės darnos Lietuvoje atstatymu, pradėta stengtis atkreipti kiek daugiau dėmesio į Lietuvos kitataučius – jos rusus, lenkus, baltarusius ir kitus gyventojus. Pagalvokim, ar mums nederėtų jiems nusijusti vieną kitą siuntinėlį, kaip kad

• Visa išeivijos lietuviškoji spauda sunkiai verčiasi. Reikia paramos ir „Tėviškės žiburiams“. Kas galite, paremkite juos auka, rėmėju ar garbės prenumerata, testamentiniu palikimu.
Iš anksto dėkingi – „TŽ“ leidėjai

FUTURE.I

REAL ESTATE LTD. REALTOR

Nijolė Bates
Namų pirkimo bei pardavimo bendrovės atstovė verslo 769-3300 namų 769-1835

• Patarnauja lietuvių kalba.
• Nemokamas namų įvertinimas

130 Kennedy Avenue,
Toronto, Ontario M6S 2X9

Pirkite namus
geresnei savo atečiai

UNIVERSAL OVERSEAS SERVICES

1960 Ellesmere Road, Unit 6

Scarborough, Ontario M1H 2V9

Tel. (416) 438-7500

SIUNČIAME IR PARDUODAME PREKES I

BALTIJOS VALSTYBES

— Apdraudžiame, supakuojame, palaikome sandėlyje
— Siunčiame iš eilės
— Siunčiame didelės ir mažas siuntas
— Namų reikmenis, asmeninius ir kitus įvairius daiktus.

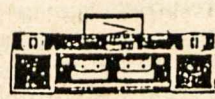
TAIP PAT SIUNČIAME IR PARDUODAME

220 VOLTŲ/50Hz ELEKTRINIUS REIKMENIS

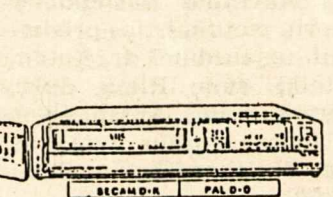
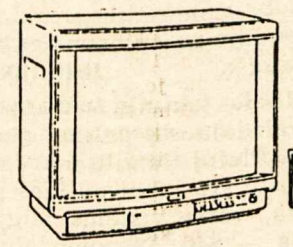
NAUDOJIMUI EUROPOJE-LITUVOJE

SONY

NATIONAL PANASONIC

SIUNČIAME „TV“, „VCR's, VIDEO KAMERAS, MICRO KROSNELES IR DAUG DAUGIAU.

Turime įvairių šaldytuvų, krosnių, „freezers“, skalbimo ir džiovinimo mašinų, didelių ir mažų reikmenų.

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS, B.Sc., LL.B.

2 Jane St., Suite 500

Bloor ir Jane gatvių kampas

Toronto, Ontario M6S 4W3

Telefonai:

įstaigos (416) 762-7393

namų 233-0303

Advokatas

VIKTORAS E. RUDINSKAS

B.C.L., LL.B., M.B.A., M. Eng.

15 John St., Suite 2

Weston, Ontario M9N 1J2

Tel. 240-0594

Fax. 248-5922

Advokatas

PETRAS K. ŠIMONĖLIS B.A. M.L.S. LL.B.

perėmė a.a. advokato Algio Puterio bylas ir testamentus

3425 Dundas St. W., Suite 200

prie Windermere Ave.

Toronto, Ontario M6S 2S4

Telefonas

įstaigos (416) 763-3362

Vaidotas Jonynas, M.B.A., C.F.A.

Telefonai – (416) 864-2734

1-800-387-1883 (toll free)

• Turi daugiau kaip 13 metų patyrimą investicijų srityje
• Asmeniškai pataria apie „T-Bills“, „Canada Savings Bonds“, RRSPs, „Mutual funds“, auksą ir sidabrą
• Sąžiningai patarnauja lietuviškai arba angliškai

Moss, Lawson & Co. Limited

1 Toronto Street, Toronto, Ont. M5C 2W3

EDMUNDAS M. PAKŠTAS

Namų pirkimo ir pardavimo atstovas

Toronte ir Wasagoje

Tel. 534-7788

431 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N3

Fax 534-8953

RE/MAX

west realty inc., realtor
an independent member broker

Juozas (Joseph)

Norkus

namų pirkimo ir

pardavimo atstovas

patarnauja lietuvių kalba

Nemokamas namų įvertinimas

Lietuvių pensininkų namuose „Vilnius“ I-me aukšte.

1700 bloor street west

toronto, ontario M6P 4C3

769-1616

DRESHER Ltd.

Real Estate

Member Broker

FAX 233-0285

Tel. 233-3334

3830B Bloor St. W., Islington, Ont. M9B 1K8

Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse.

Kreipkitės į Valterį Drešerį. Kiekviena įstaiga tvarkosi atskirai.

Didžiausia pirkimo ir pardavimo organizacija pasaulyje.

DRESHER

INSURANCE
BROKERS

Fax 233-0285 - Tel. 231-2661

3830B Bloor Street West, Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja – V. DREŠERIS ir

RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ

Darbo valandos: 9 v.r. – 7 v.v., šeštadieniais – 9 v.r. – 5 v.p.p.

Narys „Better Business“ biuro

Patarnavimas – greitas ir tikslus!

V. Dauginis – telefonai (416) 533-1121, (416) 822-8480

Lilija Pacevičienė – telefonai (416) 533-1121, (519) 853-3652

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *

* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA – INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,

1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6

(416) 533-1121 FAX 533-1122

ENCHANTE INC.

IMPORTERS EXPORTERS

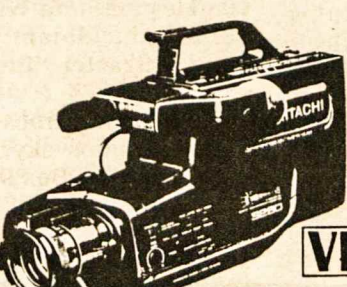
We specialize in 110/220 Volt Multisystems

TAX FREE EXPORT CENTRE

Panasonic

HITACHI

VHS

VHS

M7 & M9 220 VOLTS

VIDEO CAMERA/RECORDER

110/220 Volt Multisystems

PAL-M NTSC PAL SECAM PAL-N

PAL-N PAL SECAM NTSC PAL-M

ENCHANTE turi parduotuves visame pasaulyje

Dvikasetinis magnetofonas ir SW MW FM radijas

\$79.99

TORONTO

Anapilio žinios

— Kapinių lankymo dieną dėl lietingo oro pamaldos įvyko Lietuvos kankinių šventovėje 3 v.p.p. ir jų metu pamokslą sakė svečias iš Lietuvos prel. Juozas Antanavičius. Anapilio salėje pietus ruošė Anapilio moterų būrelis. Autoaiškštelėje judėjimą tvarkė Toronto V1. Pūtviu šaulių kuopa.

— Wasagos moterų būrelis susirinkimas bus lapkričio 8, ketvirtadienį, 3 v.p.p. Gerojo Ganytojo misijos salėje.

— Su lapkričio 25, Kristaus Valdovo švente, baigiasi liturginių metų "A" ciklas. Nuo to meto daugiau nebespausdinamos iki šiol šventovėje vertotos "Sekmadienių ir šventadienių Mišių" knygtės. Dabar išleisti nuolatiniai lietuviškieji "Mišiolėliai" tikinčiųjų vartojimui. Kiekviena mūsų parapijos šeima gaus po vieną tokią mišiolėlį nemokamai, o daugiau bus galima įsigyti Anapilio knygne. Mišiolėlio kaina – \$25.

— Mūsų parapijietė sol. Marytė Bizinkauskaitė-Bildienė atliks pagrindinį vaidmenį "Linksmosios našlės" operetėje, kurios spektakliai bus lapkričio 8, 9, 10, 15, 16 ir 17 dienomis 8 v.v. Oakville Centre for the Performing Arts salėje, 130 Navy St., Oakville, Ont. Bilietai – po \$13 ir juos galima įsigyti skambinant tel. 842-2555.

— Tėveliai, kurie nori ateinančią pavasarį leisti savo vaikučius prie Pirmosios Komunijos, prašomi juos jau dabar registruoti parapijos klebonijoje.

— Lietuvoje, Kaišiadorių vyskupijoje, jau pradeda kankinio arkiv. Teofiliaus Matulionio beatifikacijos byla. Ta proga, prel. P. Gaidos iniciatyva, yra išleisti paveikslėliai su malda. Prašome tuos paveikslėlius pasiimti prie šventovės durų ir melsti Visagali Dievą, kad Lietuva greit susilauktų naujo šventojo paskelbimo.

— KLB Pagalbos Lietuvai vajuos komitetas praneša, kad aukos bus renkamos prie mūsų šventovės šiais sekmadieniais: lapkričio 18 ir gruodžio 9.

— Visi kviečiami aplankyti Kanados lietuvių muziejaus-archyvo Anapilyje parodėlę retų knygų apie lietuves moteris ir feminizmą. Parodėlė įrengta Anapilio moterų būrelio dovanotoje vitrinėje. Taipgi muziejuje tęsiasi Lietuvos pinigų, lietuvių emigracijos ir mūsų parapijos istorijos parodos.

— Anapilio muziejaus-archyvo statybos vaujui aukojų: \$100 – B.Z. Ščepanavičiai.

— Šv. Kazimiero kolegijai Romoje aukojų: \$200 – C.M. Daukai.

— Aukojų: "Caritas" sambūriui: \$50 – V.R. Akelačiai; Šv. Jono lietuvių kapinėms: \$100 – C.M. Daukai; P.S. Mokūnai; \$25 – H. Adomonis; parapijai: \$200 – Č. Pšezdieckis, P.J. Maliai, N. Uogintienė, V. Balsys; \$100 – B.Z. Ščepanavičiai, P. V. Dalindos; \$50 – P. Ročys, dr. R. Zabielauskas, D. V. Paškai, G. Jonaitis, K. Lukošius, V. R. Akelačiai.

— Mišios lapkričio 11, sekmadienį, 9.30 v.r. už a.a. Joną ir Moniką Žekus, 11 v.r. už parapiją. Wasagoje lapkričio 11, sekmadienį, Mišios 2 v.p.p. už a.a. Anelę Griškevičienę.

Išganytojo parapijos žinios

— Lapkričio 11, sekmadienį, pamaldos šventovėje 9.30 v.r.

— Lapkričio 10, šeštadienį, 3.30 v.p.p. šventovėje bus palaiminti bendram vedybiniam gyvenimui Edmundas Pamataitis su Teresa Marija Rosicki.

Lietuvių namų žinios

— Lietuvių slaugos namams aukojų: \$1,000 – A. Langas, a.a. dr. Noros Šimkutės atminimui. Slaugos namų komiteto pirmininkas J. V. Šimkus (iš viso \$3200); \$700 – K. J. Ališauskai; \$600 – V. Montvilas; \$150 – M. Jakubauskas; \$100 – L. Einikis, J. Radzevičius. Iš viso statybos fonde yra \$189,531. Aukos priimamos "Paramoje" sąsk. nr. 8711, Priskėlimo parapijos kredito kooperatyve sąsk. nr. 155332.17 ir "Talgoje" sąsk. nr. 4259. Aukos atleidžiamos nuo valstybinių mokesčių.

— Slaugos namų vajuos popietę ruošia LN moterų ir vyrų būreliai gruodžio 2, sekmadienį, 2.30 v.p.p., Karaliaus Mindaugo menėje. Numatoma įvairi programa, baras, loterija, sunėstiniai užkandžiai bei pyragai. Norintieji prisidėti su užkandžiais ar pyragais kreipiasi į bilietų platintojus: B. Abromaitienę tel. 532-4793, V. Drešerį tel. 233-3334, A. Jankaitienę tel. 762-9183 arba LN sekmadienų popietėse.

— LN yra paliktas vyriausios palatės ir lietaipalatis. Skambinti T. Stanuliui tel. 532-3311.

— Sekmadienio popietę pietūs vyksta įprasta tvarka nuo 11.30 v.r. iki 2.30 v.p.p. Svetainė "Lokys" atidaryta nuo 11.30 iki 6 v.v.

— LN valdybos posėdis lapkričio 15, ketvirtadienį, 7.30 v.v.

• Ar jau parėmė Kanados lietuvių kultūros muziejų?

Priskėlimo parapijos žinios

— Novenos Mišios už mirusius yra laikomos kasdien 8 v.r., šeštadieniais 9 v.r., o sekmadieniais 10.15 v.r.

— Registruojami vaikai Pirmosios Komunijos ir Sutvirtinimo sakramentui pasirušimo pamokoms klebonijos raštinėje. Pirmąją Komuniją registruojami vaikai, sulaukę 7 metų amžiaus. Sutvirtinimo sakramentui 12 m. amžiaus. Jei bus reikalas, vaikai bus ruošiami ir anglų kalba. Pirmosios Komunijos iškilmės bus 1991 m. gegužės 5 d., Sutvirtinimo sakramento – gegužės 12 d.

— Dėvėtų rūbų ir daiktų išpardavimas, kurį organizavo parapijos tarybos labdaros sekcija, praėjo sėkmingai. Pelno – apie \$3,000.

— Nekalto Prasidėjimo seserų vienuolių metinė šventė įvyks lapkričio 25 d. Mišios 3.30 v.p.p., po to vakarienė ir koncertas, atliekamas "Serenados" dalyvių P. Vyto, R. Underio ir V. Vaičiūno parapijos salėje.

— Parapijai aukojų: \$200 – M. Žižienė; \$150 – St. Račickienė; \$100 – P. M. Venskai, Pr. Zukas, M. Vaškevičienė, P. Gaidelis; \$50 – A. Kairienė, R. Rusina, V. A. Adomoniai, J. Vitkūnas, V. P. Melnykai, M. S. Bušinskai; \$55 – L. G. Vyšniauskai; Klierių fondui ir pranciškonams Lietuvoje: \$50 – M. Jasaitis, U. Aponavičienė; Šv. Kazimiero kolegijai Romoje: \$100 – M. Vaškevičienė; Vykupo fondui: \$100 – M. Vaškevičienė; Motinos Teresės labdarai: \$100 – A. Rakauskas; "Caritas": \$150 – A. Sungailienė; \$100 – M. Vaškevičienė; Novenai: \$500 – A. Navickas; \$200 – V. Bliuvas, V. J. Arštikačiai, R.L.S. Kuliaiva; \$125 – J. Lapavičius; \$75 – J. Karka; \$60 – V. Lėverienė; \$50 – P. Gaidelis, Z. Orentienė, M. Krausienė, L. Daunius, S. Dabkus, O. Dabkienė, J. Rimšaitė, J.M. Veseirai, M. Vaškevičienė, J.E. Zabulioniai, dr. G. Zeps, V. Mickus, L. V. Mokūnai, P. L. Murauskai, O. Tacilauskienė, A. D. Beresnevičiai, A. Raikovskis, dr. J.S. Žmuidzinai, V. V. Staškūnai, B. Urbelis, M. Rutkevičienė, J. Avizius, M. Jasaitis, R.S. Geidykytės, P. Volungė, S. Treigienė, M. Žilys, P. E. Gagnon, M. Jurėnienė, A. Rakauskas, E. Pusišienė, A. B. Girčiai, B. M. Genčiai, P. Poškienė, J.B. Stanikačiai, H. I. Matušaičiai, S. Berskaitis, J. B. Matulioniai, I. Urboaitis, A. A. Lukošiai, O.S. Gotseldai, J. Raškauskas.

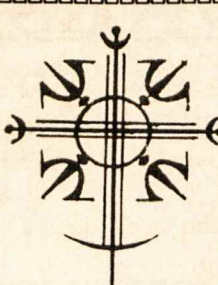
— Mišios lapkričio 11, sekmadienį, 8.30 v.r. – už a.a. Igną ir Stefaniją Bieliauskus, 9.20 v.r. – už a.a. Mariją Štuikienę, 10.15 v.r. – už Vėlinių novenai pavestas sielas, už a.a. Mariją ir Tadą Normančius, 11.30 v.r. prašant Lietuvai laisvės.

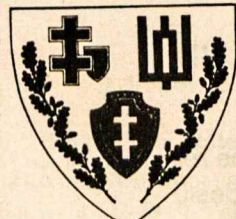
— KLB draugijos skyrių atstovų suvažiavimas įvyks lapkričio 17-18 d.d. Priskėlimo parapijos parodų salėje. Registracija – 9.30 v.r. Suvažiavimo pradžia – 10 v.r. Priešpietiniame posėdyje – sveikiniai, centro valdybos ir revizijos komisijos pranešimai. 12-13.30 val. – pietūs. Popietiniame posėdyje – skyrių veiklos pranešimai ir centro valdybos rinkimai. Mišios 4 v.p.p. Priskėlimo parapijos šventovėje.

— Apie našlaitynų padėtį Lietuvoje praneš Priskėlimo parapijos labdaros sekcijos narės lapkričio 18, sekmadienį, parodų salėje po 10.15 v. Mišių. Visi yra kviečiami į šį pranešimą atsilankyti.

KLB centro valdyba

— Kun. Hermanas Šulcas, salezietis, ilgus metus darbavęs Afrikos misijose, lankosi Š. Amerikoje. Toronte lankysis lapkričio 7-19 dienomis. Mišias laikys ir pamokslus sakys Priskėlimo šventovėje – lapkričio 11, sekmadienį, Lietuvos kankinių šventovėje – lapkričio 18, sekmadienį.

**"Dievas teikia mums meilę,
kad mylėtume tą, kurį
Jis mums duoda"**
**The
Loughheed & Barnard**
šėimos ir tarnautojai
 "Žmonės, kurie atjaučia kitus"
 Sudbury, Ontario

Lietuvos kariuomenės atkūrimo

MINĖJIMAS

Programoje: VLIKo pirm. dr. Kazys Bobelis kalbės tos dienos tema. Meninę dalį atliks Toronto vyrų choras "Aras", vadovaujamas muziko J. Govėdo.

Savanorių pagerbimas.

Toronto Vlodo Pūtviu šaulių kuopa

Lietuvos radijas nuo lapkričio 3 d. girdimas 8 v.v. 16, 19, 31, 41 bangomis ir 7400, 9750, 15180, 17690, 17720 kilohertzais.

Vasario 16 gimnazijai aukos bus renkamos lapkričio 11, sekmadienį. Priskėlimo ir Anapilio parapijos salėse bei Lietuvių namuose. Dosniai remkime vienintelę lietuvių gimnaziją išeivijoje! Inf.

"Latvian Centre", 4 Credit Union Drive, Toronto, lapkričio 12, pirmadienį, 8 v.v. įvyks susitikimas su iš Latvijos atvykusia Moterų lygos pirmininke Anita Stankevits. Ji painformuos apie dabartinę padėtį baltiečių jaunuliu, tarnaujančių Raudonojoje armijoje ir pastangas jiems padėti.

Baltiečių moterų taryba

Juodojo kaspio dienos komiteto pranešimu, gruodžio 10-15 d.d. Vilniuje ir Taline susirinkus Lietuvos, Latvijos, Estijos, Ukrainos, Baltgudijos, Lenkijos, Vengrijos, Čekoslovakijos, Bulgarijos ir Rumunijos įtakingiesi darbuotojai aptarti ekonominio ugdymo, privatinimo ir rinkinimo strategijos aktualiuosius klausimus. Norima iš Kanados, JAV ir Anglijos pasiųsti į Vilnių ir Taliną patyrusių ekonomistų, turinčių konkrečių planų suirusiai ekonomikai atstatyti. Paskatinimas nuo rūpintis grindžiamas naujingais panašios apimties susirinkimais Anglijoje 1989 m. ir Lenkijoje šiomet. Juodojo kaspio dienos komitetas kreipiasi į išeiviją, prašydamas finansinės paramos ekonomistų nuskaidinimui į Vilnių ir Taliną. Aukos siųsti: Canadian Black Ribbon Day Committee, Suite 906, 100 Adelaide St. W., Toronto, Ont., Canada, M5H 1S3. Inf.

A. a. Veros Grigienės atminimui vietoje gėlių Nelė ir Kostas Astravai iš Calgary, Alta, "Tėviškos žiburiams" aukojų \$30.

A. a. K. Rickevičienės atminimui vietoje gėlių Danutė ir Vacys Jakovickai iš Čikagos, Ill., "Tėviškos žiburiams" aukojų \$50.

A. a. Akvilinos Musteikienės vienerių metų mirties prisiminimui, užjausdami dr. Antaną Musteikį, sūnų Rimą, dukrą Danutę su šeima, Antanas Norkus, Juozas Norkus, Julė Ruslienė "Tėviškos žiburiams" aukojų \$30.

A. a. savanorio kūrėjo Mačiulio atminimui Lietuvių karių veteranų sąjunga Ramovė, Hamiltono skyrius "TZ" aukojų \$40; \$30 – V. Grikielis; \$25 – Audronė Žemaitytė; \$20 – Vytautas Blaizdis; \$10 – Petrutis Vytienė.

A. a. Emilijos Aleksienės atminimui J. Šileikienė "Tėviškos žiburiams" aukojų \$30.

Atitaisymas "TZ" š.m. 43 nr. paskelbtame reportaže "Tiek daug mielių veidų" dėl autoriaus kaltės įsislėję porą klaidų. Parašyta: susirinkusius rengėjų vardu pasveikino pirm. Aleksas Kirkilas, turi būti Aleksas Kikilas; vėžio tyrinėjimuose pasižymėjęs dr. Vaidevutis Vaitkevičius, turi būti Vainutis Vaitkevičius. Vladas Ramojus

PADEKA

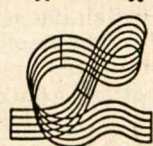
Nuoširdi padėka Priskėlimo parapijos klebonui kun. A. Simanavičiui, OFM, už atnašautas Mišias, suteiktą palaiminimą ir sveikinimus mūsų 50-ties vedybinių metų progą.

Dėkojame muzikui J. Govėdai už suteiktą iškilmingą nuotaiką, padėdint mus vargonų muzika, dukrai Rasai už skaitymus šventovėje ir sūnui už dovaną.

Nuoširdžiai dėkojame visiems svečiams už gražią dovaną, atsilankymą bei malonias praleistas laikas, kartu ir tiems, kurie dėl įvairių priežasčių negalėjo dalyvauti.

Dėkojame V. Birštonui už maitos paruošimą ir visoms ponoms už pyragus.

Lietuviškas ačiū visiems.
Elena ir Jonas Buškaiciai

CHAMBER PLAYERS OF TORONTO

Toronto kamerinės muzikos orkestras
vadovė Agnes Grossmann

KONCERTAS
BALTIEČIAMS PAREMTI

1990 m. lapkričio 11, sekmadienį, 3 v.p.p.,

Elgin Winter Garden teatre

189 Yonge Street, Toronto, Ontario

Atliks: Mocarto (Mozart) – Divertimento K251; Šeferio (Schaefer) – Partita; Šuberto (Schubert) – Death & the Maiden (Mirtis ir mergaitė).

Įėjimas – \$25. Į šią kainą įeina koncerto bilietas, priėmimas, meno darbų varžytinės ir galimybė laimėti sezoninį "Chamber Players of Toronto" bilietą.

Bilietai gaunami: Po Mišių sekmadieniais – Priskėlimo ir Anapilio parapijose, KLB raštinėje tel. 588-6225 arba skambinant Nijolei Karosaiti tel. 252-8441.

KLKM draugijos Lietuvos kankinių parapijos skyriaus rengta meno paroda įvyko per lietuvių kapinių lankymo dieną lapkričio 4, sekmadienį, Anapilio parodų salėje. Joje dalyvavo trys skirtingų sričių dailininkės. G. Valiūnienė ištaė emalio ant vario, originalaus serigrafu ir maišytos medžiagos paveikslus, M. Marciniėnė pasirodė su tapybos paveikslais, o A. Katelienė – medžio skulptūromis. Parodą atidarė kun. J. Staškus. Ją aplankė daug žmonių, nemažai įsigydami parodos rodinį. D.

Vysk. K. Paltaroko paminklui Pamūšį pastatyti iki šiol suaukota \$3,447.54, įskaitant palūkanas banke. Aukojų 33 asmenys/šeimos, iš kurių 11 – po \$200. Komiteto pirm. prof. J. Genys, kaip Fulbrighto stipendininkas, sausio pabaigoje vyksta į Lietuvą pusmečiui dėstyti Vilniaus ir Kauno universitetuose. Per tą laiką jis bandys sutvarkyti paminklo statymo reikalus. Kas norėtų dar paremti šį projektą, prašome aukas siųsti iki sausio 10 d. komiteto išdinininkui: J. Vitėnas, 7910 Livingston Rd., Oxon Hill, MD 20745. Po šios datos baigsime aukų rinkimą ir spaudoje paskelbsime aukotojų sąrašą.

VIII-sios tautinių šokių šventės vaizdajuostė galima gauti pas J. Pleinį Hamiltone. Vaizdajuostė yra labai puikiai padaryta, verta visiems įsigyti. Kaina – \$40. Prašome siųsti čekį ar pinigines perlaides šiuo adresu: Šventės Video, c/o J. Pleinys, 84 Balsam Ave., S., Hamilton, Ont. L8M 3B3, Canada. Gavus užsakymą su pinigais, tuoj oru paštu bus pasiųsta ši vaizdajuostė. Norintys gauti daugiau informacijos prašomi skambinti tel. (416) 549-5372.

Hyman Lewis Videckio įpėdinių dėmesiai

Prieš šešerius metus Kalifornijoje mirė Hyman Lewis Videckis (Vedeckis?), nepalikdamas testamentu, nei žinomų giminių. Apie jį žinoma, kad gimęs Lietuvoje 1896 m. ir kad jo tėvas buvo Yochel (Jokūbas?) Videckis. Jei iki 1991 m. gegužės 28 d. nebus rasta įpėdinių, tai \$34,000 palikimas galutinai bus perleistas Kalifornijos valstijos išdui. Įpėdiniai, ar apie juos žinantieji, rašykite Lietuvos generaliniam konsulatui Niujorke: Consulate General of Lithuania, 41 West 82nd Street, New York, New York 10024.

Odinių drabužių

išpardavimas

MONTREAL LEATHER

Factory Outlet

129 Spadina Avenue, Toronto, Ontario.

Telefonas 597-9223.

MONTREAL

KLB Pagalbos Lietuvai vajuos po vasaros čia bus vykdomas specialaus komiteto, kurį sudaro pirm. Bronius Niedvaras, išd. Kostas Toliušis ir nariai Vytautas Gruodis, Vincas Piečaitis, Arūnas Staškevičius ir Juozas Šiaučius. Pradžioje bus bandoma su aukotojais susitikti asmeniškai. AV parapijos salėje matysime sąrašą, kuriame bus žymimi aukoję Montrealyje ir jau pasiuntę savo auką tiesiog į Torontą. "Lite" šiam reikalui yra atidaryta sąskaita nr. 4763.

Aldonos ir Romo Ottų vyriausios dukters Karolinos su Francis Obuchowicz jungtuves spalio 27 d. palaimino klebonas kun. Juozas Aranauskas AV šventovėje. Didelis būrys svečių dalyvavo šventovėje bei vestuvinėse vaišėse, kurios vyko Les Trois Arches restorane Pierrefonds, Que. Vaisių metu gražaus ir laimingo gyvenimo linkėjo jaunosios tėveliai ir krikšto tėvai bei jaunojo krikšto motina. Pokyliui gražiai vadovavo Asta ir Linas Staškevičiai, kalbėdami lietuviškai, lenkiškai ir angliškai.

Aldonos ir Romo Ottų vyriausios dukters Karolinos su Francis Obuchowicz jungtuves spalio 27 d. palaimino klebonas kun. Juozas Aranauskas AV šventovėje. Didelis būrys svečių dalyvavo šventovėje bei vestuvinėse vaišėse, kurios vyko Les Trois Arches restorane Pierrefonds, Que. Vaisių metu gražaus ir laimingo gyvenimo linkėjo jaunosios tėveliai ir krikšto tėvai bei jaunojo krikšto motina. Pokyliui gražiai vadovavo Asta ir Linas Staškevičiai, kalbėdami lietuviškai, lenkiškai ir angliškai.

Greitas ir tikslus patarnavimas

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C.I.B.

GAISRAS - AUTOMOBILIAI - ATSAKUMYBĖ - GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7

LITAS

MONTREALIO LIETUVIŲ
KREDITO UNIJA

1475 DeSeve St., Montreal, Que. H4E 2A8

Tel. 766-5827; 766-5830

Skyrius: 3907A Rosemont Boulevard

VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI

AKTYVAS – virš \$26,000,000 REZERVAS – virš milijono.

MOKA UŽ:

Certifikatus	11 1/2%	Taupymo – special.	7 %
Term. indėlius:		Taupymo – su gyv. dr.	6 1/2%
1 metų	10 3/4%	Taupymo – kasdienines	6 1/4%
180 d. - 364 d.	10 1/2%	Einamos sąsk.	4 1/2%
120 d. - 179 d.	10 1/4%	RRIF – RRSP – term.	11 3/4%
60 d. - 119 d.	10 %	RRIF – RRSP – taup.	7 1/2%
30 d. - 59 d.	10 %		

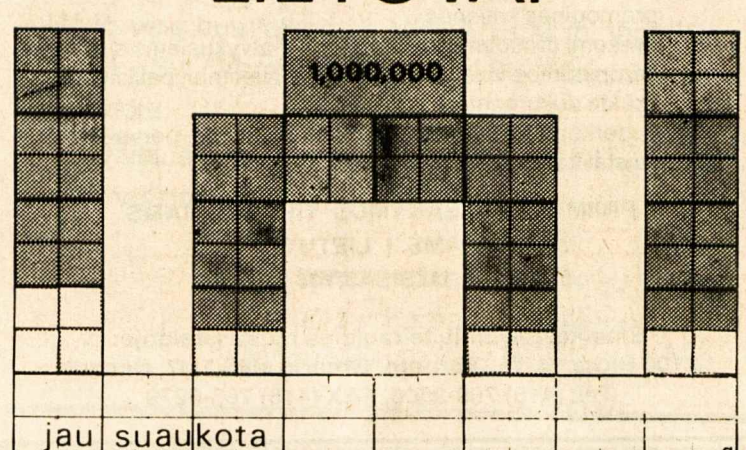
IMA UŽ:

Nekilin. turto nuo 13 1/4%, asmenines – nuo 14 1/4%

Informacija apie naujausias palūkanas "Lite"

KASOS VALANDOS:

	1475 DeSeve	3907A Rosemont
Pirmadieniais	9.00- 3.00	10- 2
Antr., treč.	9.00- 3.00	
Ketvirtadieniais	12.00- 8.00	3.00- 7.00
Penktadieniais	10.00- 6.00	2.00- 6.00

MILIJONAS DOLERIŲ
LIETUVAI

ar
jau atidavei savo dalį?

ATVYKĖS IŠ LIETUVOS stalius ieško darbo. Skambinti Raimundui tel. 767-3736.

IEŠKOMA DARBŠTI moteris suaugusių asmenų šeimai. Kambarys, maistas ir atlyginimas pagal susitarimą. Skambinti tel. 751-3322 nuo 6 v.v. - 9 v.v. Toronte.

ST. PETERSBURG BEACH, FL, vietovėje išnuomojamas nuo gruodžio 1 d. iki 29 d. dviejų miegamųjų butas, arti jūros ir parduotuvių. Galima nuomoti savaitę ar mėnesiui. Skambinti vakarais tel. 234-9696 Toronte.

IEŠKOMA PATIKIMA MOTERIS namų ruošos darbams ir prižiūrėti 8 m. bei 10 m. amžiaus vaikus nelietuvių gydytojų šeimose. Reikalingos rekomendacijos. Skambinti Rūtai tel. 822-2328 Toronte.

RŪKYTOS MĖSOS GAMINIAI šventėms – aukštos kokybės. Pristatoma į namus Lietuvoje. Kaina – \$84. TRANSPAK, 2638 W. 69th St. Chicago, IL 60629, USA. Tel. 312-436-7772.

GĖLĖS VESTUVĖMS

Meniška paruošiamos gėlių puokštės visam vestuvių pulkui. Kreiptis į Valę Šiminkevičienę tel. 595-9761 Toronte.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka stalius, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 769-5024 Toronte.

PARDUODAMAS grynas bičių medus. Kreiptis pas bitininką J. Noriką (didesnius kiekius pristatų į namus) tel. 389-8179. Taip pat galima gauti Anapilio knygne

ROMAS PUKŠTYS, TRANSPAK savininkas vėl važiuoja į Lietuvą gruodžio mėnesio pradžioje. Perveda PINIGUS doleriais, tvarko PALIKIMUS, perka AUTOMOBILIUS. Užsakymus priima iki gruodžio 1 d.: TRANSPAK, 2638 W. 69th St., Chicago, IL 60629, USA. Tel. 1-312-436-7772.

CATERING

Maistas gaminamas visom progom – vestuvėms, krikštynom, laidotuvių, parengimam. Skambinkite Vidai Šiaučiušienei tel. (416) 626-5184.

EUROPEAN CATERING